

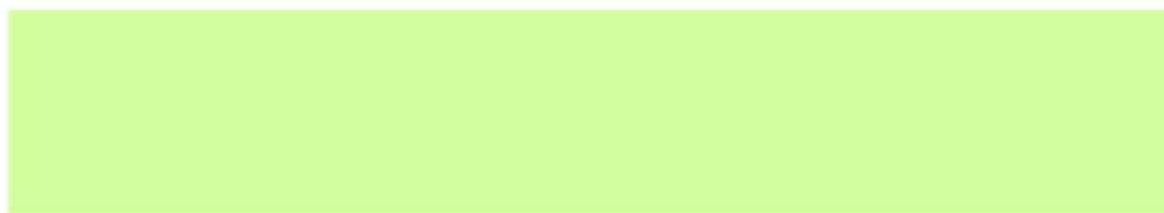
4.3
LANDBRUGER HENRIK GRØNNE
Svendshedevej 013
7830 Vinderup

Dato: 30-12-2009
Sagsnr.: 019408-2008
Henv. til: Ole Lousdal
Tlf.: 96117826

§ 12 MILJØGODKENDELSE

af kvægbedrift og minkproduktion

beliggende Svendshedevej 13, 7830 Vinderup
på matr. nr. 81 c m.fl. Sønderhede, Sevel,

**§ 12 MILJØGODKENDELSE MED-
DELT I HENHOLD TIL LOV NR. 1572
AF 20/12 2006 OM MILJØGOD-
KENDELSE M.V. AF HUSDYRBRUG.**

Indholdsfortegnelse

STAMBLAD FOR HUSDYRBRUGET	5
IKKE TEKNISK RESUMÉ	5
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	6
ANLÆGGET - MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	7
GENERELLE FORHOLD	7
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	7
<i>Det ansøgte husdyrbrug</i>	7
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	8
<i>Stalde</i>	8
<i>Rengøring af staldanlæg</i>	8
<i>Ensilage opbevaring og håndtering</i>	8
<i>Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof</i>	9
<i>Døde dyr</i>	9
GØDNINGSPRODUKTION OG HÅNDTERING	9
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	9
<i>Påfyldningsplads for gyllevogne</i>	9
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning</i>	9
FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	10
<i>Ammoniak</i>	10
<i>Lugt</i>	10
<i>Transport</i>	11
<i>Støj</i>	11
<i>Støv</i>	12
<i>Lys</i>	12
<i>Spildevand</i>	12
<i>Skadedyr</i>	12
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	12
BAT – BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK	13
<i>Miljø- og ressourcestyring</i>	13
AREALER – MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	13
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	13
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	13
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	14
<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	14
FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS AREALER	14
<i>Fosfor</i>	14
<i>Nitrat</i>	15
<i>Overfladevand</i>	15
<i>Grundvand</i>	15
<i>Affaldsprodukter til jordbrugsformål</i>	15
<i>Forebyggelse af forurening af vandmiljøet</i>	15
OPHØR AF HUSDYRBRUGET	16
KLAGEVEJLEDNING OG OFFENTLIGGØRELSE	16
KLAGEVEJLEDNING	16
OFFENTLIGGØRELSE	17
RETSBESKYTTELSE	18
RETSBESKYTTELSE	18
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	18
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	19
ANLÆGGET - MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	19

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

GENERELLE FORHOLD	19
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	20
<i>Det ansøgte husdyrbrug</i>	20
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	21
HUSDYRBRUGETS ANLÆG	22
<i>Drift</i>	22
<i>Stalde</i>	23
<i>Ventilation</i>	25
<i>Rengøring af staldanlæg</i>	25
<i>Foder</i>	25
<i>Ensilage opbevaring og håndtering</i>	25
<i>Fyringsanlæg</i>	26
<i>Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof</i>	26
<i>Affald og kemikalier</i>	27
<i>Døde dyr</i>	28
<i>Sprøjtemidler og medicin</i>	28
GØDNINGSPRODUKTION OG HÅNDBETING	29
<i>Opbevaring af flydende husdyrgødning</i>	29
<i>Påfyldningsplads for gyllevogne</i>	30
<i>Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning</i>	30
FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	31
<i>Ammoniak</i>	31
<i>Lugt</i>	33
<i>Transport</i>	34
<i>Støj</i>	35
<i>Støv</i>	36
<i>Lys</i>	36
<i>Spildevand</i>	36
<i>Skadedyr</i>	37
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	37
BAT – BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK	38
<i>Management</i>	38
<i>Miljø- og ressourcestyring</i>	38
<i>Renere teknologi</i>	39
VARETAGELSE AF HENSYN TIL LANDSKAB	40
OPHØR AF HUSDYRBRUGET	40
AREALER- MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	41
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER	41
<i>Drift af husdyrbrugets arealer</i>	41
<i>Udskiftning af udbringningsarealer</i>	43
<i>Sædskifte</i>	43
<i>Udbringning af husdyrgødning</i>	43
FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS AREALER	44
<i>Fosfor</i>	44
<i>Nitrat</i>	47
<i>Grundvand</i>	47
<i>Arter på habitatdirektivets Bilag IV</i>	50
<i>Affaldsprodukter til jordbrugsformål</i>	50
<i>Forebyggelse af forurening af vandmiljøet</i>	51
<i>Alternative muligheder</i>	51
NATURA 2000-OMRÅDER, BESKYTTET NATUR SAMT BILAG IV ARTER	51
<i>Beskrivelse af Nissum Fjord og udpegningsgrundlag</i>	52
<i>Beskrivelse af Venø Sund og udpegningsgrundlaget</i>	57
<i>Herbicer</i>	63
<i>Næringsstoffer</i>	63
<i>Holstebro Kommunes vurdering af påvirkningen af Nissum Fjord, Venø Sund og Sønderlem Vig</i>	67

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

<i>Beskrivelse af Natura 2000 område omfattende Hjelm Hede, Flyndersø, Stubbergård Sø, Helle Sø og Skalle Sø (N41) og udpegningsgrundlaget</i>	67
<i>Holstebro Kommunes vurdering af påvirkningen på Skallesø, Hellesø, Flyndersø, Stubbergård Sø</i>	75
UDVIDESENS KUMULATIVE EFFEKT	75
GRUNDLAGET FOR FORHÅNDSVURDERINGEN	76
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	76
BILAG	77
BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	77
BILAG 2 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING	78
BILAG 2 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING - FORTSAT	79
BILAG 2 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING - FORTSAT	80
BILAG 3 – TRANSPORTRUTER TIL OG FRA UDSPREDNINGSAREALER	81
BILAG 4 – LUGTGENEAFSTANDE	82
BILAG 5 – FREDEDE OMRÅDER MV.	83
BILAG 6 – OVERSIGTSKORT OVER UDSPREDNINGSAREALER	84
BILAG 6 – AREALERNE DEL 1/5	85
BILAG 6 – AREALERNE DEL 2/5	86
BILAG 6 – AREALERNE DEL 3/5 – BELIGGENDE I HERNING KOMMUNE	87
BILAG 6 – AREALERNE DEL 4/5 – BELIGGENDE I VIBORG KOMMUNE	88
BILAG 6 – AREALERNE DEL 5/5 – OVERSIGT OVER EJERFORHOLD	89
BILAG 7 – UDSPREDNINGSAREALER OG NITRATUDVASKNINGS RISIKOOMRÅDER	90
BILAG 8 – AREALER BELIGGENDE I BUFFERZONE I OG II - OVERSIGT	91
BILAG 8 – AREALER BELIGGENDE I BUFFERZONE I OG II DEL 1/3	92
BILAG 8 – AREALER BELIGGENDE I BUFFERZONE I OG II DEL 2/3	93
BILAG 8 – AREALER BELIGGENDE I BUFFERZONE I OG II DEL 3/3	94
BILAG 9 – LAVBUNDSOMRÅDER- OVERSIGT	95
BILAG 9 – LAVBUNDSOMRÅDER DEL 1/2	96
BILAG 9 – LAVBUNDSOMRÅDER DEL 2/2	97
BILAG 10 – LOKALISERING AF BESKYTTET NATUR - OVERSIGT	98
BILAG 10 – LOKALISERING AF BESKYTTET NATUR DEL 1/2	99
BILAG 10 – LOKALISERING AF BESKYTTET NATUR DEL 2/2	100
BILAG 11 – LOKALISERING AF INTERNATIONALT BESKYTTET NATUR - OVERSIGT	101
BILAG 11 – LOKALISERING AF INTERNATIONALT BESKYTTET NATUR DEL 1/1	102
BILAG 12 – BONITETSKORT OG JORDBUNDSTYPER – OVERSIGT	103
BILAG 12 – BONITETSKORT OG JORDBUNDSTYPER DEL 1/1	104
BILAG 13 – DRIKKEVANDSINTERESSER	105
BILAG 13 – DRIKKEVANDSINTERESSER – DEL 1/1	106
BILAG 14 – TERRÆNHÆLDNINGER - OVERSIGT	107
BILAG 14 – TERRÆNHÆLDNINGER DEL 1/1	108
BILAG 15 – SÆDSKIFTER	109
BILAG 16 – DRIFTSJOURNAL - DEL 1 / 2	110
BILAG 16 – DRIFTSJOURNAL - DEL 2 / 2	111
BILAG 17 – § 21 UDTALELSE FRA VIBORG KOMMUNE	112
BILAG 18 – § 21 UDTALELSE FRA HERNING KOMMUNE	113
BILAG 19 – BEMÆRKNINGER TIL FORSLAG TIL MILJØGODKENDELSE FRA DET ØKOLOGISKE RÅD	117

Stamblad for husdyrbruget

Godkendelsesdato:	30-12-2009
Godkendelse hjemmel, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	§ 12
Husdyrbrugets ejer	Henrik Grønne
Husdyrbrugets adresse	Svendshedevej 13, 7830 Vinderup
Husdyrbrugets telefonnumre	97448067
Husdyrbrugets kontaktperson	Henrik Grønne
Matr. nr.	81 c m.fl.
Ejerlav	Sønderhede, Sevel
CVR-nr. / P-nr.	68091055 /1002265255
CHR	81658
Ejendomsnr.	6610186341
Udarbejdet af	Holstebro Kommune, Natur og Miljø
Husdyrbrugets konsulent	Heden og Fjorden, Nupark 47, 7500 Holstebro v/Karen V. Thomasen, kvt@hflc.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro, tlf. 96117563

Ikke teknisk resumé

Den 19. september 2008 har Henrik Grønne, Svendshedevej 13, 7830 Vinderup søgt om miljøgodkendelse til en udvidelse af kvægbesætning Svendshedevej 13, 7830 Vinderup.

Husdyrbruget på Svendshedevej 13, 7830 Vinderup drives som malkekvægbrug og pelsdyrfarm. Husdyrbruget har tilladelse til et dyrehold på 249,14 DE i kvæg, mink og heste.

Der er ansøgt om udvidelse af kvægbesætningen fra 207,09 DE til 279,91 DE. Minkproduktionen, der er på 42,05 DE, forsætter uændret. Herudover er der et uændret hestehold på 1,22 DE. Det samlede dyrehold udgør efter udvidelsen i alt 323,18 DE.

Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug¹. Husdyrbruget er omfattet af reglerne for IPPC, jf. IPPC-direktivet², idet kvægbruget er større end 250 DE. Hele husdyrbruget er godkendelsespligtig, og Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbrugets forhold til det eksterne miljø.

¹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

² Direktiv om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (IPPC-direktivet). Rådets direktiv 96/61/EF af 24. september 1996.

Udvidelse af besætningen sker i eksisterende bygninger. Der opføres en ekstra køresilo til opbevaring af ensilage. Ammoniakreduktionskravet på 20 % opnås ved at sætte en skraber ovenpå spalterne i hele kostalden. Lugtgenegrænserne om omkringboende samt nærmeste bebyggelser er overholdt.

Udkastet til godkendelsen har været sendt i høring hos landmanden. Forslag til godkendelse har været sendt til offentlig høring fra den 18-11-09 til den 30-12-09. Kommentarerne er vurderet og hvor der har været supplerende kommentarer er de indarbejdede i den godkendelse.

Meddelelse om godkendelse

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed miljøgodkendelse til en udvidelse af dyreholdet med:

- 54 stk. malkekøer, tung race
- 9 stk. kvier (6-26 mdr.), tung race
- 22 stk. småkalve (0-6 mdr.), tung race
- 115 stk. tyrekalve (40-50 kg.), tung race

Samlet godkendes en produktion på:

- 229 stk. malkekøer, tung race
- 9 stk. kvier (6-26 mdr.), tung race
- 29 stk. småkalve (0-6 mdr.), tung race
- 115 stk. tyrekalve (40-50 kg), tung race
- 1850 mink, årstæver
- 6 stk. Heste, (< 300 kg)

Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning, tilsyn på husdyrbruget og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Godkendelsen er meddelt på vilkår som er beskrevet i nedenstående to kapitler: "ANLÆGGET - Miljøgodkendelsens vilkår" og "AREALET - Miljøgodkendelsens vilkår". Husdyrbruget skal fremover drives efter disse vilkår.

På Holstebro Kommunes vegne

Ole Lousdal
Biolog

Anlægget - Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

1. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
2. På tilsynsmyndighedens forlangende skal bedriften dokumentere overholdelse af denne godkendelsens vilkår. Lovpligtig registrering iht. husdyrgødningsbekendtgørelsen og affaldsbekendtgørelse m.v., samt andre relevante oplysninger samt driftsjournal (jf. bilag 16), skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden.
3. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen.

ANSØGER OG EJERFORHOLD

4. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

DET ANSØGTE HUSDYRBRUG

I nedenstående vilkår omkring produktionsomfang anvendes dyreenheder (DE). I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen blev givet (bekendtgørelse nr. 1695 af 18/12 2006 om husdyrhold og dyrehold for mere ned 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., jvf. den-nes bilag 1). Herved fastholdes den produktion målt i antal dyr, der ligger til grund for meddelelse af miljøgodkendelse.

5. Husdyrbruget har godkendelse til samlet dyrehold på i alt 323,18 DE. Dyreholdet består af:

Antal	Dyreart/dyretype	Dyreenheder
229 stk.	Malkekøer, tung race	269,41
9 stk.	Kvier (6-26 mdr.), tung race	4,41
29 stk.	Småkalve (0-6 mdr.), tung	5,39
115 stk.	Tyrekalve (40-50 kg), tung	0,7
1850	Mink, årstæver	42,05
6 stk.	Heste, (< 300 kg)	1,22
I alt		323,18

6. Det tillades, at fordelingen mellem køer og opdræt varierer inden for de maksimale 279,91 DE med en forskydning på indtil 5 DE i mellem de enkelte dyretyper.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

7. Der skal på husdyrbruget føres egenkontrol med den til enhver tid gældende produktion, samt foreligge en opgørelse over produktionens størrelse, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 1 for de seneste fem planperioder (01/08-31/07). Disse med tilhørende bilag skal kunne forelægges for tilsynsmyndigheden på forlangende til dokumentation for overholdelse af vilkår 0.

Husdyrbrugets anlæg

STALDE

8. Alle spalter i kostald skal skrubes minimum hver 2. time med skraberobot.

RENGØRING AF STALDANLÆG

9. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres at senge og båse holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.

ENSILAGE OPBEVARING OG HÅNDTERING

10. Ensilagestakke, der ikke placeres i ensilagesilo, må højst være placeret samme sted i 24 måneder. Der skal derefter gå 5 år før ensilage igen må placeres på samme sted. Ensilagestakke må ikke placeres på lavbundsarealer uden okkerklasse.

I de tilfælde, hvor ensilage placeres i markstak, skal tidspunkt og placering noteres på et målefast kortbilag i driftsjournalen, jf. bilag 16.

Ensilagemarkstakke skal overholde nedenstående afstandskrav:

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

Spild og kasseret ensilage fra markstakke, ensilagepladser eller –siloeer skal fjernes løbende (minimum en gang om ugen og altid før varslet regn) og opbevares overdækket med plast eller lignende på et godkendt gødningsopbevaringsanlæg, ensilageplads, gyllebeholder eller lignende for at forhindre lugtgener eller anden forurening.

Overdækningsmateriale fra markstakke, ensilagepladser eller –siloeer skal løbende og minimum en gang om ugen fjernes og opbevares, som angivet under afsnittet om affald, i en fast container.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

HÅNDTERING OG OPBEVARING AF OLIE, SPILDOLIE OG BRÆNDSTOF

11. Godkendte dieselolietanke og olietanke skal placeres på stabilt underlag på en sådan måde, at der ikke er risiko for påkørsel med traktorer eller andet maskinel. Arealet omkring tankene skal holdes ryddeligt, så f.eks. lækager og spild hurtigt opdages.

DØDE DYR

12. Animalsk affald skal bortskaffes til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr skal være anmeldt til destruktionsanstalten inden 24 timer og må ikke give anledning til uhygiejniske forhold eller nedsivning af safter fra dyrene i perioden indtil afhentning. Dette kan f.eks. sikres ved, at opbevare kadaverne i lukkede beholdere eller under kadaverkappe/presenning. Opbevaringen må i øvrigt ikke kunne give anledning til væsentlige nabogener. Ved øget dødelighed i besætningen, f.eks. grundet sygdom, skal kadaverne opbevares overdækket i en til formålet egnet container.

Gødningsproduktion og håndtering

OPBEVARING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

13. Husdyrbruget skal have mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.
14. Fortanke skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal.
15. Pumpen, der pumper gylle fra stalde til fortank, skal være forsynet med afbryder, som sikrer, at pumpen ikke sættes i gang utilsigtet. Pumpen skal når den ikke anvendes og ikke er under opsyn afbrydes ved hovedtavlen. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under aflåste forhold.

PÅFYLDNINGSPLADS FOR GYLLEVOGNE

16. Der skal anvendes gyllevogne med egen påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt skal påfyldning foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår spild fra påfyldning af gyllevogne ol. kan der stilles krav om, at påfyldning ol. skal foregå på en plads, med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

OPBEVARING AF DYBSTRØELSE OG FAST HUSDYRGØDNING

17. Dybstrøelse skal opbevares i stalden indtil udspreddning eller på/i en dertil indrettet plads eller beholder, der opfylder kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen kapi-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

tel 4 eller 6. Komposteret dybstrøelse, der opbevares i markstakke, må ikke placeres på lavbundsarealer (uden okkerklasse). Kompostmarkstakke må placeres i markstakke, såfremt de er overdækkede og placeres, så de overholder nedenstående afstandskrav.

Markstakke må ikke placeres på arealer, der skråner mod vandløb og søer. Der skal minimum gå 5 år imellem, der placeres markstakke på et givent areal.

I de tilfælde, hvor dybstrøelse placeres i markstak, skal tidspunkt og placering noteres og indtegnes på et målefast kortbilag i driftsjournalen.

Placeringen af markstakke skal overholde nedenstående afstandskrav:

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg, herunder markvandingboringer	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt*	200 meter

Der må ikke placeres markstakke på arealerne 3-0, 4-0, 5-0, 24-0, 41-0, 42-0 og 43-0 da disse er risikoarealer i forhold til vandmiljøet.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

AMMONIAK

18. Der skal etableres skrbeanlæg på spaltegulvet i eksisterende kvægstalde med spaltegulv (stald G, bilag 2).
19. Skrbeanlægget, til fjernelse af husdyrgødning, skal skrabe hele staldgulvet mindst hver 2. time. Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom.
20. I dybstrøelsesstaldene skal er strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.
21. Gyllerenderne på alle minkhaller skal udmuges 2 gange ugentligt.

LUGT

22. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelser af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra husdyrbruget er velbegrundede. Hvis der er væsentlige gener, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der udtages en måling af lugt. Målingerne skal udføres efter gældende retningslinier fra miljøstyrelsen (referencelaboratoriet). Udgifter

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

i forbindelse med undersøgelser og målinger afholdes af husdyrbruget. Med mindre tilsynsmyndigheden skønner, at generne er væsentlige, vil der højst blive krævet én måling pr. år.

23. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde m.v., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.
24. Såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende lugt fra gødningsopbevaringslagre er velbegrundede eller ovenstående vilkår ikke følges, kan kommunalbestyrelsen stille krav om fast overdækning af gyllebeholderne.

TRANSPORT

25. Transport til og fra husdyrbruget skal foregå inden for normal arbejdstid kl. 07.00-18.00. Undtagelsesvis kan transport foregå uden for normal arbejdstid. Der accepteres dog perioder med forøget aktivitet i forbindelse med sæsonpræget markarbejde.

STØJ

26. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved nabobeboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

27. Ved klage over støj fra husdyrbruget, kan kommunen anmode om, at der indsendes dokumentation for overholdelse af støjkrav.
28. Husdyrbruget skal, for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklarer kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.
29. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår 0 ikke kan overholdes. Støjmålin-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

ger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbe-regningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyn-digheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma. På baggrund af støjmå-linger kan driftstiden for støjkilderne nærmere fastsættes.

30. Porte, vinduer og døre mv. i foderladen skal være lukkede, mens foderkværn og foderanlæg kører.

STØV

31. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal.
32. Fodersiloer skal etableres med melcykloner eller anden støvbegrænsende foran-staltning for at sikre mod støvgener ved indblæsning af foder.

LYS

33. Udendørs lys (projektører) ved husdyrbruget må kun være tændt som arbejdslys og skal slukkes umiddelbart efter, at der ikke arbejdes ved området mere. Alterna-tivt skal udendørs lys forsynes med bevægelsessensor.

SPILDEVAND

34. Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, og sprøjtemiddelrester skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevan-det til opsamlingsbeholder eller gyllesystem. Udbringning skal ske jvf. husdyrgød-ningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.

SKADEDYR

35. Der skal i forbindelse med driften føres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i henhold til retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.
36. Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på husdyrbruget. Journa-len skal føres efter kommunens anvisninger.

DRIFTSFORSTYRELSE ER UHELD

37. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til straks at anmelde dette til: **Alarmcentralen, tlf.: 1-1-2** og efterfølgende til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, tlf.: 96 11 75 57 (normal arbejdstid) eller miljøvagten på tlf. 40205057 eller tlf. 24253179 (udenfor normal arbejdstid).
38. Der skal, senest 6 måneder efter godkendelsens meddelelse, udarbejdes en be-redskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være skriftligt og accepteres af Holstebro Kommune. Forslag til beredskabsplan

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

skal sendes til kommunen.

Beredskabsplanen/driftsforskriften skal som minimum indeholde:

- Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse af materiel der er tilgængeligt på bedriften eller kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

39. Beredskabsplanen gennemgås sammen med de ansatte mindst 1 gang om året (noteres i driftsjournal) og skal være let tilgængelig og synlig.
40. Beredskabsplanens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand o.l.

BAT – bedste tilgængelige teknik

MILJØ- OG RESSOURCESTYRING

41. Husdyrbruget skal minimum en gang i kvartalet føre journal over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer. Kopi af journalen skal gemmes i 5 år.
42. Husdyrbruget skal minimum hvert 5. år gennemgås af en energifaglig person med det sigte at sikre, at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. 5-års lønsomme teknologier skal som udgangspunkt indføres. Kontroller inkl. rapport skal fremgå af driftsjournalen. Første gennemgang inkl. rapport skal finde sted i 2010.

AREALER – miljøgodkendelsens vilkår

Husdyrbrugets udbringningsarealer

LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

43. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte arealer, der fremgår af bilag 6.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

DRIFT AF HUSDYRBRUGETS AREALER

44. Der skal til enhver tid over for Holstebro Kommune kunne fremlægges sædskifte og gødningsplaner, som kan dokumentere, at gødningen udbringes miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med oplysninger, der ligger til grund for de i arealgodkendelsens stillede vilkår. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.
45. Der skal afsættes en gødningsmængde svarende til 119,00 DE i gylle til ejendommen Karupvej 36, 7470 Karup.

UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

46. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses. Udbringning skal så vidt muligt ske på hverdage indenfor normal arbejdstid. I bolig-nære områder skal nedfældning eller nedbringning ske umiddelbart efter udbringning. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, vil tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
47. Ved transport af husdyrgødning på offentlige veje skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal gødningen straks opsamles.

Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer

FOSFOR

48. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.
49. For mark 60, 1-1 og 5-1 skal det kunne dokumenteres, at der er fosforbalance.
50. Der skal være fosforbalance på ejede/forpagtede udbringningsarealer med fosfortal på 4 eller derover, såfremt arealet ligger i lavbundsområde (uden okkerklasse) eller er beliggende inden for 50 meter fra vandløb. Fosforbalancen opgøres som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne efter de gældende normer. Vilkåret gælder enhver femårs periode efter 2012. Der skal senest 2012 foreligge nye fosfortal, for alle ejede/forpagtede udbringningsarealer. Fosforbalance skal kunne dokumenteres via gødningsregnskaber og markplaner.

NITRAT

51. Der må maksimalt udbringes husdyrgødning på bedriftens arealer (ejede og forpagtede) svarende til 198,30 DE per planår (1/8-31/7) maksimalt indeholdende 23328 kg N beregnet som et gennemsnit over tre planperioder og således at der ikke udbringes mere end 1,66 DE/ha. Der må derudover ikke tilføres bedriftens arealer anden organisk gødning.

OVERFLADEVAND

52. Såfremt bilag IV-arterne verificeres i området, stilles der vilkår om, at der skal etableres en 10 meter dyrkningsfri zone omkring vandhullerne på udbringningsarealerne.

GRUNDVAND

53. På mark 54-0 skal der minimum hvert andet år dyrkes græsefterafgrøder i hele arealet.
54. På mark nr. 55-0, 56-0, 57-0 og ny 60-0, skal der på Holstebro Kommunes forlangende udføres beregning af nitratudvaskningen fra rodzonen.

AFFALDSPRODUKTER TIL JORDBRUGSFØRMÅL

55. Der må ikke udbringes spildevandsslam, bioaske og øvrige affaldsprodukter til jordbrugsformål eller andre jordforbedrende midler eller produkter med indhold af kvælstof eller fosfor, på husdyrbrugets arealer.

FOREBYGGELSE AF FORURENING AF VANDMILJØET

56. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne, samt på skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
57. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstofoptag og størst vækst.
58. Ved afgrødehøjde under 10 cm skal det tilstræbes at udbringe gødningen under ideelle vejforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.

Ophør af husdyrbruget

59. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes, ensilagemarkstakke og kompostmarkstakke fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål el., kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende.

Klagevejledning og offentliggørelse

Klagevejledning

Afgørelsen om godkendelse er truffet i medfør af § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 20. december 2006.

Afgørelsen om godkendelse kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 10-02-2010 påklages til Miljøklagenævnet. Ved klage over godkendelsen kan Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Klageberettigede er orienteret ved annonce i Holstebro Onsdag den 13-01-2010.

Eventuel klage over miljøgodkendelsen skal indgives skriftligt, og klagen skal stiles til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men skal indsendes til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro eller pr. mail til tek-nik.miljoe@holstebro.dk. Klagen videresendes derefter til Miljøklagenævnet sammen med sagens akter og kommunens bemærkninger til sagen.

Der gøres opmærksom på, at en klage ikke har opsættende virkning for udnyttelsen af godkendelsen, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jvf. lovens § 81. Udnyttelse af godkendelsen sker dog på eget ansvar, og indskrænker ikke klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal i henhold til § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsestidspunktet. I tilfælde af at afgørelsen påklages, regnes fristen først fra det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Henrik Grønne, Svendshedevej 13, 7830 Vinderup

En kopi af forslag til godkendelse er sendt til orientering til følgende:

- Jeanette Reuter Hølmkær, Svendshedevej 6, 7830 Vinderup (konsekvensområdet)
- Christian von Düring Lausen, Svendshedevej 8, 7830 Vinderup (konsekvensområdet)
- Eric Schram, Svendshedevej 11, 7830 Vinderup (konsekvensområdet)
- Børge Østergaard Dunker, Svendshedevej 15, 7830 Vinderup (konsekvensområdet)
- Kurt Davidsen, Svendshøjvej 7, 7830 Vinderup (konsekvensområdet)
- Bent Dahl, Borbjerg Møllevej 2, 7830 Vinderup (bortforpagter)
- Magnus Grønne, Mejrup Hedevej 9, 7500 Holstebro (bortforpagter)
- Jens Jørgen Jensen, Svendshøjvej 4, 7830 Vinderup (bortforpagter)
- David Straadt, Karupvej 36, 7470 Karup (ejer af aftalearealer)
- Karen V. Thomasen, Heden og Fjorden, Nupark 47, 7500 E-post, kvt@hfllc.dk (ansøgers konsulent)
- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk;
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov, enie@akademiarhus.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: hudstyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

En kopi af afgørelsen er sendt til orientering til:

- Karen V. Thomasen, Heden og Fjorden, Nupark 47, 7500 E-post, kvt@hfllc.dk (ansøgers konsulent)
- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk;
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov, enie@akademiarhus.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

Retsbeskyttelse

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Svendshedevej 13, 7830 Vinde-rup, samt de udspretningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i an-søgningen.

I 8 år efter godkendelsens meddelelse, er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Hol-stebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jvf. § 40 stk. 2 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug nr. 1572 af 20/12-2006, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forure-ningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jvf. § 17 i bekendtgørelse nr. 294 af 31/03 2009 om tilladelse og god-kendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2017.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jvf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hen-sigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den 30-12-2009. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen,
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 4/1997 om miljøgodkendelse af husdyrbrug,
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav,
- Vejledning nr. 9795/2005 om rotter.

samt

- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002.
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003.
- Statens Skadedyrslaboratorium rapport nr. 3 / 2002. Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr.

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og anordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse. Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

ANLÆGGET - Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er udarbejdet på baggrund af den fremsendte ansøgning, herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt, dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det bl.a. sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang det er relevant.

ANSØGER OG EJERFORHOLD

Henrik Grønne ejer og driver husdyrbruget på Svendshedevej 13, 7830 Vinderup. Husdyrbruget drives som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme. Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Henrik Grønne.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer i ejerforhold eller ændringer i de personer der er ansvarlige for driften, herunder ansvarlig for de miljømæssige forhold på husdyrbruget, skal dette skriftligt anmeldes til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

DET ANSØGTE HUSDYRBRUG

Husdyrbruget drives konventionelt med nedenstående produktionsstørrelse.

Produktionsstørrelse

Dyretype	Eksisterende produktion		Ansøgt produktion	
	antal	DE	Antal	DE
Mink, årstæver	1850	42,05	1850	42,05
Malkekøer, tung race (>26 mdr.)	175	205,88	229	269,41
Kvier, tung race (6 mdr-26)			9	4,41
småkalve (0-6 mdr.), tung race	7	1,21	29	5,39
tyrekalve (40-50 kg), tung race			115	0,70
Heste (< 300 kg)			6	1,22
i alt (DE)		249,14		323,18

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Der stilles vilkår om, at antallet af dyreenheder for kvægbesætningen maksimalt må være på 279,91 DE med maksimalt 3 DE forskydning i de enkelte dyretyper. Denne fleksibilitet omfatter ikke ejendommens øvrige dyrehold. Kommunen vurderer ikke at en eventuel forskydning inden for de enkelte dyretyper, vil give gener i form af lugt eller ammoniak.

LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Zonestatus: Ejendommen er placeret i landzone.
 Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
 Kommuneplan: Holstebro Kommuneplan 2009.

Afstand fra ejendommen til nærmeste naboer:	Afstand
Nærmeste nabo (Svendshedevej 8)	200 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (krav 50 meter)	2400 m (Sevel)
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende (krav 50 meter)	2950 m (Herrup)

Afstand fra staldanlæg mv. til naturområder:	Afstand
Højmose	4,0 km
Lobeliesø	9,0 km
Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.	6,5 km
Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder.	6,5 km
Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.	3,0 km
Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.	2,2 km
Ammoniakfølsomme søer*, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.	2,2 km
*Denne søtype er endnu ikke kortlagt, hvorfor den nærmeste § 3 sø indenfor internationalt beskyttelsesområde er angivet.	

Afstand fra staldanlæg mv. til:	
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 meter)	>25 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 meter)	>50 m
Vandløb (herunder dræn) og søer (krav 15 meter)	70 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 meter)	90 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 meter)	> 1000 m
Beboelse på samme ejendom (krav 15 meter)	11 m
Naboskel (krav 30 meter)	118 m

Husdyrbruget ligger i et tyndt befolket område ca. 1,3 km SØ for nærmeste samlede bebyggelse Djeld og nærmeste byzone Sevel 2,4 N for husdyrbruget.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Den nærmeste bebyggelse ligger 148 meter S for bygningsmassen. Der er 7 beboelser inden for en radius af 500 meter fra ejendomme, hvor den nærmest liggende ligger 218 syd for staldafsnittet. Hermed vurderes afstandskravet at være overholdt. Husdyrbrugets lokalisering fremgår af bilag 1.

Det vurderes at husdyrbruget anlæg opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (HL) og bekendtgørelse nr. 1428 af 13. december 2006 om pelsdyrfarme m.v. (PB):

- (HL) §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- (HL) § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede > 10 ha, overdrev, større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor international naturbeskyttelsesområder).
- (HL) § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindinger, offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.
- (PB) § 2: lokalisering af pelsdyrfarme.
- (PB) § 3: Afstandskrav til nabobeboelse.

Husdyrbrugets anlæg

Følgende bygninger og anlæg er etableret på ejendommen Svendshedevej 13. Placeringen fremgår af bilag 2.

- A Stuehus
- B Minkhal
- C Minkhaller
- D Maskinhus
- E Eksisterende køresilo
- F Ny køresilo
- G Kostald
- H Minkhal

Ejendommen, Svendshedevej 13, har ifølge BBR et samlet bebygget areal på i alt 8.466 m². Heraf er 8.303 m² opgjort som erhvervsareal.

DRIFT

Produktionsniveauet for kvægholdet er stabilt hen over året, og der forventes ikke øget belastning i løbet af året. Almindelige sæsonudsving og tilpasning pga. sygdom og lignende må forventes. Minkproduktionen er naturligt varierende med en miljømæssig spidsbelastning i hvalpesæsonen indtil pelsning. Produktionsgodkendelsen bliver meddelt i form af et maksimalt antal årsdyr eller producerede dyr, hvor dette er aktuelt.

STALDE

Husdyrbrugets indretning fremgår af bilag 2 samt nedenstående tabel.

Bygningsafsnit, jf. bilag 2	Areal m ²	Anvendelse	Antal dyr i stalden	Staldsystem
A, B og H Minkhaller	3.500	Mink, årstæver	1.850	Bure med 35 cm gyllerender, der muges 2 gange ugentligt.
G Kostald	3.000	Malkekøer	219	Sengestald med spalter med skraberanlæg hver 2. time.
		Malkekøer	10	Dybstrøelse
		Kvier	9	
		Småkalve	29	
		Tyrekalve	115	

Kvægbesætning

Udvidelsen af dyreholdet sker i eksisterende stalde. Kostalden er bygget i 1992 og udvidet i 2001 og 2007. Stalden er renoveret med sengebåse i 2001. Opdræt og 10 af malkekøerne står på dybstrøelse.

Gulvsystemet i den stald hvor dyreholdet udvides er sengestald med ringkanal. Dette gulvsystem er ikke BAT ved nyetableringer.

Forsuring fravælges, idet kostalden er bygget over tre gange fra 1992 til 2007 med et samlet ringkanalsystem. Derved er noget af betonen af en så høj alder, at der kan opstå ætsningsskader ved forsuring. Præfabrikerede gulve fravælges, idet hovedparten af standen er af så ny dato, at det ville være et ressourcspild at nedbryde eksisterende gulv og indlægge nyt gulv i en ellers velfungerende stald.

Der sættes robotskraber ovenpå spalterne, derved reduceres ammoniakfordampningen fra stalden. Effekten af robotskraberen er sat til 13 % i ansøgningen. Holstebro Kommune vurderer dog, at effekten af skrabningen skal være på min 20 %. Der stilles derfor krav om, at der skal indsættes så mange skrabere i stalden, at effekten er på 20 %.

Ansøger har anslået, at det nuværende staldanlæg har en levetid på 10-15 år.

I forbindelse med revurderingen af miljøgodkendelsen eller ved kommende renoveringer af eksisterende kvægstalde, vil Holstebro Kommune stille krav om, at der bliver implementeret BAT staldteknik.

Kvier, småkalve, tyrekalve og goldkøer er opstaldet på dybstrøelse. Der er ingen aktuelle BAT-byggeblade for dybstrøelsesstalde. Holstebro Kommune vurderer, at den pågældende staldtype principielt godt kan være BAT, såfremt der strøs halm i rigelige mængder i dybstrøelsesstalden, så dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfalden, hvilket reducerer ammoniakemissionen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Der stilles vilkår til sikring af de ammoniakreducerende tiltag i staldene, og Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at husdyrbrugets staldindretning opfylder kravet til implementering af BAT

Minkproduktion

Der findes ikke BAT-byggeblade for staldtype og gødningshåndtering på minkfarme, og der skal derfor foretages en konkret vurdering af, hvorvidt den ansøgte staldkonstruktion, gyllerendebredde og udmugningshyppighed vurderes at være BAT.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at minkhaller ved nyetablering bør etableres med gyllerender med en bredde >36,56 cm og daglig automatisk udmugning. På nærværende husdyrbrug sker der ingen udvidelse af minkproduktionen, og staldene er eksisterende.

Minkhallerne er alle med render, der er opsat løbende efter gældende krav. Renderne har en bredde på 35 cm. Der udmuges manuelt 2 gange ugentligt. Ansøger har oplyst, at det ikke er muligt at etablere automatisk udmugning på de eksisterende render, idet gyllerenderne mangler "ører", hvor udmugningsgrejet kan hænge fast på. Desuden er renderne bløde, hvilket ikke er stabilt nok til udmugningsgrejet. Alternativet vil derfor enten være at udskifte alle renderne eller, at der dagligt foretages manuel udmugning. Der er ikke på tidspunktet for godkendelsens meddelelse fastsat BAT niveau for minkbedrifter. Udmugningshyppigheden skal derfor vurderes ud fra proportionaliteten mellem udgiften hertil og miljøeffekten.

Ansøger har forelagt en beregning af effekt, tidsforbrug og omkostninger ved at foretage daglig udmugning manuelt. Ansøger anfører, at daglig udmugning vil koste ca. 3 timer á 200 kr. (timeløn inkl. forsikringer, feriepenge m.m.) dagligt, i alt ca. kr. 219.000. Ved daglig tømning af gyllerender fordamper der 150 g N mindre pr. årstæve end ved 2 gange ugentlig tømning. En forøgelse af udmugningshyppigheden fra 2 gange ugentligt til daglig udmugning vil reducere ammoniakfordampningen fra staldanlægget med 0,15 kg N/årstæve *1850 årstæver svarende til 278 kg N, hvilket betyder, at 1 kg reduceret N koster 788 kr. pr. kg reduceret N. Derfra kan der trækkes en pris for ekstra N i gyllen, som anvendes i marken – ca. kr. 7 pr kg N reduceret. Altså en omkostning på ca. kr. 781 pr. reduceret kg N.

Holstebro Kommune har fået oplyst, at landbrugets rådgivningscenter regner med et normalt, hvor der gennemsnitligt kan udmuges svarende 822 årstæver pr. arbejdstime. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at timeløn inkl. forsikringer og feriepenge i henhold til jordbrugsoverenskomsten maksimalt udgør kr. 170.

$1850 \text{ årstæver} / 822 \text{ årstæver/time} * 170 \text{ kr./time} = 382 \text{ kr.}$
pr år svarer det til en udgift på 139.430 kr.

Beregning af effekten ved en daglig udmugning frem for 2 gange ugentligt viser en mindsket ammoniakfordampning på 278 kg N. Prisen for at reducere dette ammoniak er derfor omkring 500 kr. / kg N.

Det vurderes at være en uforholdsmæssig stor omkostning pr. kg. reduceret kg N Holstebro Kommune vil derfor ved kommende renoveringer af eksisterende minkhaller stille krav

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

om, at der bliver taget højde for hvilke muligheder, der er for at leve op til det, som på pågældende tidspunkt vurderes at være BAT for minkhaller.

Det vurderes, at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv., miljøbeskyttelsesloven og heraf afledte anordninger. På den baggrund vil der ikke blive stillet skærpende vilkår for staldgulve og gyllekanaler. Overordnet vurderer Holstebro kommune, at en landmand igennem god landmandspraksis og via uddannelse og dygtiggørelse indenfor landbrugsdriften mm. kan overholde kravet om BAT. Såfremt der på et senere tidspunkt ønskes ændringer i husdyrbrugets indretning og/eller drift herunder byggeri af nye staldanlæg eller lignende skal dette vurderes iht. BAT.

VENTILATION

Kvægstalde og minkhaller er med naturlig ventilation.

Idet staldventilationen er naturlig og dermed uden brug af el mv. vurderes det, at kravet til BAT er overholdt.

RENGØRING AF STALDANLÆG

Stalde rengøres efter behov. Idet erfaring viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen, stilles der vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

FODER

Der anvendes tørt foder bl.a. i forbindelse med fodring af kalve og køer. Dette kan give anledning til støvgener. Foderopbevaring og håndtering vurderes dog ikke at give anledning til gener ved nabobeboelse.

Minkfoder opbevares i tætte beholdere og håndteres på befæstede arealer med afløb til opsamlingsbeholder.

Der stilles ikke skærpede vilkår omkring anvendelse af bestemte typer af foder. Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om opbevaring og anvendelse i relation til støj- og støvgener for omgivelserne og i forhold til skadedyr.

ENSILAGE OPBEVARING OG HÅNDTERING

Der er i nuværende produktion 1 køresilo på 750 m² og der søges om godkendelse til opførelse af 1 ny køresilo på 660 m², umiddelbart nord for den eksisterende køresilo.

Ensilage i markstakke

I tilfælde af opbevaring af ensilage i marksstak må saftgivende ensilage ikke placeres i markstak. Ikke-saftgivende ensilage opbevaret på marken i markstak skal placeres på skiftende lokaliteter år efter år, og ikke på samme sted inden for 5 år, da ensilagespild kan medføre en udvaskningsrisiko. Ensilageoplæg i marken skal overholde nedenstående afstandskrav for at sikre mod gener og forurening.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Naboskel	30 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

Der stilles vilkår angående placering af ensilagestakke, samt vilkår om journal for placering af stakkene på kort m.v. Desuden stilles der vilkår om, at ensilagespild/ensilagerester løbende, minimum en gang om ugen og altid før varslet regn, skal fjernes fra marken og placeres på/i et anlæg, der overholder reglerne for gødningsopbevaring i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Herudover stilles der vilkår om, at overdækningsmateriale løbende fjernes fra marken. Ligesom der stilles vilkår om, at ensilagestakke ikke må placeres på lavbundsarealer uden okkerklassificering, hvor risikoen for udvaskning af næringsstoffer er større end ellers. Arealerne fremgår af bilag 6.

FYRINGSANLÆG

Der er ingen opvarmning i staldene. Stuehuset opvarmes med ved udnyttelsen af genvinding af varme fra stald. Der stilles ikke vilkår vedrørende opvarmning af ejendommen.

HÅNDTERING OG OPBEVARING AF OLIE, SPILDOLIE OG BRÆNDSTOF

På ejendommen har Holstebro Kommune registreret følgende olietanke:

Type	Placering	G nr. og tanknr.	Etableret år	Indhold
Overjordisk	Maskinhuset	Ikke oplyst	2003	Dieselolie

Der stilles vilkår om håndtering af olie, spildolie og brændstof skal foregå på en måde, således at der ikke opstår risiko for forurening af jord, grundvand eller undergrund. Der stilles desuden vilkår om, at der ved dieselolietanken skal laves tiltag, der minimerer risikoen for påkørsel af den overjordiske dieselolietank.

Olie og kemikalier

Der er ingen opbevaring af spildolie, grundet serviceaftale med maskinstation. Erhvervsaffald bortskaffes i overensstemmelse med Holstebro Kommunes affaldsregulativ.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det fremkalder fare for forurening af disse. Det er derfor Holstebro kommunes vurdering, at olie og kemikalier skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant. Oplagspladsen/spildbakken skal have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis den lækker.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i den gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpede vilkår.

AFFALD OG KEMIKALIER

Affald fra ejendommen håndteres i henhold til nedenstående:

Affaldskode og -type	Mængde	Opbevaring	Bortskaffelse
16 01 03 Udtjente dæk	Variierende		Værksted
16 01 17 Jernholdigt metal	Variierende		Produkthandel
16 01 18 Ikke jernholdigt metal	Variierende		Produkthandel
16 01 19 Plast	Variierende		Kommunens genbrugsplads
16 01 20 Glas	Variierende		Kommunens genbrugsplads
16 01 06 Blyakkumulatorer	Variierende		Værksted
13 02 04 Mineralsk ikke chlorede motor, gear og smøreolier	Variierende		Værksted
16 01 07 Oliefiltre	Variierende		Værksted
02 01 09 Landbrugskemikalieaffald	Variierende		Leverandør
15 01 01 Papir og pap - emballage	Variierende		Dagrenovation
02010900 Kemikalier	Variierende		Kommunens genbrugsplads
18 02 01 00 Klinisk risikoaffald	Variierende		Afleveres til dyrlæge

Dagrenovation afhentes af kommunal ordning hver anden uge. Der er opstillet container til husholdningsaffald. Der er ligeledes opstillet container til lettere industriaffald. Den tømmes en gang om måneden. Evt. forekomst af byggeaffald bortskaffes af entreprenør.

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget.

Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres og bortskaffes og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der gøres opmærksom på, at affald der kan forurene jord, grundvand eller overfladevand samt olie- og kemikalier skal opbevares i lukkede beholdere på fast underlag uden mulighed for, at evt. spild kan løbe til fx jord, afløb, dræn, vandløb, borerer eller brønde m.v.

Ønsker man at aflevere enkelte fraktioner til anden bortskaffelsesordning, skal dette ske til godkendte modtagere. Derudover skal man på ejendommen registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler.

Indenfor affaldsområdet, er BAT bl.a., at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående uden der sker ophobning. Der stilles ikke skærpede vilkår til opbevaring af affald, da forholdene er omfattet af gældende lovgivning.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

DØDE DYR

Døde dyr opbevares på frost/køl eller under fast overdækning og bortskaffes gennem DAKA.

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden, og hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde hvor dyrene er overdækket, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld – dog maks. 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl.

Holstebro Kommune har vurderet, at såfremt der opstår risiko for uhygiejniske forhold, såsom udsivning af væske fra kadavere til f.eks. jorden, skal dyrene placeres således, at dette ikke er muligt. Dette kan ske på en dertil egnet container eller på befæstet areal med afløb til opsamlingsbeholder. Kadaverne skal placeres, så de ikke giver anledning til gener for omgivelserne, og ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket i en til formålet egnet container. Det vurderes, at denne opbevaringsform er tilfredsstillende, da antallet af døde dyr i kvægbesætninger generelt er relativt lavt. Idet det vurderes, at opbevaringen ikke giver anledning til uhygiejniske forhold i perioden indtil afhentning, stilles der kun vilkår, der sikrer ovenstående.

SPRØJTEMIDLER OG MEDICIN

Forbruget af pesticider planlægges i samråd med planteavlskonsulent. I sæsonen ydes løbende rådgivning i relation til aktuelle skadedyr og sygdomme, og behandlingsforslag udarbejdes.

Maskinstation forestår sprøjtning, derfor er der ikke opbevaring af kemikalier på ejendommen. Der er ligeledes ikke sprøjteudstyr på ejendommen.

Der er generelt lovkrav om, Tapstedet, hvor sprøjten fyldes med vand, skal være forsynet med kontraventil, der sikrer mod tilbagesugning af væske fra sprøjtetanken. Påfyldningen af vand skal være styret med vandur eller lignende, der forhindrer overløb af sprøjtetanken. I forbindelse med påfyldning af sprøjter må der ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten.

Påfyldning af bekæmpelsesmidler i marksprøjter skal ske på en vaskeplads med opsamling af vaskevand eller på det areal, der skal behandles. Påfyldning i marken må ikke ske mindre end 300 meter fra vandforsyning til drikkevandsformål eller mindre end 50 meter fra hhv. overfladevande, drænsystemers rense- og samlebrønde eller § 3 beskyttet natur.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Vask skal ske på vaskeplads eller det areal, der er blevet behandlet. Vaskevand fra en vaskeplads skal opsamles i gyllebeholder eller anden beholder og udbringes i henhold til bestemmelserne i husdyrbekendtgørelsen. Vaskepladser må ikke etableres nærmere end 50 meter fra hhv. overfladevande, § 3 beskyttet natur eller almen vandforsyning. Afstandskravet til ikke almen vandforsyning er 25 meter.

Nedbør kan afvaske plantebeskyttelsesmidler, der er afsat på ydersiden af sprøjte og traktor. En uvasket sprøjte eller traktor, som er anvendt til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, skal derfor placeres på det behandlede areal, vaskeplads med opsamling til gyllebeholder eller anden beholder, eller under tag, så der ikke sker utilsigtet afstrømning af vand med indhold af plantebeskyttelsesmidler til vandmiljø, jord mv.

Udbringning af gylle med indhold af vaskevand på bedriftens markarealer eller på virksomhedens arealer, skal meddeles til kommunalbestyrelsen. Dette kan ske i forbindelse med byggeanmeldelse ved etablering af vaskeplads.

Ved udbringning af gylle med indhold af vaskevand hos tredje mand, skal der indhentes tilladelse hertil ved kommunalbestyrelsen. Tilladelsen kan søges samtidig med byggeanmeldelse ved etablering af vaskeplads. For eksisterende anlæg indhentes en særskilt tilladelse hos kommunalbestyrelsen. Gylle med indhold af rester af plantebeskyttelsesmidler, som ikke er godkendt til udendørs anvendelse, skal bortskaffes efter reglerne i bekendtgørelsen om affald.

Gødningsproduktion og håndtering

OPBEVARING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

Den samlede opbevaringskapacitet er efter udvidelsen 5800 m³ kapaciteten er fordelt mellem ejendommens to eksisterende beholdere samt kvægstaldens egen kapacitet. Der søges ikke om ændring af gylleopbevaringen, idet der er tilstrækkelig kapacitet til at rumme gyllen fra udvidelsen.

I nedenstående tabel angives opbevaringskapaciteten til gylle på ejendommen:

Opbevaringsanlæg	Byggeår	10 års beholderkontrol	Kapacitet [m ³]	Anvendelse
Gyllebeholder 1	2002	(første gang 2012)	4.500	Kvæggylle og minkgylle
Gyllebeholder 2	1992	2002	800	Kvæggylle
Kapacitet under spaltegulv i kvægstald	-	-	500	Kvæggylle
Samlet opbevaringskapacitet:			5.800	

Der produceres årligt 6.629 m³ mink og kvæggylle, svarende til 552 m²/måned.

Den totale opbevaringskapacitet for husdyrbruget er efter udvidelsen på i alt 5.800 m³, og den samlede opbevaringskapacitet er dermed på 10,5 måneders opbevaring. Holstebro

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Kommune vurderer på baggrund af ovenstående oplysninger, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig efter § 6 i husdyrbekendtgørelsen.

BAT i forhold til gødningsopbevaring er bl.a. følgende tiltag:

- at anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder mv. og vedligeholdelse,
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen,

Det vurderes, at der med de stillede vilkår leves op til BAT.

PÅFYLDNINGSPLADS FOR GYLLEVOGNE

Ved udbringning af gyllen pumpes den via pumpe på gyllevognen over i gyllevognen. Der er ingen fast monteret påfyldningspumpe på beholderen. Via pumpe pumpes gyllen via underjordiske rør fra fortank til gyllebeholder.

Da der benyttes gyllevogne, med påmonteret pumpe og returløb, er det ikke fundet nødvendigt at kræve, at påfyldning af gyllevogne og lignende, foregår på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der opstår spild, ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræve, at påfyldning o.l. skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder.

Erfaringer viser, at gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb ikke medfører spild af husdyrgødning ved påfyldning af gyllevognen. Såfremt påfyldning sker, med en på gyllebeholderen fastmonteret pumpe, skal der forinden etableres en påfyldningsplads med afløb til opsamlingsbeholder. Der stilles vilkår herom.

OPBEVARING AF DYBSTRØELSE OG FAST GØDNING

Kvier, tyrekalve og småkalve samt en mindre del (goldkøer) af malkekøerne går på dybstrøelse. Dybstrøelse fra kalvene smides i den store gyllebeholder. Øvrig dybstrøelse ligger i stalden i 3 til 6 måneder. Op til 65 % af dybstrøelsen (jf. normtal) køres direkte ud på marken og udspreddes, mens den resterende mængde placeres i markstak. Den beregnede årlige mængde dybstrøelse, fraregnet strøelsen hos tyrekalve, er cirka 113 tons.

Dybstrøelsesgødningen fra hundyropdrættet og køerne har ligget i staldene i over 3 mdr., hvorfor det oftest vil være så kompostlignende, at det kan opbevares overdækket i marken. Dybstrøelsen skal i så fald have en tørstofprocent på mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse fra tyrekalve kan ikke udlægges i markstak, da dybstrøelsen ikke er kompostlignende. Holstebro Kommune finder derfor, at den anvendte praksis med at anvende dybstrøelsen i gyllebeholderne til etablering af naturligt flydelag er miljømæssig forsvarlig.

Det vurderes, at opbevaring af dybstrøelseskompost i markstakke generelt er en dårlig ide på store husdyrbrug, da store mængder dybstrøelse i markstakke, let vil kunne give anledning til punktkildeforurening eller gener i form af lugt eller fluer. Holstebro Kommune stiller derfor i miljøgodkendelsen krav til placeringen af markstakke i relation til naboer og lign. samt sårbare områder såsom lavbundsarealer uden okkerklassificering, hvor udvaskningen af næringsstoffer vil være højere end ellers. Der stilles krav om, at udlægning

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

af dybstrøelseskompost i markstakke skal registreres på samme måde som ensilage-markstakke, hvorfor de ikke må placeres lavbundsarealer uden okkerklasse.

Herning Kommune har ift. hørings svar for arealer beliggende i Herning kommune ønsket at der af hensyn til begrænsning af udvaskning af N og P stilles vilkår om at, der må ikke placeres markstakke på aftalearealerne 3-0, 4-0, 5-0, 24-0, 41-0, 42-0 og 43-0 da disse er risikoarealer i forhold til vandmiljøet jf. udtalelse vedlagt i bilag 18.

Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

AMMONIAK

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget forventes at være på 5735 kg N / år, hvilket er en meremission på 342 kg N / år i forhold til førsituationen.

Beskrivelse	N-emission kg N
Emission fra stalde omfattet af kravet om 20 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	4417 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	492 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	0 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	664 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	161 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 20 % reduktion	5735 kg N / år
Meremission	342 kg N / år

Det generelle krav om ammoniakreduktion – 20 %

Da ansøgningen blev indsendt i 2008 er kravet om ammoniakreduktion gældende for stalde, hvor der sker etablering, udvidelse eller ændring på 20 %. Der sker udvidelse eller ændringer, hvoraf ikke alle udløser krav om ammoniakreducerende tiltag, i alle staldene på husdyrbruget. Den eksisterende produktion er ikke omfattet af 20 % reduktionskravet. Kravet om 20 % reduktion i forhold til referencestaldsystemet er opnået ved at etablere skraberanlæg ovenpå spaltegulvet i kvægstald.

Bufferzonekrav til § 7 naturtyper

Meremissionen er beregnet til 342 kg N pr. år efter 20 % reduktion. Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger mere end 1.000 meter fra nærmeste naturområder, der er omfattet af lovens § 7. Nærmeste § 7 naturområde ligger ca. 2,2 km fra ejendommens stalde og gødningslagre, se bilag 8.

Naturområderne er 1) højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha, overdrev større end 2,5 ha, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder, 2) heder, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder, 3) overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder samt 4) ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med

kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Holstebro Kommune anser det generelle ammoniakreduktionskrav for opfyldt i forhold til ammoniakdeposition på § 7 beskyttet natur og der stilles ikke yderligere vilkår i forbindelse hermed.

Bemærk at der er nedfældningskrav på de af husdyrbrugets arealer, der ligger nærmere end 1000 meter fra § 7 områderne, jf. beskrivelse i afsnit om udbringning af husdyrgødning i arealgodkendelsen.

Ammoniakdeposition på natur beskyttet i medfør af Naturbeskyttelseslovens § 3:

Indenfor en afstand af 1 km fra ejendommen findes enkelte mindre moser og vandhuller, som er lavt målsatte og som ikke forventes at være følsomme overfor atmosfærisk kvælstofbelastning.

Ammoniakdeposition på Natura 2000-områder:

Fra ejendommen til de nærmeste højt målsatte naturområder er mindsteafstanden 1,3 km. Områderne er EF-Habitatområde nr. 41, Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 29, Flyndersø og Skalle Sø. Der er tale om A-målsatte område med følgende udpegningsgrundlag:

- Nærringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller stor vandaks
- Brunvandede søer og vandhuller
- Tørre dværgbuskesamfund (heder)
- Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- Aktive højmoser
- Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse
- Hængesæk og andre kær-samfund dannet flydende i vand
- Rigkær
- Stilkegeskov og krat på mager sur bund
- Elle- og askeskov ved vandløb, søer og væld

Nogle af disse naturtyper er meget følsomme overfor deposition af ammoniak, blandt de mest følsomme naturtyper med en tålegrænse på mellem 5-10 kg. N/ha/år er de Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (Lobeliesøer), Brunvandede søer og vandhuller, Nedbrudte højmoser med mulighed for naturlig gendannelse, Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller stor vandaks. Tålegrænsen for de mest følsomme naturtyper i området er muligvis overskredet i dag mht. ammoniakbelastning, på grund af baggrundsbelastningen i området.

Baggrundsbelastningen for Holstebro kommune Hjelm hede er på ca. 14 kg N/ha/år (DMU 2007).

Nærmest liggende naturområde i habitatområdet, som vurderes at være følsomt overfor atmosfærisk kvælstof, er et større overdrevsareal nord for Blakskær Høje.

Der er beregnet på ammoniakdepositionen til habitatområdet med mindsteafstanden fra anlægget på 2080 meter, både i forhold til meredeposition 342 kg N/år og en totaldeposition

on 5735 kg N/år. Den beregnede totaldeposition er 0,1 kg/N. På den baggrund vurderes det, at der ikke vil være en væsentlig belastning fra ejendommen til nærmeste ammoniakfølsomme naturområde indenfor habitatområdet.

LUGT

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme påtaleværdige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og nabo-ejendomme.

Lugtemissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller, der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning.

Staldlugtemission beregnes bl.a. på grundlag af "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde" udarbejdet af MLK Fyn, maj 2002. Staldlugtemission beregnes ved et produktionstidspunkt i sommertiden med maksimalt antal dyr på ejendommen, dvs. under forhold, der resulterer i maksimal lugtafgivelse.

Der findes ingen lugtmålinger, som kan belyse lugtemissionen fra minkfarme. Reguleringen af pelsdyrfarme i forhold til lugt er derfor udelukkende reguleret ved de afstandskrav, som fremgår af pelsdyrbekendtgørelsen, hvor der i forhold i nabobeboelse er et krav om en afstand på 100 meter for andre pelsdyr end ræve og et krav på 200 meter til byzone osv. ved under 10000 tæver. Er der over 10000 tæver øges afstandskravene til henholdsvis 200 meter og 300 meter.

Ovenstående betragtning løser dog ikke problemerne med at vurdere lugt på husdyrbrug med blandede besætninger. Indtil der foreligger undersøgelser, der kan belyse lugtemissionerne fra pelsdyrfarme, er det Miljøstyrelsens vejledning (Jf. FAQ nr. 18) at der skal tages udgangspunkt i overstående regel. Det betyder i praksis, at lugtemissionen skal skønnes ud fra afstandskravene sammenholdt med den spredningskurve, som gælder for andre ikke-drøvtyggere. Ved 10.000 tæver øges afstandskravet fra 100 meter til 200 meter i forhold til nabobeboelse. For at sikre at den skønnede lugtemission giver mindst samme afstandskrav som fastsat i pelsdyrbekendtgørelsen kan tages udgangspunkt i denne ændring. Spredningskurven i forhold til nabobeboelse giver 200 meter ved en lugtemission på ca. 60.000 OU/s. Dette svarer til 6 OU/s per årstæver eller 264 OU/DE. Ved vurderinger af lugtemissionen på blandede brug skal tages udgangspunkt i denne lugtemission. Med dette udgangspunkt indgår lugtemissionen for mink i nedenstående beregning af geneafstande.

Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'

(OBS: nedenstående vises tal for den beregningsmetode der giver det værste scenario i de to modeller).

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Område-type	Ukorrigeret geneafstand	Geneafstand nudrift	Genekriterie overholdt
Byzone	338m (ny model)	283	Ja, ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	233 m (ny model)	200	Ja. ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig (ikke landbrugs-pligt)	76 m (FMK)	65	Ja. ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand

Samlet vurdering for lugt

Beregningerne viser, at genekriterierne i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er overholdt efter beregningsmodellerne. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. På baggrund heraf vurderes det, at ejendommens husdyrhold ikke vil give anledning til væsentlige gener hos de omkringboende.

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående lugtberegninger. Det vurderes dog, at eventuelle lugtgener herfra ikke er væsentlige, hvis håndtering sker i henhold til de stillede vilkår.

Endelig er konsekvensområdet for ejendommens lugtafgivelse er beregnet ud fra FMK modellen. For det ansøgte projekt er konsekvensområdet beregnet til 290 m jf. IT-regneark version 3.16. Konsekvensområdet vil sige det område, hvor lugten fra ejendommen kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at lugtgenerne er væsentligt større end forventet på baggrund af grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen jf. de stillede vilkår kræve udført lugtmålinger og at der gennemføres projekter for at afhjælpe lugtgenerne.

Såfremt der opstår væsentlige lugtgener fra stalde mv., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for at kunne udnytte miljøgodkendelsen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

TRANSPORT

Transporter på offentlig vej sker i forbindelse med håndtering af dyr, mælk, gødning, korn, halm og foderstoffer m.v. Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensiveret trafik på og omkring anlægget. De daglige transporter foregår indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonede transporter kan dog foregå hele døgnet.

Den daglige transport foregår med enkelte undtagelser indenfor normal arbejdstid. Mælk afhentes hver 2. dag, og tidspunktet afhænger af mejeriets ruteplanlægning, hvorfor afhentning af mælk forekomme udenfor normal arbejdstid.

En del af husdyrgødningen kan transporteres direkte ud i marken uden, at der skal anvendes offentlig vej. For de øvrige marker gælder, at gyllekørsel foregår ad nærmeste offentlig vej, jvf. bilag 3.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Oversigt over antallet af årlige transporter:

Type	Antal transporter			
	Før udvidelse pr. år	Efter udvidelse pr. år	Efter udvidelse % pr. år	Tidsrum kl.
Levering af dyr	12	12	0	07-17
Afhentning af dyr til slagteri	24	24	0 %	07-18
Afhentning af mælk	180	180	0 %	07-17
Levering af foder	24	24	0 %	05-12
Afhentning af gylle udenfor sæson	66	100	51 %	7-17
Dybstrøelse	4	4	0 %	7-17
Døde dyr	12	12	0 %	07-17
I alt:	322	356	+ 11 %	

Transport af indkøbte foderstoffer, husdyr til/fra ejendommen og husdyrgødning vil stige efter udvidelsen. Idet transporterne normalt ligger i dagtimerne og ikke har karakter over, hvad der er normalt forekommende for lastvogne og traktorer, forventes det, at støjen ikke vil være belastende.

Udvidelsen af DE er på 23 %. Antallet af transporter stiger ikke tilsvarende (11 %) og antallet af transporter vurderes i øvrigt ikke at ligge over, hvad man kan forvente. Ved hensynsfuld kørsel til og fra ejendommen kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid, hvilket også fremgår af ansøgningen.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:

- at transport til og fra ejendommen foregår ved hensynsfuld kørsel
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid

Det vurderes, at transport til og fra ejendommen kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende. Der fastsættes et vilkår om i hvilket tidsrum transport til og fra husdyrbruget må ske.

Såfremt de generelle krav fastsat i husdyrgødningsbekendtgørelsen overholdes, vurderer Holstebro Kommune, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne kan foregå uden væsentlige gener for omgivelserne.

STØJ

Støjkilder på bedriften udgøres af malkeanlæg, ventilationsanlæg og håndtering af foder, gyllepumpe, transport og udbringning af gylle, kørsel med landbrugsmaskiner, transporter af foder og andre produkter samt afhentning af mælk og kreaturer.

Støj fra maskiner og gyllepumpning vil primært forekomme i dagtimerne.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Malkeanlægget kører to gange om dagen. Ca. kl. 5 – 7.30 og igen 16 – 18.30. Det vurderes, at støj fra husdyrbruget ikke er, eller forventes at blive et problem, for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen.

Der fastsættes vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, og såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger. I forhold til naboer stilles der vilkår iht. Miljøstyrelsens vejledende støjkraav.

Ud fra ovenstående vurderes det, at BAT i forbindelse med støj er overholdt. Såfremt der ændres ved eksisterende stalde eller anlæg, der kan medføre ændring i støjniveauet for de omkringboende, skal projektet vurderes iht. principperne for BAT.

STØV

Der anvendes kraftfoder til fodring i kostalden. I forbindelse med levering og håndtering af dette foder kan der opstå støvgener i og omkring bygningerne. Udover kraftfoder benyttes der fuldfoder, som ikke giver anledning til støvgener.

Generelt forventes der ikke støvproblemer på eller omkring husdyrbruget. Der stilles vilkår til sikring af de omkringboende mod støvgener.

LYS

Der er natlys i kostald, men ingen lys ved kvierne om natten. Udelyset omkring stalden er reguleret ved lyssensorer (skumringsrelæ). Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, da naboer ligger forholdsvis langt fra husdyrbruget. Herudover er der bevoksninger af træer m.v. mellem husdyrbruget og naboejendomme.

SPILDEVAND

Der er ikke processpildevand fra produktionen. Der forefindes sanitære tilslutninger i forbindelse med produktionsanlægget. Spildevandet herfra tilledes septiktank der også modtager spildevand fra husholdning.

Spildevandstype	Håndtering
Sanitært fra husholdningen	Føres til godkendt septiktank.
Drikkevandsspild	Anslået drikkevandsspild 69 m ³ (norm) til gyllebeholder
Sanitært spildevand fra driftsbygning (håndvask i forrum)	Føres til godkendt septiktank
Vaskevand fra produktion	Anslået mængde 865 m ³ - afledes til gyllesystem.

Vaskeplads

Vask af maskiner, redskaber m.m., hvor der kan forekomme gødningsrester og sprøjtemidler skal for at sikre at der ikke sker forurening af f.eks. jord og grundvand foregå på et

støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder eller gyllesystemet.

Der stilles vilkår om, at ejendommens vaskeplads skal anvendes som vaskeplads for sprøjte, maskiner og til påfyldning af sprøjtemidler, såfremt dette sker ved ejendommen.

SKADEDYR

Der opretholdes generelt en god hygiejnisk standard og der foretages jævnlig oprydning, af fx. foderspild, plastik. Der lukkes af til foderopbevaring.

Fluer:

Der strøs hydratkalk hos minkene og med neporex eller stalosan i dybstrøelsen hos kalvene. Ellers udføres fluebekæmpelse efter behov med kemiske midler ifølge Statens Skadedyrsbekæmpelse.

Rotter:

På ejendommen benyttes den kommunale rottebekæmpelse. Der er opstillet rottekasser omkring bygningerne på ejendommen. De tilses ca. 2 gange om året eller efter behov.

DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

Overpumpning af gylle

Al pumpning af gylle fra gyllebeholder foregår via gyllevogn med returløb. Dette mindsker risikoen for udslip. Ved uheld med et ikke uvæsentligt udslip af gylle, skal Holstebro Kommune straks kontaktes. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112.

Der udarbejdes beredskabsplan som skal anvendes ved uheld eller forureninger som har en størrelse der kan få konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen udarbejdes efter at godkendelsen er givet.

Det vurderes, at ovenstående tiltag er med til at sikre, at der ikke sker uheld ved overpumpning til fortanken, og at risikoen for udpumpning af store mængder gylle ud af beholderen ved et uheld, dermed minimeres.

Lækage på fortanke

Vandløbet nord for gylletanken vi ifølge ansøger sikres i forbindelse med lækage på tanken med hurtig udbringning af halmballer omkring tanken eller i vandløbet. Jorden har hældning mod nordnordøst mod bækken. Det skal dog bemærkes at bækken er ca. 70 m fra tanken (ved læhegnet). Vandløbet er på øvrig strækning rørlagt i lukkede cementrør, som ikke trækker nord for ejendommen, som løber i bækken. Der er ingen pumper i gylletankene og overpumpning fra stald til lager sker under overvågning.

Beredskabsplan:

Der er Natur og Miljø's opfattelse, at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden, såfremt der skulle ske et uheld både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. brand, hærværk o.l.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå sin bedrift, og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres. I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse er det oplyst til Holstebro Kommune, at en beredskabsplan er under udarbejdelse.

BAT er bl.a.:

- at ejendommen har en beredskabsplan der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på ejendommen.
- at alle der arbejder på ejendommen er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den kan findes.
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på ejendommen.
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående. Beredskabsplanen skal foreligge færdig i senest 6 måneder efter godkendelsens meddelelse, jf. vilkår 59 og skal skriftligt accepteres af Holstebro Kommune. Beredskabsplanen er ikke færdig før den er skriftligt accepteret af Holstebro Kommune.

BAT – bedste tilgængelige teknik

Strategien i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., bygger på forureningsbegrænsningsprincippet, der er beskrevet i lovens § 1. Lovens strategi prioriterer forebyggelse højest. Forurening skal først og fremmest forebygges ved anvendelse af renere teknologi, herunder mindre forurenende råvarer, processer og anlæg. Den forurening, der ikke kan forebygges, skal begrænses mest muligt ved anvendelse af bedst mulige renseteknologi. Ved godkendelse af husdyrbrug efter loven skal husdyrbruget og godkendelsesmyndigheden i forbindelse med godkendelsen foretage en vurdering af husdyrbrugets teknologi i forhold til det, som beskrives som "Bedste Tilgængelige Teknik".

Husdyrbruget benytter sig til stadighed af professionel landbrugsrådgivning, og driften af ejendommen bliver derfor tilrettelagt efter den nyeste viden indenfor området.

MANAGEMENT

Ejer og ansatte på bedriften efteruddannes løbende. Markbruget gennemgås i vækstsæson flere gange sammen med grovfoderkonsulent ligesom der udarbejdes mark- og gødningsplaner. Derved er der fokus på at tilførsel af næringsstoffer sker på de mest optimale tidspunkter. I forbindelse med denne miljøgodkendelse, vil der blive udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

MILJØ- OG RESSOURCESTYRING

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at bedriften udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Sagt med andre ord drejer det sig om, at minimere forbruget af energi, næringsstof-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

fer, vand, pesticider osv. således at tab til omgivelser bliver minimeret under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi sigter bl.a. mod at minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed, at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer samt at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og i Lov om miljøbeskyttelse. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

Forbruget af råstoffer til husdyrproduktionen består primært af foder, vand, el og olie. Desuden er der et forbrug af handelsgødning:

Type	Forbrug før udvidelse	Forbrug efter udvidelse	ændring
Vandforbrug	5270 m ³	6860 m ³	+ 30 %
Vandforbrug husholdning	170 m ³	170 m ³	0 %
Elforbrug	120.000 kWh	125.000 kWh	4 %
Brændstof, diesel	12.000 L	12.000 L	0 %

For at sikre, at husdyrbruget løbende holdes ajour mht. energirigtige teknologier stilles der vilkår om, at husdyrbruget minimum hver 5. år gennemgås af en energifaglig person, med det sigte at sikre at lønsomme ressourcebesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Den første gennemgang inkl. rapport skal foreligge inden udgangen af 2010 og omfatte hele anlægget. Der stilles vilkår om, at 5-års lønsomme teknologier skal indføres, med mindre der er forhold, der taler for, at investeringen med fordel udsættes til senere, eller såfremt det på anden måde ikke er proportionalt at indføre tiltagene.

Generelt skal husdyrbruget registrere forbrug af el, vand og andre ressourcer og være opmærksom på muligheden for besparelse. Der vil blive stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

RENERE TEKNOLOGI

På husdyrbruget er der lavet en lang række renere teknologitiltag:

Energi og el	▪ Der anvendes naturlig ventilation i løsdriftsstalden. ▪ Der er nedlagt slanger i kanalerne i kostalden, hvorfra varmen genvindes i stuehuset. ▪ Regulering af belysning sker vha. sensorer.
Vand Management	▪ Kølevandet fra mælketanken genanvendes drikkevand i stalden ▪ Der arbejdes efter principperne for godt landmandskab - Gødningsregnskab udarbejdes for at styre mængden af gødning til udbringning. - Gylle spredes fortrinsvis indenfor normal arbejdstid for at minimere lugtgener for naboer. ▪ Der udarbejdes beredskabsplan for husdyrbruget til brug i forbindelse med eventuelle uheld eller driftsforstyrrelser på ejendommen. ▪ Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

- Medarbejdere orienteres om, at husdyrbruget er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- Rengøring i og omkring husdyrbruget foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

Det er Natur og Miljøs opfattelse, at man igennem godt landmandskab og overholdelse af husdyrbekendtgørelsen mm. overholder kravet om BAT. I Husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en lang række krav til anlæg, indretning og drift af husdyrbrug, som gælder for alle husdyrbrug. En lang række af disse anlæg og indretninger bygger på anvendelse af renere teknologi eller den bedst tilgængelige teknologi (BAT).

I godkendelsen stilles der desuden vilkår om, at husdyrbrugets ventilationsanlæg løbende og minimum 1 gang om året skal gennemgås af teknikere med henblik på at sikre, at anlægget kører energimæssigt optimalt. Servicen skal noteres i driftsjournal og kontrolrapport skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a. følgende:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med ejendommens energiselskab/konsulent.
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning.
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås.
- at der anvendes energibesparende belysning.
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt.
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Varetagelse af hensyn til landskab

Ejendommen ligger i et område udpeget som et særligt værdifuldt kulturmiljø "Oldtidsvejen". De bygningsmæssige ændringer som følge af det ansøgte projekt sker i umiddelbar tilknytning til eksisterende bebyggelse. Der er i øvrigt ingen fortidsminder i umiddelbar nærhed af projektet. Det nye anlæg overholder gældende afstandskrav.

Holstebro Kommune vurderer, at det samlede bygningsanlæg, efter udbygningen, fortsat vil fremstå som en driftsmæssig enhed.

Ophør af husdyrbruget

Der stilles vilkår om, at det ved evt. ophør af produktionen skal sikres, at der ikke sker forurening af natur eller miljø. Der stilles desuden vilkår om, at Holstebro Kommune kan kræve bygningsmassen fjernet, hvis produktionen ophører.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

AREALER- Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Husdyrbrugets udbringingsarealer

DRIFT AF HUSDYRBRUGETS AREALER

Husdyrbruget råder over et samlet areal (ejet og forpagtet) på 119,23 ha, herunder udgør de forpagtede arealer 27,06 ha. Der er desuden aftalearealer på i alt 94,18 Ha. I alt råder ejendommen over et udspretningsareal på 213,41 ha.

Der er indgået skriftlige aftaler om overførsel af husdyrgødning på husdyrbruget. Arealernes lokalisering er vist på bilag 6. Alle ejede og forpagtede arealer er beliggende i Holstebro Kommune. Aftalearealerne er beliggende i henholdsvis Herning og Viborg Kommuner.

Arealerne er ikke omfattet af krav om arealgodkendelse i henhold til § 16, da der ikke er aftalearealer i områder omfattet af fosforklasse, nitratklasser eller NFI-områder. Det forudsættes, at de generelle regler overholdes og er nok til at regulere disse arealer. Da aftalearealerne er beliggende i henholdsvis Viborg og Herning Kommuner er disse blevet bedt om udtalelse i sagen. Udtalelse er vedlagt i bilag 17 og 18 og udtalelse er indarbejdet i vurdering og vilkår.

Harmonikrav

I husdyrbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften og den mængde husdyrgødning, der udbringes (harmonikrav). For kvægbrug må der iht. husdyrbekendtgørelsens § 27 stk. 3 udsprede 2,3 DE/ha pr. planperiode, når mindst 2/3 af husdyrholdet er kvæg og når driften af arealerne sker i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsens bilag 2.

Der udsprede husdyrgødning svarende til 198,3 DE på de ejede og forpagtede arealer og afsættes 119 DE til 94,18 ha aftalearealer. Der skal derfor som udgangspunkt være et ejet eller forpagtet areal til rådighed svarende til mindst 86,22 ha ved et dyretryk på 2,3 DE/ha og mindst 85 ha aftalearealer.

Nedenstående fremgår ejendommens samlede ejede arealer og gylleaftalearealer. Det fremgår desuden, hvor mange DE der maksimalt må spredes gødning for, på de enkelte arealer for at overholde de specifikke harmonikrav for de enkelte områder.

Marknr.	Ha	Type	Ejer / bortforpagter
1-0	6,92	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshevedej 13, 7830 Vinderup
2-0	9,97	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshevedej 13, 7830 Vinderup
3-0	12,29	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshevedej 13, 7830 Vinderup
3-1	2,46	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshevedej 13, 7830 Vinderup
4-1	3,10	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshevedej 13, 7830 Vinderup
5-0	5,90	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshevedej 13, 7830 Vinderup
5-1	2,22	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshevedej 13, 7830 Vinderup
10-0	11,30	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshevedej 13, 7830 Vinderup
10-1	5,11	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshevedej 13, 7830 Vinderup
30-0	2,30	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshevedej 13, 7830 Vinderup
31-0	1,27	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshevedej 13, 7830 Vinderup
32-0	3,75	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshevedej 13, 7830 Vinderup
33-0	3,77	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshevedej 13, 7830 Vinderup

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Marknr.	Ha	Type	Ejer / bortforpagter
Obj-27	4,83	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshedevej 13, 7830 Vinderup
50	1,28	Forpagtet	Landmand Henrik Grønne, Svendshedevej 13, 7830 Vinderup
51	3,10	Forpagtet	Landmand Jens Jørgen Jensen, Svendshøjvej 4, 7830 Vinderup
52	2,51	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshedevej 13, 7830 Vinderup
53	1,25	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshedevej 13, 7830 Vinderup
59	2,79	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshedevej 13, 7830 Vinderup
60	1,62	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshedevej 13, 7830 Vinderup
1-1	1,33	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshedevej 13, 7830 Vinderup
37-0	1,07	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshedevej 13, 7830 Vinderup
54	4,30	Ejet	Landmand Henrik Grønne, Svendshedevej 13, 7830 Vinderup
56	5,74	Forpagtet	Landmand Magnus Grønne, Mejrup Hedevej 9, 7500 Holstebro
57	9,54	Forpagtet	Landmand Magnus Grønne, Mejrup Hedevej 9, 7500 Holstebro
58	6,13	Forpagtet	Landmand Bent Dahl, Borbjerg Møllevej 2, 7830 Vinderup
ny 60	2,09	Eget	Landmand Henrik Grønne, Svendshedevej 13, 7830 Vinderup
58-1	1,27	Forpagtet	Landmand Bent Dahl, Borbjerg Møllevej 2, 7830 Vinderup
Sum	119,23		
			Aftalearealer
4-0	5,73 Ha	Aftaleareal	David Straadt, Karupvej 36, 7470 Karup
5-0	9,27 Ha	Aftaleareal	David Straadt, Karupvej 36, 7470 Karup
3-0	4,48 Ha	Aftaleareal	David Straadt, Karupvej 36, 7470 Karup
24-0	7,04 Ha	Aftaleareal	David Straadt, Karupvej 36, 7470 Karup
43-0	14,00 Ha	Aftaleareal	David Straadt, Karupvej 36, 7470 Karup
42-0	9,67 Ha	Aftaleareal	David Straadt, Karupvej 36, 7470 Karup
41-0	7,76 Ha	Aftaleareal	David Straadt, Karupvej 36, 7470 Karup
14-0	17,16 Ha	Aftaleareal	David Straadt, Karupvej 36, 7470 Karup
13-0	19,45 Ha	Aftaleareal	David Straadt, Karupvej 36, 7470 Karup
Sum	94,18		
Total	213,41 Ha		

Det vurderes derfor, at de generelle harmoniforhold for både ejede, forpagtede og gylleaftalearealer er overholdt.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. følgende tiltag:

- at man afstemmer den producerede husdyrgødning med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

I henhold til vilkår skal der til enhver tid over for Holstebro Kommune kunne fremlægges diverse planer, afregninger, regnskaber eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Ved indgåelse af forpagtninger og/eller gylleaftaler skal der til stadighed foreligge skriftlige aftaler. Ændres der på udbringningsarealerne skal disse ændringer anmeldes til Holstebro Kommune, der så vil vurdere, om dette giver anledning til ændring af vilkår i godkendelsen.

Arealkrav iht. landbrugsloven

Landbrugsejendomme skal opfylde Landbrugslovens krav om egne arealer. Det ejede areal skal udgøre en vis andel af det beregnede harmoniareal. Jvf. bekendtgørelse nr. 1152 af 23. november 2006 om husdyrhold og arealkrav m.v. skal der være et jordtilliggende på minimum 42,6 ha. Jordbrugskommissionen er myndighed, og når Holstebro

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Kommune vurderer, at forholdet er opfyldt, foretager Holstebro Kommune sig ikke videre i sagen. Det er derfor ansøgers eget ansvar, at evt. tilladelser og lignende indhentes ved Jordbrugskommissionen.

UDSKIFTNING AF UDBRINGNINGSAREALER

Alle ændringer i udspretningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer, eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Kommunalbestyrelsen skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis kommunalbestyrelsen har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. oktober.

SÆDSKIFTE

Det anvendes sædskifte K12 for husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer. Kvægbrug omfattet af bilag 2 i husdyrgødningsbekendtgørelsen (harmonikrav på 2,3 DE/ha) har helt specielle krav til sædskifte og driftspraksis. Som udgangspunkt kan der derfor ikke anvendes ændret sædskifter som virkemiddel for mindre udvaskning. Idet det valgte sædskifte ikke benyttes som virkemiddel til reduktion af nitratudvaskning stilles der ikke yderligere vilkår.

UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

I tilknytning til udbringningsarealerne for husdyrgødning er registreret enkelte vandhuller beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Der gøres opmærksom på, at der om vandhuller med til- og afløb gælder 2 meter dyrkningsfrie bræmmer.

De nærmest liggende Natura2000 områder i forhold til ejendommen er EF-habitatområde nr. 41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø. Mindsteafstanden hertil er ca. 2 kilometer. På den baggrund er der ikke vurderet yderligere på beskyttelsesniveauet for særlige naturtyper i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Samlet vurdering

Natur og Miljø vurderer generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra husdyrbruget, som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

Det vurderes, at der ikke er behov for at stille skærpede vilkår i forhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler for udbringning, der stilles dog vilkår om at udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Udbringning bør dog tilrettelægges, så det i bolignære områder sker under hensyntagen til naboer og i overensstemmelse med god landmandspraksis. Det vil sige enten ved direkte nedfældning eller ved nedpløjning umiddelbart efter udspreddning, samt at opmærksomheden rettes på vindretningen i forhold til nabobeboelser og tidspunktet for udbringningen.

Det vurderes, at der ikke er behov for at stramme husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler for udbringning.

BAT i forbindelse med minimering af ammoniakfordampning/lugtemission er desuden følgende:

- at der er flydelag på gyllebeholdere, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes.
- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner, man anvender til udspreddning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen.
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm skal tilstræbe, at udbringe gødningen under ideelle vejforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.

Det vurderes, at gødningshåndteringen med de stillede vilkår lever op til BAT.

Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer

FOSFOR

Nedenstående vurderinger baseres på en generel risikovurdering mht., om der er risiko for, eller et stort tab af fosfor til vandmiljøet. Det er i beskyttelsesniveauet fastsat forskellige beskyttelser af forskellige jordbundsforhold. Herudover er der lavet en vurdering af alle udspreddingsarealer i relation til risikoen for overfladeafstrømning og brinkerosion ved grøfter, vandløb og søer.

Jordtyper

De ejede og forpagtede arealer er beliggende på grovsandede jorde (JB1), fint lerblandede sandjorde (JB4), grov sandblandet lerjorde (JB5) og lerjorde (JB7), jf. bilag 12.

Lavbundsarealer

Ejendommen har en del lavbundsarealer uden okkerklasse, som er udpeget som risikoarealer. Dvs. at arealerne ikke indeholder jern, hvilket medfører en øget risiko for udvaskning af tilført fosfor.

Det gælder følgende arealer: Mark nr.: ny-60, 1-1, 5-1 beliggende syd for Nautrup Bæk. Samt de laveste 2 ha af markerne nr. 52 og 53, som afvander til Stubbergård Sø via Ladegård Bæk. Disse lavbundsarealer ligger i oplande til enten en natura 2000-sø eller en særskilt målsat sø, som er overbelastede med fosfor.

I forbindelse med behandlingen af Holstebro Kommunes behandling af ansøgningen har ansøger justeret ansøgningen således, at følgende arealer ikke indgår som udspreddings-

arealer, men alene benyttes til afgræsning. Det drejer sig om 2,5 ha. af det østligste areal af mark 58 ud mod Nåde Bæk, Sydlig Tilløb samt 1,1 ha af mark nr. 33-0 og 50 beliggende syd for Nautrup Bæk.

For at imødekomme beskyttelsesbehovet for ovennævnte søområder har ansøger foreslået at der stilles krav om at der på areal nr. 60, 1-1 og 5-1 opnås fosforbalance.

Ansøger foreslår, at fosforbalance kan opnås ud fra følgende forudsætninger:

Der tilføres kun kvæggylle og max 1,5 DE/ha, til areal nr. 60, 1-1 og 5-1 svarende til en fosfortilførsel på 17,2 kg P/DE. På den baggrund stilles vilkår om at der på mark 60, 1-1 og 5-1 skal kunne dokumenteres fosforbalance.

Risikoarealer

Ejendommen har arealer (mark nr. ny-60, 5-0, 2-0, 3-0,33-0, 50, 31-0, 51) beliggende op til Nautrup Bæk, hvor vandløbslovens bræmmebestemmelser er gældende. Nogle kilometer længere mod vest ligger en mark (Nr. 58) som mod nordøst grænser til Nåde Bæk, Sydlige Tilløb, som ligeledes er omfattet af bræmmebestemmelserne.

Med undtagelse af ovennævnte er udbringningsarealet i enkelte tilfælde vandløbsnære med en terrænhældning på mindre end 6 grader.

På baggrund af terrænhældningen vurderer Holstebro Kommune, at udbringning af husdyrgødning på udbringningsarealet, kun i ringe grad vil give anledning til erosion samt afstrømning af organisk bundet N og P til vandløb og søer under kraftige regnskyl.

Holstebro Kommune vurderer, at landbrugsdrift, herunder udspreddning af gylle i sædvanligt omfang og efter gældende regler på de vandløbs- og sønære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i de aktuelle vandløb og søer. Sekundære effekter som eksempelvis øget udvaskning af næringssalte vurderes ikke at medføre ændringer af den nuværende tilstand. Den ansøgte, fremtidige drift på ejendommen og på bedriftens udbringningsarealer, vurderes ikke være i modstrid med Regionplanens vandløbsmålsætninger og Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om beskyttede naturtyper.

Fosforoverskud i oplande til Natura 2000-områder overbelastet med fosfor:

De ejede og forpagtede udspreddningsarealer, mark 54, 56 og 57 er beliggende i oplandet til Nissum Fjord der er et Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor, er drænet eller grøftet. Arealerne er drænedede sandjorde JB2-4 lerjorde JB5-10 med et fosfor tal mindre end 4. På nær 0,05 ha af mark nr. 54, der ligger i fosforklasse 2, ligger arealerne udenfor fosforklasse.

Fosforoverskud i oplande til søer med særskilt målsætning (udenfor Natura 2000-områder):

Ejendommen har en mark (mark nr. 58) beliggende ned til Borbjerg Mølløsø. Søen har en basismålsætning som ikke er opfyldt på grund overbelastning med fosfor. Arealet er beliggende længere end 20 meter fra søens kant. Mellem søen og markerne er der en naturlig bræmme med træer m.v.

Fosforoverskud i oplande til søer beliggende i Natura 2000-områder:

Langt hovedparten af ejendommens arealer ligger i oplandet til Stubbergård Sø, som ligger i habitatområde nr. 41.

Det af udpegningsgrundlaget, som har potentialer i søen, er naturtypen Næringsrig Sø med flydeplanter eller store vandaks (Nr. 3150) og de 2 arter stor skallesluger (Nr. 1166) og odder (Nr. 1355).

Søens målsætning har ikke været opfyldt i en årrække idet undervandsvegetationens udbredelse har været for ringe og sigtddybden for lille. Problemet har været eutrofiering, men forholdene har, på baggrund af en indsats for at reducere den eksterne belastning med næringsalte, været i bedring i de sidste år. Efter en afsluttet opfiskning af skidtfisk i 2008 syntes sigtddybden i søen nu at være tilfredsstillende, men om vegetationens udbredelse i søen her forbedret sig tilsvarende vides ikke i skrivende stund.

Det vurderes, at naturtypen stor vandaks stadig er truet af eutrofiering og, at specielt fosfortilførslen til søen skal reduceres.

De vurderes ikke, at de 2 arter stor skallesluger og odder vil blive negativ påvirket på baggrund af det ansøgte.

Holstebro Kommune vurderer, at landbrugsdrift, herunder udspredding af gylle i sædvanligt omfang og efter gældende regler på de vandløbs- og sønære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i de aktuelle vandløb og søer. Sekundære effekter som eksempelvis øget udvaskning af næringsalte vurderes ikke at medføre ændringer af den nuværende vandtilstand. Den ansøgte, fremtidige drift på ejendommen og på bedriftens udbringningsarealer, vurderes ikke være i modstrid med Regionplanens vandløbsmålsætninger og Naturbeskyttelseslovens bestemmelser om beskyttede naturtyper.

Skema 1. Oversigt over fosfortilførsel i nudrift og ansøgt drift.

	Areal	P-overskud/ha i før-situation*	Maks. P-overskud/ha i eftersituation	Maks. P-overskud i eftersituationen
Fosfortilførsel i nudrift og ansøgt produktion		3434 kg P/år		4433 kg P/år
Fosfor klasse 0 Pt < 4,0 eller udrænnet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	119,2 ha	3,40 kg P/ha/år	21,46 kg P/ha/år	2557 kg P/år
Fosforklasse I Pt 4,0 - 6,0 og drænnet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 ha	3,40 kg P/ha/år	7,40 kg P/ha/år	0 kg P/år
Fosforklasse II Lavbundslande og drænnet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 ha	3,40 kg P/ha/år	3,40 kg P/ha/år	0 kg P/år
Fosforklasse III Pt > 6,0 og drænnet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0 ha	3,40 kg P/ha/år	0,00 kg P/ha/år	0 kg P/år
Sum	119,2 ha			2557 kg P/år
Maks. P-tilførsel i eftersituationen				5586 kg P/år
P-overskud				-1153 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift				37,2 kg P/år
P-fracførsel, arealvægtet gennemsnit				25,4 kg P/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt				11,8 kg P/år

* I både før- og efter-situationen beregnes fosforbalancen ud fra hele det ansøgte areal

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ifølge ansøgningen er det beregnet, at den totale gødningsmængde, som kan udbringes på egne og forpagtede arealer svarer til 4433 kg P pr. år. Fordelt på 119,23 ha svarer det til 37,2 kg P pr. ha pr. år. Ved det valgte sædskifte er den gennemsnitlige fosforfraførsel på arealerne 25,4 kg/ha pr. år. Det gennemsnitlige fosforoverskud i henhold til ansøgningsmaterialet er beregnet til 11,8 kg P pr. ha pr. år.

NITRAT

Nitratklasser

Hovedparten af husdyrbrugets ejede og forpagtede udspretningsarealer ligger i nitrat klasse 0. Disse arealer vurderes at være robuste, da reduktionspotentialer er stort. En mindre del af arealerne (7,41 ha) ligger i nitrat klasse 1 og dermed er det vurderet at recipienten er sårbar overfor kvælstofbelastning på disse arealer. Ved beliggenhed i nitratklasser reduceres de generelle harmoniregler. Reduktionsprocenten er for hele ejendommen beregnet til 99,07 % dvs. at de generelle harmoniregler for bedriften reduceres med 0,93 %. Derfor er de generelle harmoniregler reduceret fra 2,3 DE/ha til 2,28 DE_{maks}/ha. DE_{reel} for det ansøgte dyrehold er 1,66 DE/ha.

Udspretningsarealerne ligger i følgende oplande:

- 92,24 ha af husdyrbrugets ejede og forpagtede udspretningsarealer ligger i oplandet til Skive fjord (Karup å opland), og afvander til Stubbegård sø som den primære recipient. Disse arealerne ligger udenfor nitratklasser, og arealerne betragtes som robuste, da man har vurderet at 75-100 % af kvælstoffet tilbageholdes.
- 7,41 ha af arealerne ligger i oplandet til Limfjorden Kaas Bredning (Hellegaard å opland). Disse arealer ligger i nitratklasse 1.
- 19,58 ha af arealerne ligger i oplandet til Nissum Fjord (Stor å opland) beliggende udenfor nitratklasser.

Beregningen i IT-ansøgningsystemet for det ansøgte projekt viser, at det generelle afskæringskriterium i bilag 3 overholdes, da udvaskningen fra arealerne DE_{reel} (59,2 kg N/ha) er mindre end den maksimale udvaskning fra arealerne ved 2,28 DE/ha - DE_{max} (62,2 kg N/ha).

GRUNDTVAND

Udspretningsarealerne mark nr. del af 5-0, del af 5-1, 52-0, 53-0, 54-0, 55-0, 56-0, 57-0 og ny 60-0 ligger indenfor område med særlige drikkevandsinteresser, udspretningsarealerne mark nr. 55-0, 56-0 og 57-0 ligger indenfor vandindvindingsopland til Holstebro Vandværk og udspretningsarealerne mark nr. del af 5-0, del af 5-1, 52-0, 53-0 og 54-0 ligger indenfor nitratfølsomme indvindingsopland.

De resterende udspretningsarealer ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomme indvindingsopland, vandindvindingsopland til vandværk og alle udspretningsarealerne ligger udenfor hygiejnezone for vandværksboringer

Der vurderes i det følgende kun på udspretningsarealerne mark nr. 5-0, 5-1, 52-0, 53-0, 54-0, 55-0, 56-0, 57-0 og ny 60-0, da risiko for forurening af grundvand vil forekomme her.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

På grund af den geografiske afstand deles den geologiske og hydrologiske beskrivelse op i to afsnit, hvor der først ses der på mark nr. 5-0, 5-1, 52-0, 53-0, 54-0 og ny 60-0, og derefter på mark nr. 55-0, 56-0 og 57-0.

Terrænkoten for udspretningsareal mark nr. 54-0 ligger i kote 65, mens terrænkoten for udspretningsarealerne mark nr. 5-0, 5-1, 52-0, 53-0 og ny 60-0 ligger i kote mellem 47 og 40 meter, faldende mod nord.

I de omkring liggende boringer ses der i de øverste 30 meter stort set ikke noget ler. Ro-vandspejlet ses ved mark nr. 54-0 33 meter under terræn, mens det ved 5-0, 5-1 og ny 60-0 ses 16 meter under terræn og ved mark nr. 52-0 og 53-0 ses kun ca. 5 meter under terræn. Det øvre og dybe grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis over 30 meter, faldende mod øst og 27 og 17 meter, faldende mod nord. Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet. Mark nr. 54-0 er beliggende omkring grundvandsskel, hvorfra transport af forurening til resten af grundvandet er størst.

Jordbundstypen ved udspretningsareal mark nr. 54-0 er finsandet jord (JB2), mens den ved udspretningsarealerne mark nr. 5-0, 5-1, 52-0, 53-0 og ny 60-0 er lerblandet sandjord (JB3) og humus (JB11).

De nærmeste boringer anvendes til indvinding til husholdning (1-2 husstande) og markvanding.

Ved arealerne mark nr. 5-0, 5-1, 52-0, 53-0, 54-0 og ny 60-0 er der altså ud fra nuværende viden dårligt lerdække og strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand.

Terrænkoten for udspretningsarealerne mark nr. 55-0, 56-0 og 57-0 ligger i kote mellem 43 og 28 meter, faldende mod syd.

Ved udspretningsarealerne er der over det regionale sandmagasin et lerdække på 0 meter, med undtagelse af den nordligste del af mark nr. 57-0, hvor der er et lerdække på op til 15 meter, noget af lerdækket kan være over grundvandsspejlet og kan dermed være opsprækket. I de omkring liggende boringer (beliggende mere end 600 fra arealerne) ses der i de øverste 30 meter et meget varierende lerdække på op til 10 meter.

Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer ca. 7 meter under terræn. Det øvre og dybe grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis 25 til 20 meter og 22 til 20 meter, begge faldende mod syd. Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet

Jordbundstypen ved udspretningsarealerne lerblandet sandjord (JB3).

Ved arealerne mark nr. 55-0, 56-0 og 57-0 er der altså ud fra nuværende viden dårligt lerdække og strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand.

Ud fra den viden om de områder, hvor der skal udarbejdes en indsatsplan i Holstebro Kommune vurderes det om udspretningsarealer ligger indenfor, udenfor eller om denne

viden ikke forligger, da Miljøcenter Ringkøbing ikke har foretaget en kortlægning af området endnu.

Udspretningsarealer mark nr. 5-0, 5-1, 52-0, 53-0 og ny 60-0 ligger indenfor de områder, hvor der skal udarbejdes en indsatsplan og hvor kortlægningen er i gang.

De pågældende udspretningsarealer ligger indenfor det som i forbindelse med kortlægningen¹ er udpeget som grundvandsdannende opland og er sårbart overfor nitrat, pesticider, MTBE og klorerede opløsningsmidler.

I yderligere kortlægning² er mark nr. 53-0 beliggende inden for det areal som er udpeget som område 2 (ikke sårbart, tyndere men udbredt lerdække) og mark nr. 54-0 og ny 60-0 beliggende inden for de arealer som er udpeget som område 3 og 4 (sårbart, begrænset lerdække), hvor følgende indsatser vil være relevante:

- Dyrkningsaftaler med henblik på at begrænse nitratbelastningen
- Dyrkningsaftaler med henblik på at begrænse pesticidbelastningen
- Oprydning af punktkilder med miljøfremmede stoffer (herunder også pesticider)

Der er en vis usikkerhed om sårbarheden at dette område, men den nuværende viden siger, at der er spredte huller i lerdækket.

Udspretningsarealer mark nr. 55-0, 56-0 og 57-0 ligger indenfor indsatsområde for Holstebro Vandværk, hvor arbejdet med udarbejde af en indsatsplan er påbegyndt, men udenfor infiltrationsopland til Holstebro Vandværk.

Den beregnede udvaskning af nitrat fra rodzonen på udspretningsarealerne mark nr. 5-0, 5-1, 52-0 og 53-0 er ifølge ansøgningsskemaet beregnet til 50 mg/l, med forøgelse på 3 mg/l, men udvaskningen på mark nr. 54-0 ifølge ansøgningsskemaet er beregnet til 63 mg/l, med en forøgelse på 2 mg/l.

Der er ikke set nitrat i Holstebro vandværksboringer, men i flere af boringerne ses der et stigende indhold af (>30-40 mg/l) sulfat. Det stigende indhold af sulfat i vandværkers boring kan være tegn på at der foregår en pyritoxidation, hvilket er tegn på at nitrat reduceres og dermed at der er nitrat i grundvandet.

Der er foretaget en vurdering på baggrund af de kvalitetskrav listet i EU's Grundvandsdirektiv. Det vil på baggrund af ovennævnte på mark nr. 54-0 og muligvis på nogle af de andre udspretningsarealer (afhængig af udvaskningen fra rodzonen) være svært at overholde kvalitetskravet i grundvandsdirektivet med et nitratindhold på maksimalt 50 mg/l i grundvandet med den beregnede udvaskning af nitrat på de pågældende arealer.

Grundvandsdirektivet er en opfølgning på Vandrammedirektivet, som endnu ikke er implementeret i dansk lovgivning, og bliver det først med Vandplanerne i december 2008, er dog forsinkede. Af grundvandsdirektivet fremgår det at medlemslandene senest 22. december 2008 skal fastsætte tærskelværdier og skal være gennemført i medlemslandene inden 16. januar 2009.

På baggrund af ovenstående anbefales det, at der i miljøgodkendelsen af ejendommen Svendshedevej 13, 7830 Vinderup sættes vilkår om:

- beregning af nitratudvaskningen fra rodzonen på marknr. 55-0, 56-0, 57-0 og ny 60-0, så der kan foretages en vurdering af påvirkningen, og
- reduktion af nitratudvaskning fra rodzonen på mark nr. 54-0 til under 55 mg/l eller som minimum at der anvendes grundvandsafgrøder.

Som virkemiddel har ansøger foreslået at dyrke græsefterafgrøder i majsens i gennemsnit hvert andet år på mark 54-0, hvilket vil reducere udvaskningen markant. Imidlertid kan beregningen ikke udføres i IT-systemet, når der vælges K12 sædskifte. K12 har et udvaskningsindeks på 80 svarende til grundvandssædskiftet G 7. Ved at etablere græsefterafgrøder i hele arealet vurderes det, at udvaskningsindekset vil ændres til 65 svarende til G10.

Herved vurderes etablering af græsefterafgrøder på hele arealet at medføre en tilstrækkelig reduktion af udvaskningen for nitrat. Der stilles vilkår om at der etableres græsefterafgrøder på mark 54-0 min. hvert 2. År.

ARTER PÅ HABITATDIREKTIVETS BILAG IV

Følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til ejendommen eller dens udspretningsarealer:
Småflagermus: På baggrund af de insektædende småflagermus' livsform vurderes projektet ikke at være til skade for disse.

Birkemus: Arten er ved sidste atlasundersøgelse registreret i området. På grund af den store afstand til egnede levesteder, der samtidig er kvælstoffølsomme, ventes den ikke at blive negativt påvirket.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.

Stor vandsalamander, løgfrø, strandtudse og spidssnudet frø: Ingen af disse er registreret nær ejendommen eller dens udbringningsarealer.

Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Storåen, men vil næppe blive negativt påvirket af projektet.

AFFALDSPRODUKTER TIL JORDBRUGSFØRMÅL

Der anvendes ikke husdyrgødning fra andre ejendomme, og der modtages ikke slam eller andet affald til udbringning på marker eller lignende. Ovenstående sikres ved vilkår.

FOREBYGGELSE AF FORURENING AF VANDMILJØET

BAT i forbindelse med anvendelse af husdyrgødning er bl.a. at begrænse udledningen af husdyrgødning til jorden og grundvandet, ved at afstemme den producerede mængde husdyrgødning med udspretningsarealet og afgrødens gødningsbehov (mht. kvælstof, fosfor- og mineraloptagelse i afgrøden).

BAT er ligeledes, at man tager højde for udspretningsarealets karakteristika, f.eks. jordens struktur og type, evt. skrånninger, klimatiske forhold, regn og vanding, sædskifte m.v.

I forhold til reduktion af forurening af vandmiljøet vurderes det derfor, at udbringning af gødning m.m. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne, samt på skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning. Udbringning af gødning m.m. bør desuden foretages så tæt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstofoptag og størst vækst. Ovenstående sikres ved vilkår.

ALTERNATIVE MULIGHEDER

Idet det drejer sig om en udvidelse i eksisterende er der ikke mange alternativer. Det eneste reelle alternativ er ingen udvidelse. Dette synes dog ikke realistisk i en verden med hastig udvikling og stigende konkurrence, hvor det er nødvendigt at følge udviklingen og lave en udvidelse for at have en rentabel produktion.

Natura 2000-områder, beskyttet natur samt bilag IV arter

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver; EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, skal der, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen³, af kommunalbestyrelsen, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV. Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen⁴. Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier, kan udelukkes at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre, påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen. Dette medfører udarbejdelse af en konsekvensvurdering, derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-området efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

³ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

⁴ Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

I praksis betyder dette udarbejdelse af en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁵ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelig til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Der er med baggrund heri foretaget en vurdering af udpegningsgrundlagets miljøtilstand og eventuelle påvirkninger som følge af nærværende udtalelse. Vurderingen er bl.a. foretaget på baggrund af basisanalyserne, oplandsanalysen⁶, DMU's forskningsresultater og naturdatabasen⁷. Derudover inddrages Vandmiljøplan III, Grøn Vækst og de kommende Natura 2000-planers mulige betydning, således at miljøgodkendelsen ikke strider imod andre tiltag, der sammen har til formål at fremme udpegningsgrundlagets miljøtilstand.

Udover de i habitatbekendtgørelsen opstillede beskyttelseskrav, der har til formål at sikre Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag, er der yderligere opstillet beskyttelseskrav dels i husdyrlovens § 7, der har til formål, at beskytte en række kvælstoffølsomme naturtyper mod forringelser som følge af merpåvirkningen fra nærliggende husdyrbrug. Dels i naturbeskyttelseslovens § 3 der har til formål, at beskytte udvalgte naturtyper imod tilstandsændringer.

Natura 2000-vandområder

BESKRIVELSE AF NISSUM FJORD OG UDPEGNINGSGRUNDLAG

19,58 ha af udspretningsarealerne er beliggende i oplandet til Nissum Fjord som er udpeget til Natura 2000-område (N65), Habitatområde (H58), Fuglebeskyttelsesområder (F38) og Ramsarområder (R4).

Nissum Fjord består af 3 bassiner: Yder Fjord (inkl. Bøvling Fjord), Mellem Fjord og Felsted Kog. Ca. 70 % af ferskvand tilledt fjorden kommer via Storå-systemet, der udmunder i Felsted Kog. Nissum Fjords opland er på 167.876 ha, og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 61 %⁸ af oplandet, hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 102.400 ha.

Nissum Fjord, inkl. den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tang Sø, er udpeget som Natura 2000-område⁹.

⁵ Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁶ Oplandsanalysen består af 3 publikationer udarbejdet for Ringkøbing Amt i 2006; Nissum Fjord og opland – analyse af miljøtilstand og næringsstoftransport, Modelanalyse af den fremtidige vandkvalitet i Nissum Fjord og Foreløbig rapport Oplandsmodel for N-belastning af Nissum Fjord.

⁷ Naturdatabasen på Danmarks Miljøportal, Overfladevand.

⁸ Miljøministeriet, Vandområde 1.4 Nissum Fjord.

⁹ For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.

Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord¹⁰ fremgår af nedenstående tabeller. Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk kvælstofdeposition behandles under tør natur, mens de resterende behandles i det efterfølgende. Fuglearter i udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 2, og andre arter fremgår af tabel 3.

Tabel 2 Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord jf. SNS 2009¹¹. Den naturtype der er anført med ”*” er særligt prioriteret.

Nr.	Naturtype
1150*	Kystlaguner og strandsøer
3130	Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260	Vandløb med vandplanter

Tabel 2 Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Rørdrum	X	
Knopsvane		X
Pibesvane		X
Sangsvane		X
Bramgås		X
Kortnæbbet gås		X
Lysbuget korttegås		X
Pibeand		X
Krikand		X
Spidsand		X
Toppet skallesluger		X
Stor skallesluger		X
Rørhøg	X	
Plettet rørvagtel	X	
Klyde	X	X
Hvidbrystet præstekrave	X	
Almindelig Ryle	X	
Brushane	X	
Lille kobbersneppe		X
Splitterne	X	
Fjordterne	X	
Havterne	X	
Dværgterne	X	

¹⁰ Udpegningsgrundlaget for den tørre natur er medtaget under afsnittet ”Tør natur” såfremt husdyrbruget eller arealerne vurderes at have en effekt på disse.

¹¹ Opdateret udpegningsgrundlag 2009.

Tabel 3 Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde. Den art der er anført med ”*” er særligt prioriteret

Nr.	Art
1095	Havlampret
1096	Bæklampret
1099	Flodlampret
1103	Stavsild
1106	Laks
1355*	Odder
1831	Vandranke

Regionplanens målsætning

Nissum Fjord er i Ringkøbing Amts regionplan udlagt med en skærpet målsætning: *”Der skal være et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv, som er upåvirket eller kun svagt påvirket af næringsstoffer, miljøfarlige stoffer og anden kulturpåvirkning.”* Følgende parametre anvendes til at vurdere opfyldelse af den overordnede skærpede målsætning:

- Udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 m.
- Sommersigtdybde større end 2 m.
- Størst mulig vandskifte med Vesterhavet og saltholdighed på 8-20 ‰ i Yder Fjord, op til 12 ‰ i Mellem Fjord og højst 4 ‰ i Felsted Kog.
- Mindst mulig variation i saltholdigheden over kortere tidsrum.
- Varieret dyreliv tilpasset saltholdighedsforholdene i fjorden.

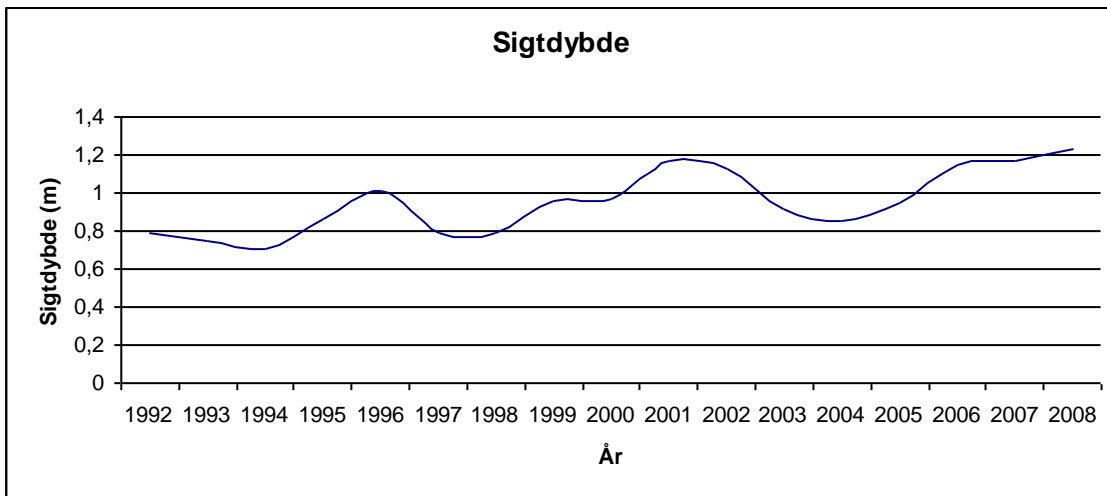
Nissum Fjords tilstand

Regionplanens målsætning for Nissum Fjord er ikke opfyldt. *”Næringsstofftilførslerne vurderes til i mange år at have været hovedårsag til manglende opfyldelse af regionplanens målsætning for miljøtilstanden i fjorden. Ændret arealanvendelse i oplandet i forhold til intensiveret jordbrug, færre naturområder, byudvikling med deraf følgende udledninger af spildevand mm., industriudledninger mm. er hovedfaktorer i forhold til den generelle påvirkning af fjorden med næringsstoffer”* Samt *”Den interne fosforbelastning fra sedimentet i fjordbunden har også betydning for miljøtilstanden i fjorden i form af en forsinket effekt af reduceret fosforbelastning fra kilder i oplandet.”*¹²

Det fremgår af figur 1, at sigtddybden de sidste 5 år er blevet forbedret i Felsted Kog, hvor indsatsen bør koncentreres jf. oplandsanalysen¹³. Vandets klarhed (sigtddybden) er en god parameter til på enkel måde, at registrere og beskrive mulighederne for udbredelsen af bundplanter, idet mængden og dybdeudbredelsen primært styres af lys. Årsagen til den dårlige sigtddybde er først og fremmest meget store planktonmængder, som følge af de store tilførsler af næringsstoffer fra oplandet.

¹² Basisanalysen, del II.

¹³ Oplandsanalysen 2006.

Figur 1 Udvikling i sigtdybde i Felsted Kog (den tidsvgt. middel)¹⁴

Naturtyper

Det fremgår af basisanalysen at Felsted Kog, som er kategoriseret som "kystlagune" (1150) og derfor en del af udpegningsgrundlaget, har ugunstig bevaringsstatus, primært grundet en fortsat høj næringsstofbelastning fra de omkringliggende landbrugsarealer. Belastningen af næringsstoffer er en trussel for naturtypen kystlagune, Felsted Kog er derfor en stærk eutrofieret brakvandslagune, hvor eutrofieringen er slået fuldt igennem. Dette betyder bl.a., at dækningsgraden af bundplanter er vurderet at være langt fra den målsatte udbredelse.

Byn og Søndersund er "Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden" (3130), og i Ringkøbing Amts regionplan er de udlagt med en målsætning om at være naturvidenskabeligt referenceområde. Byn lever op til sin målsætning og har jf. basisanalysen i perioden 2001-2005 haft stabile vandkemiske data. Søndersund lever ikke op til sin målsætning omkring de vandkemiske parametre, og basisanalysen indikere at tilstanden kan blive forringet grundet øget næringsstofberigelse. Tang Sø og Indfjorden som er kategoriseret som "Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks" (3150). Begge med en målsætning på A1/B i regionplanen¹⁵. Indfjorden er via Grønkær Bæk forbundet med Søndersund og Byn som sammen med drængrøftning har en negativ effekt på søens undervandsvegetation. Tang Sø lever ikke på til den fastsatte målsætning, hvilket primært er forårsaget af næringsstofberigelse fra Flynder Å-området. jf. basisanalysen.

For "vandløb med vandplanter" (3260) vurderes grødeskæring at være den primære trussel, idet det medfører markant ændrede forhold for plante- og dyrelivet i vandløbet og omkring dette. Vandplanterne udgør således en nøglerolle i vandløbet ved at stabilisere bunden, skabe variation i strømmen, differentiere aflejring af partikler og fjerne næringsstoffer.

¹⁴ Naturdatabasen.

¹⁵ Søer hvor særlige naturværdier ønskes beskyttet selv om søen udsættes for en vis kulturpåvirkning.

A1-målsætningen henfører til beskyttelsen af særlige naturværdier, og B-målsætningen henfører til basismålsætningens krav til vandkvalitet og naturindhold i øvrigt, jf. Ringkøbing Amts regionplan 2005, Bilag

Eutrofiering kan have en betydning for sammensætningen af plantesamfundet, men den største trussel i forhold til biodiversiteten vurderes at være udretning af vandløb samt grødeskæring.

Arter

Vegetationen udgør fødegrundlaget for en række fuglearter, som udgør dele af udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord. En øget næringsstofudvaskning vil jf. basisanalysen kunne have betydning for de fuglearter, der lever af bundvegetationen, da mængden af planter reduceres som følge af eutrofiering. De planteædende fuglearter, hvis fødegrundlag vil blive yderligere reduceret, er Lysbuget Knortegås, Knopsvane, Krikand, Spidsand og Pibeand som har været i markant tilbagegang grundet eutrofieringen af Nissum Fjord. Derudover er Spidsand, Kobbersneppe, alm. Ryle og Brushane som tidligere har været udsat for kraftige tilbagegange. Brushane er nu helt forsvundet som ynglefugl fra strandengene omkring Nissum Fjord primært grundet tilgroning af ynglelokaliteter. Det forventes, at de øvrige udpegede fugle som eksempelvis Pibe- og Sangsvane, Rørdum, Bram- og Kortnæbbet Gås ikke nødvendigvis vil blive påvirket negativt som følge af en svagt øget næringsstofbelastning, idet en øget tilførsel dels kan øge fødegrundlaget for disse fugle, dels fordi visse arter ændrer fourageringsadfærd. Mens arter som Toppet og Stor Skallesluger primært er afhængige af opretholdelse af både fouragerings-, raste- og overnattingslokaliteter som ikke umiddelbart vurderes truet. Lille Kobbersneppe, Klyde, Splitterne, Fjordterne, Havterne, Dværgterne, hvidbrystet præstekrave og Plettet Rørvagtel forventes de primære trusler enten at være manglende ynglelokaliteter grundet tilgroning, forstyrrelse eller prædation. Der vurderes ikke umiddelbart at være trusler for Rørhøg inden for det udpegede område ved Nissum Fjord.

En forbedring af forholdene for de internationalt beskyttede arter, vil også betyde en forbedring af forholdene for en række truede danske ynglefugle som Vibe, Rødben og Stor Kobbersneppe.

De væsentligste trusler mod flod- og havlampretten vurderes generelt at være tilknyttet opholdet i ferskvand, hvor etablering af fysiske spærringer, såsom opstemninger kan forhindre fiskene i at nå egnede gydesteder. Eksempelvis forventes havlampretten at gyde i Tvis Å og Nissum Fjord benyttes derfor som migrationsrute for havlampretternes gydevandring. Flodlampretten forekomst i Nissum Fjord er ukendt. I forbindelse med undersøgelsesprogrammet over Skjern Å Naturprojektet var et af de vigtigste resultater fra 2000 undersøgelsen, at hav- og flodlampretlarverne udviste udpræget substratpræference for slam aflejret i kantvegetationen (typisk siv) og finkornet sand/ slam aflejret i grødeøer¹⁶. Kendskabet til hav- og flodlamprettens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod hav- og flodlampretter i Nissum Fjord lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

I modsætning til hav- og flodlampret lever bæklampret hele sit liv i vandløbene. Bæklampretten er fundet almindelig udbredt i tilløbende til Nissum Fjord, arten vurderes ikke at være truet i Nissum Fjord udpegningen.

De væsentligste trusler mod stavsilden vurderes generelt at være: fiskeri, eutrofiering i vandløb og fjorde, udledning af surt vand og okker fra drænede arealer samt dårlige fysi-

¹⁶ DFU-rapport 134-04.

ske forhold i vandløbene. Kendskabet til stavsilens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod stavsilten i Nissum Fjord kan derfor ikke vurderes nærmere.

Nissum Fjord er primært et gennemgangsvand for laksens vandring til og fra gydepladserne i ferskvand og ud i havet. Den største trussel mod laksens overlevelse i Nissum Fjord vurderes at være fiskeri.

På baggrund af odderens positive fremgang i Jylland i løbet af 1990'erne, og forekomsten mange steder i Nissum Fjordområdet vurderes der ikke umiddelbart at være trusler mod den inden for Nissum Fjord udpegningsområdet. Det er dog vigtigt, at der forsat findes yngle- og fourageringsmuligheder inden for området.

Vandranke, den sidste art som udgør udpegningsgrundlaget, antages generelt at være en konkurrencesvag art, der kun vokser, hvor der i miljøet er lave næringsstofkoncentrationer, svag strøm og gode lysforhold. Den store forekomst af vandranke i afvandningskanalen syd for Felsted Kog hænger givetvis sammen med en relativt hårdhændet vedligeholdelse med 2 årlige grødeskæringer. Herved får vandranken forbedrede lysforhold. Det formodes ikke at vandranke ynder at blive grødebeskåret. Bestanden i afvandningskanalen vurderes at være stabil og synes ikke umiddelbart truet.

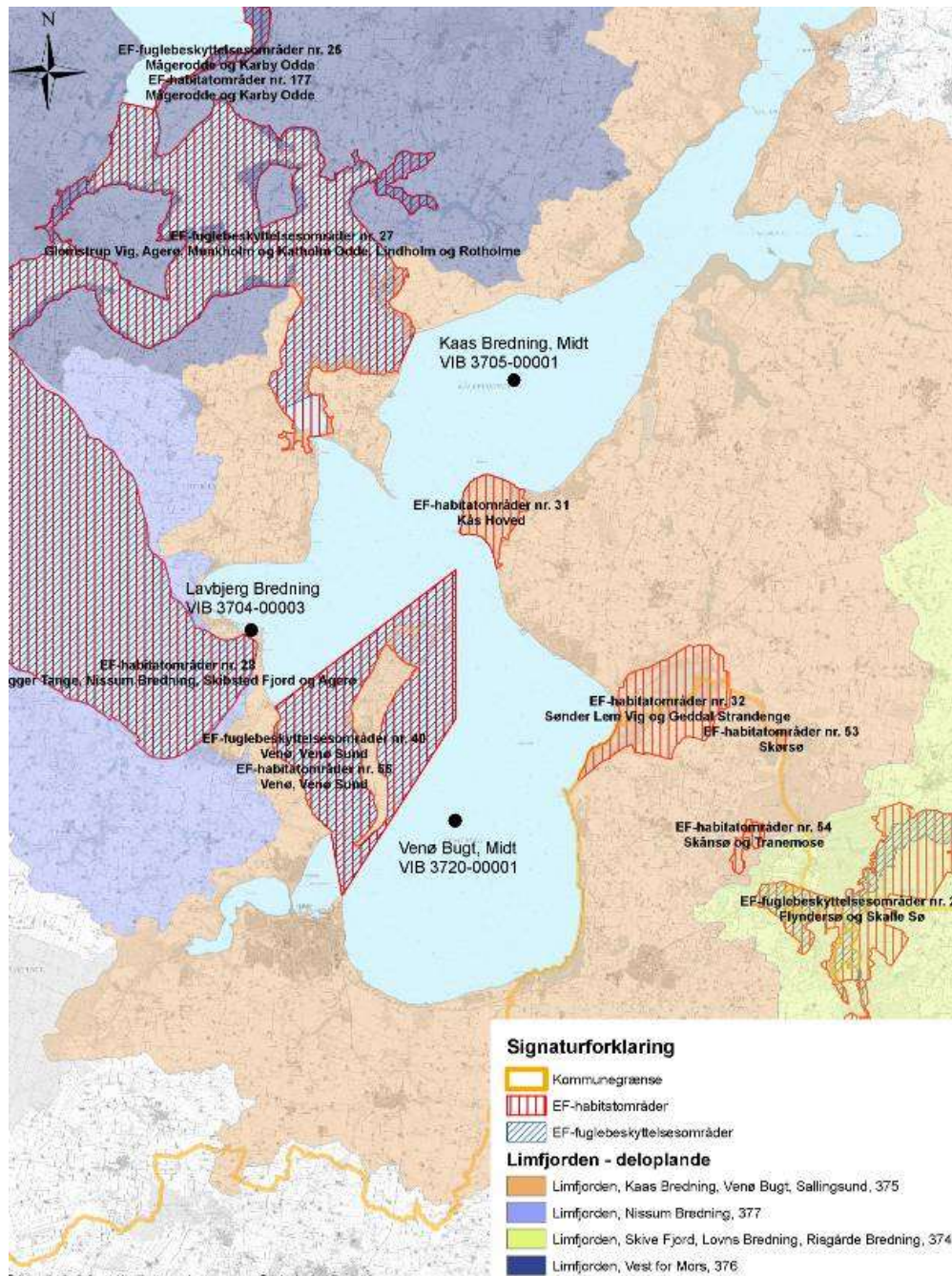
BESKRIVELSE AF VENØ SUND OG UDPEGNINGSGRUNDLAGET

Det forventes, at der i vandplansammenhæng sker en opdeling af Limfjorden i 9 delvandoplande, hvortil der vil blive stillet forskellige reduktionskrav i N og P alt efter hvor sårbar og belastet slutrecipienten er. 7,4 ha af udspretningsarealerne afvander til Venø Bugt, i delvandopland 375 som omfatter Venø Sund, Kås Bredning og Sallingsund, jf. figur 1.

Limfjorden modtager en del vand og næringsstoffer fra Nordsøen. (Limfjordens nettovandskifte var i 2004 henholdsvis 9,7 km³ indstrømmende fra Nordsøen og 12,1 km³ udstrømmende mod Kattegat.). Vandet fra Nordsøen har et væsentligt lavere indhold af næringsalte og har derfor en gunstig indvirkning på tilstanden i Limfjorden. Vinden har dog afgørende betydning for vandskiftet med Nordsøen og Kattegat, samt vandskifte og opblanding i de enkelte vandområder¹⁷. Udspretningsarealerne afvander til Venø Bugt, der ikke er udpeget som Natura 2000 område. Venø Bugt står i forbindelse med Venø Sund¹⁸, som er det nærmeste Natura 2000-vandområde, jvf. figur 1.

¹⁷ Ringkøbing Amt et al. 2005, Vandmiljø i Limfjorden 2004.

¹⁸ For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.

Figur 1 Kort over vandoplande, målestationer samt Natura 2000-vandområder.

Oplandet til Limfjorden er på 758.650 ha, og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 70 %¹⁹, hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 531.060 ha, hvoraf landbrugsarealer i vandopland nr. 375, Venø bugt, Kås bredning, Sallingsund svarer til ca. 40.900 ha.

Udpegningsgrundlaget for Venø Sund

Venø Sund er udpeget til Natura 2000-område (nr. 62), som Habitatområde (nr. 55), Fuglebeskyttelsesområder (nr. 40). Udpegningsgrundlaget for området fremgår af nedenstående

¹⁹ Miljøministeriet, Vandområde 1.2 Limfjorden

ende tabeller. Holstebro Kommune har iht. By- og Landskabsstyrelsen²⁰ medtaget de supplerende høringsforslag i forbindelse med nærværende vurdering.

Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk kvælstofdeposition behandles under tør natur, mens de resterende behandles i det efterfølgende. Fuglearter i udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 2, og andre arter fremgår af tabel 3.

Tabel 1 Udpegningsgrundlaget for Venø Sund jf. SNS 2009²¹. De naturtyper og arter der er anført med "*" er de særligt prioriterede.

Nr.	Naturtype
1150*	Kystlaguner og strandsøer
1160	Større lavvandede bugter og vige
1170	Rev

Tabel 2 Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

	Fuglearter	Ynglende	Trækkende
A047	Klyde	X	
A067	Dværgterne	X	
A069	Lysbuget knortegås		X
A070	Hvinand		X
A132	Toppet skallesluger		X
A195	Stor skallesluger		X

Tabel 3 Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Nr	Art
1103	Stavsild
1365	Spættet sæl

Regionplanens målsætning for Venø Sund

Ringkøbing Amt har i regionplanen udlagt Limfjorden med følgende skærpede målsætning "Der skal være et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv, der ikke eller kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet, og at fjorden har en vandkvalitet, og som i sin artssammensætning overvejende er bestemt af naturlige forhold."

Venø Sund tilstand

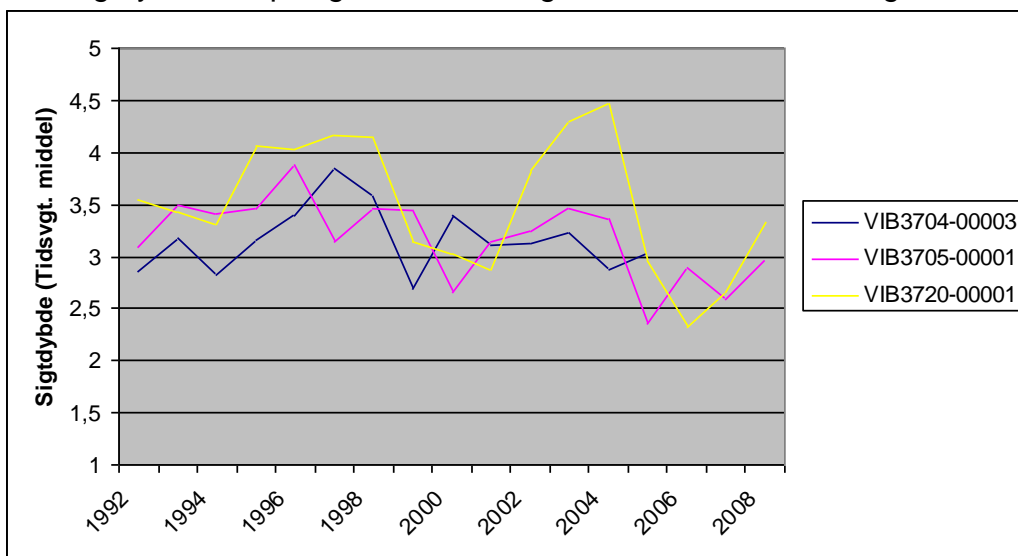
Basisanalyse II er foretaget for Limfjorden som et samlet farvand. Der er således ikke foretaget en selvstændig analyse af de enkelte habitatområder. For fjorden som helhed konkluderes følgende, "Det er sandsynligt, at gældende regionplanmål ikke nås i 2015 på grund af tilførslen af næringsstoffer fra land." Yderligere fremgår det af basisanalysen for Venø og Venø Sund at "En foreløbig trusselvurdering for de marine naturtyper i Natura 2000-område nr. 62 kan udmøntes i at de åbne vandområder er følsomme overfor næ-

²⁰ I udkast til vejledning til bekendtgørelsen nr. 408 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter fremgår, at Naturklagenævnets afgørelse (Afgørelse ifbm. regionplantillæg med VVM-redegørelse for omfartsvej ved Strøby Egede i Vallø Kommune) fra 2006 har stadfæstet at høringsforslag skal inddrages i en konsekvensvurdering.

²¹ Opdateret udpegningsgrundlag 2009

ningsstofbelastning, og fremstår grundet en sådan påvirkning i dag med en forringet vandkvalitet.”

I basisanalysen del II²² er det vurderet, at Limfjorden er meget påvirkelig overfor effekten af tilførslen af næringsstoffer. Overvågningsresultater fra både den regionale og nationale overvågning viser, at hele fjorden pt. er påvirket af for store udledninger af næringsstoffer fra land, især kvælstof²³. Det medfører forøget opblomstring af planteplankton og enårige makroalger, hvilket nedsætter vandets klarhed og forringer ålegræssets dybdegrænse, samt forøger risikoen for iltsvind ved bunden. Vandets klarhed (sigtdybden) er derfor en god parameter til på enkel måde, at registrere og beskrive mulighederne for udbredelsen af bundplanter, idet mængden og dybdeudbredelsen primært styres af lys. Da der ikke foretages sigtdybde målinger i Venø Sund er det valgt at anvende 3 omkringliggende målestationer, målestationernes geografiske placering fremgår af figur 1. Det fremgår af figur 2, at sigtdybden er præget af store årlige variationer i Venø Bugt.

Figur 2 Udviklingen i sigtdybde i Venø Bugt. Målingerne er foretaget årligt tre forskellige steder i og omkring Venø Bugt. (den tidsvgt. middel)²⁴.

Samlet konklusion for bevaringsstatus for strandsøerne i Natura 2000-område Venø og Venø Sund er, at naturtypen hvor den står i åben forbindelse med udpegningsgrundlaget kystlagune, der er påvirket af store udledninger af næringsalte, der har forringet sigtdybden og ændret de biologiske forhold. En foreløbig trusselvurdering for de marine naturtyper i Venø Sund kan udmøntes i at de åbne vandområder er følsomme overfor næringsstofbelastning, og fremstår grundet en sådan påvirkning i dag med en forringet vandkvalitet og har dermed ugunstig bevaringsstatus. Rev er kommet på udpegningsgrundlaget for Venø Sund som den sidste, der er kommunen bekendt ikke foretaget tilstands- eller trusselvurdering af rev i Venø Sund derfor antages det at bevaringsstatus for naturtypen er ugunstig i henhold til de af DMU opstillede kriterier for gunstig bevaringsstatus²⁵.

²² Se Ringkjøbing Amt *et al* (2006): Basisanalyse del II Vurdering af vandforekomsters tilstand og en vurdering af risikoen for, at vandforekomsten ikke kan opfylde regionplanmålene senest 22. december 2015 (side 24).

²³ Se Miljøcenter Aalborg (februar 2008): Limfjorden.- Statusnotat februar 2008.

²⁴ Naturdatabasen.

²⁵ Dahl *et al*, 2005, Kriterier for gunstig bevaringsstatus for EF-habitatdirektivets 8 marine naturtyper, s 33

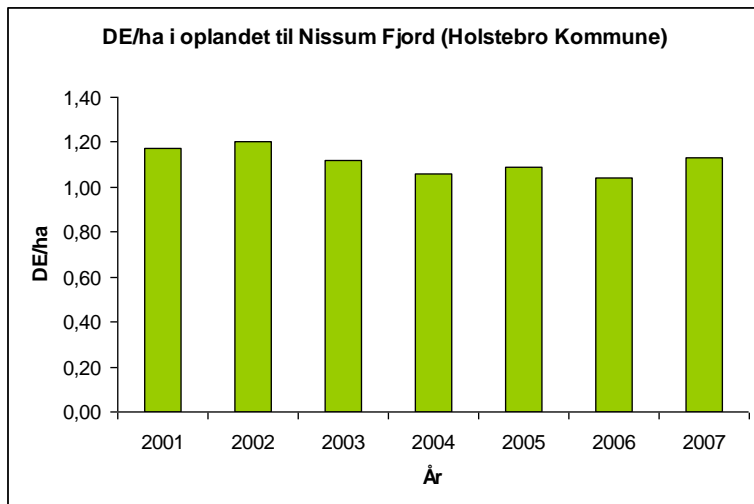
En øget næringsstofudvaskning vil jf. basisanalysen kunne have betydning for de fuglearter, der lever af bundvegetationen, da mængden af planter reduceres som følge af eutrofiering. Bl.a. for Lysbuget Knortegås, idet udbredelsen af Ålegræs er begrænset i sin udbredelse af lystilgængeligheden i fjorden. Det fremgår af basisanalysen, at lokalitetens værdi for Lysbuget Knortegås har været faldende siden 1960'erne grundet en øget hvilket er til ugunst for bl.a. Lysbuget Knortegås, idet udbredelsen af Ålegræs (primære fødekilde om efteråret) er begrænset i sin udbredelse af lystilgængeligheden i fjorden. Jf. basisanalysen er der indikationer på at rastende fugle af både Lysbuget Knortegås og Hvinand indenfor områder har været stigende gennem 1990'erne. Det fremgår af basisanalysen at antallet af rastefuglene Toppet skallesluger og Stor skallesluger i perioden 2004-2006 er langt fra det antal, der blev registreret i 1980'erne. For ynglefuglene Klyde og Dværgterne er det på baggrund af det foreliggende materiale ikke muligt at vurdere deres nuværende forekomst og evt. trusler inden for området.

Stavsilden vurderes at kunne opholde sig i hele Natura 2000-området. De væsentligste trusler mod stavsilden vurderes generelt at være: Fiskeri, eutrofiering i vandløb og fjorde, udledning af surt vand og okker fra drænede arealer, samt dårlige fysiske forhold i vandløbene. Stavsilden er en anadrom fisk, og vandkvaliteten på egnede gydestrækninger skal opfylde kravene om en god biologisk kvalitet og en varieret vandløbsstruktur med karakteristiske stryg og pools. Holstebro Kommune har ikke kendskab til vandløb i oplandet til Venø Bugt, der indeholder en gydebestand eller kan understøtte en sådan. Yderligere kendskab til stavsildens bestandsstørrelse er ukendt og specifikke krav mangelfuldt, og truslerne mod Stavsilden i Venø Sund lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

Spættet sæl har én fast dagrasteplads inden for området, Bradser Odde. Der er stor årsvariation i antallet på pladsen i perioden fra 1997 frem til 2005 - gennemsnittet er på 75 sæler. Sælernes primære trussel vurderes at være forstyrrelse af arten på rastepladserne i yngletiden juni/juli.

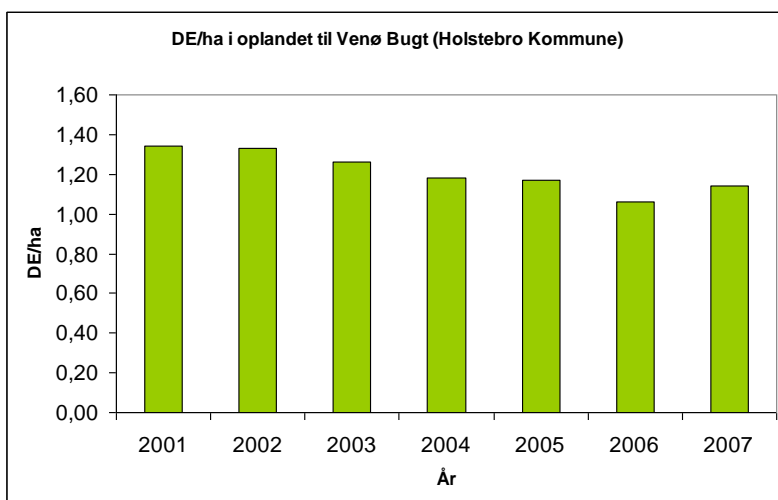
Husdyrtrykket i oplandet til Nissum Fjord og Venø Bugt

Strukturudviklingen i husdyrproduktionen går på landsplan mod færre men større husdyrbrug. Udviklingen i DE/ha for den del af oplandet der er beliggende i Holstebro Kommune fremgår af figur 3 og 4.

Figur 3 DE/ha i oplandet til Nissum Fjord i Holstebro Kommune i årene 2001-2007²⁶

Det fremgår af basisanalysen, at antallet af dyreenheder i oplandet til Nissum Fjord er ca. 1,3 DE/ha²⁷, fordelt på 55 % kvæg, 35 % svin og 10 % andre husdyr²⁸, hvilket ligger over landsgennemsnittet. I perioden 2001-2007 har der i gennemsnit været et DE/ha på 1,12 generelt for hele oplandet i Holstebro Kommune. Den vestlige del af Holstebro Kommune domineres af kvægbrug, mens pelsdyr er vurderet til at udgøre ca. 6 %.

Figur 4 DE/ha i oplandet til Venø Bugt i Holstebro Kommune i årene 2001-2007²⁹

I oplandet til Venø Bugt i Holstebro Kommune er det samlede antal dyreenheder i perioden fra 2001 til 2007 faldet fra ca. 1,34 DE/ha til 1,14 DE/ha. Faldet dækker over fald i DE for både kvæg og svin, samtidig med stigning i andre husdyrtyper, såsom mink i oplandet.

Antallet af DE/ha er i perioden fra 2001 frem til 2007 er således reduceret med 0,04 DE/ha i oplandet til Nissum Fjord og 0,20 DE/ha i oplandet til Venø Bugt i Holstebro Kommune.

²⁶ CTtools i GIS.

²⁷ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord.

²⁸ Analyse af jordbrugserhvervene 2009.

²⁹ CTtools i GIS

Det vurderes derfor, at der i oplandet til Nissum Fjord og Venø Bugt i Holstebro Kommune ikke sker nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Heraf følger, at en etablering/udvidelse i oplandet til Nissum Fjord og Venø Bugt i Holstebro Kommune sker som følge af en nedlæggelse eller reduktion af husdyrproduktionen andetsteds.

De nye omregningsfaktorer for dyreenheder jf. den nye husdyrgødningsbekendtgørelse³⁰, reducerer antallet af kvæg/DE og mink/DE. For kvæg og mink skal der anvendes hhv. 15-20 % og ca. 45 % mere areal. På landsplan forventes det, at medføre et øget arealkrav på ca. 4 %, samt en reduktion i det samlede fosforoverskud på ca. 10 % jf. høringsbrev af 19.05.09³¹. Holstebro kommune vurderer, at oplandet omkring Nissum Fjord og Venø Sund som minimum har samme reduktion som i resten af landet.

HERBICIDER

En del af regionplanens målsætning for Nissum Fjord er udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 m. Der forventes, at denne vegetation primært vil bestå af ålegræs, der er den mest almindelige blomsterplante i vore kystnære farvande. Ålegræsområder fungerer bl.a. som fourageringsområder for fugle og opvækstområder for fisk og smådyr. Udbredelsen af ålegræs ud fra kysten anvendes ofte som en indikator på miljøtilstanden i de kystnære områder. I efteråret 2007 igangsatte DMU og MCR et projekt, der havde til formål, at undersøge forekomsten af landbrugsherbicer i Nissum Fjord³². Vandprøverne blev taget i hhv. Mellem Fjord og Felsted Kog i Nissum Fjord. Undersøgelserne verificerede en række stoffer og nedbrydningsprodukter af stoffer, hvoraf 12 er herbicer og 8 er nedbrydningsprodukter af herbicer. Det er tidligere påvist, at ukrudtsmidler kan skade bl.a. plantetilvæksten på ålegræs ved lavere koncentrationer end de koncentrationer, hvor de enkelte stoffer har effekt³³. Den anvendte målemetode er oprindeligt udviklet til ferskvand, men da Felsted Kog er relativ fersk (~4 ‰), kan det ikke afvises, at anvendelsen af herbicer i oplandet til Nissum Fjord har en negativ effekt på målsætningen i Nissum Fjord. Anvendelsen af herbicer i på landbrugsjord reguleres ikke i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug, og behandles derfor ikke yderligere.

NÆRINGSSTOFFER

Fosfor

Fosfor kan tabes til overfladevande som opløst og partikulært bundet organisk eller uorganisk fosfor. Tabet af partikelbundet fosfor fra dyrkede oplande udgør i mange situationer mere end halvdelen af det totale fosfortab. Partikelbundet fosfor tilføres ferske vande via vind-, vand- og brinkerosion og fra kunstigt drænedede arealer. Tab af opløst fosfor fra landbrugsjord sker via overfladeafstrømning og udvaskning fra landbrugsjord til dræn og øvre grundvand. Fosfortab fra det dyrkede areal er også præget af meget stor rumlig variation, uanset hvilken tabsproces, der måtte være aktiv. Det er anslået, at omkring 10 % af det dyrkede areal resulterer i omkring 90 % af det fosfortabet til overfladevande. Når jordens

³⁰ Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v af 10.07.09.

³¹ Høringsbrev, Høring over udkast til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

³² Arbejdsrapport fra DMU nr. 244, 2008. Forekomst af herbicer i Nissum Fjord

³³ Nielsen, L.W. & Dahlløf, I. 2007: Direct and indirect effects of the herbicides Glyphosate, Bentazone and MCPA on eelgrass (*Zostera marina*). - Aquatic Toxicology 82(1): 47-54.

infiltrationskapacitet overskrides, begynder vandet at løbe af på jordoverfladen. Det strømmende vand kan rive jord med partikelbundet fosfor løs, som skylles med vandet, hvorefter det deponeres i lavninger, vandløbsbræmmer eller transporteres videre til grøfter, vandløb og søer. Erosion foregår som overfladeerosion, eller vandet kan samle sig i riller på skrånende arealer. Risikoen for overfladeafstrømning stiger som følge af arealet hældning og dennes udstrækning. Konvekse skråninger med konkav tværsnitsprofil er mest udsatte for erosion, da den konkave tværsnitsprofil bevirker, at vandet fra et større område samles i en koncentreret strøm. Erosion kan derfor lokalt medføre meget store tilførsler af fosfor til vandmiljøet.

Opland til Nissum Fjord (P)

I Nissum Fjord er fosfor sandsynligvis den begrænsende faktor for algeproduktionen, nitratudvaskningens betydning i Felsted Kog (Nissum Fjord) øges ud mod slusen, jf. Basisanalysen del II³⁴. Oplandsanalysens begrundelse for vigtigheden, af en reduktion af næringsstofftilførslerne til Felsted Kog i forhold til den resterende del af Nissum Fjord er, at Felsted Kog modtager ca. 70 % af næringsstofftilførslen via Storå-systemet, samt at en reduktion til Felsted Kog vil gavne hele Nissum Fjord sammenlignet med hvis reduktionerne blev foretaget i Flynder å's vandsystem, hvor reduktionen kun vil gavne Yder Fjord og Indfjorden.

Vandmiljøplan III indeholder en målsætning om en halvering af fosforoverskuddet fra landbruget i 2015 i forhold til overskuddet på 32.700 ton P i 2001/2002 på landsplan³⁵. Landbruget bidrager med ca. 40 % af fosfortilførslen til Nissum Fjord³⁶. Det fremgår af basisanalysen, at der ikke forventes en reduktion af fosforafstrømningen til Nissum Fjord, således at den samlede fosforbelastning i 2015 forventes at ligge på det nuværende niveau på 65 ton fosfor. I denne vurdering er ikke medtaget omlægningen af dyreenhedsberegningen, der vil medvirke til en reduktion på minimum 10 % af den udbragte fosfor i oplandet til Nissum Fjord.

Jordens bindingskapacitet for fosfor stiger i takt med stigende indhold af ler og jern- og aluminiumoxider, og jordens fosforbindingskapacitet varierer meget i Danmark. I mineraljorde findes hovedparten af jordens fosfor bundet i lerfraktionen eller på belægninger af jern- og aluminiumoxider på større partikler. På jorde med højt lerindhold kan der, især i forbindelse med kraftig nedbør, opløses fosfor og løsrives fosforrige partikler fra overjorden, som transporteres ned gennem sprækker og større porer til eventuelle drænrør dybere nede, og via disse blive transporteret ud til vandmiljøet. Der er en principiel sammenhæng mellem jordens fosforstatus og risikoen for fosfortab. Dette er vist ved flere enkeltstående undersøgelser, hvor fosforstatus, målt f.eks. ved fosfortallet, varierede, medens transportbetingelserne var ensartede³⁷. Der er imidlertid ikke lavet tilstrækkeligt med undersøgelser til at kvantificere denne sammenhæng under praktiske forhold. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at forsigtighedskriteriet medfører, at der skal foretages en indi-

³⁴ Vandrammedirektivets basisanalyse del II

³⁵ Mandmiljøplan III – aftale om vandmiljøplan III 2005-2015 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne

³⁶ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord

³⁷ Heckrath, G. et al., 1995. Phosphorus leaching from soils containing different P concentrations in the Broadbalk experiment. J. Environ. Qual. 24, 904-910. & Pote, D.H., et. Al., 1999. Relationship between phosphorus levels in three ultisols and phosphorus concentration in runoff. J. Environ. Qual. 28, 170-175.

viduel vurdering af bedriftens jorde baseret på tabsrisiko og jordernes fosfortal. Dansk landbrugsrådgivning anbefaler, at der tilføres samme mængde fosfor, som afgrøden bortfører ved fosfortal 2-4³⁸. Dette underbygges yderligere af oplandsanalysen, som indikerer at fosforoverskuddet har betydning for den samlede fosfortilførsel til fjorden.

Mark nr. 58 og 58-1 er beliggende i oplandet til Nissum Fjord, der er overbelastet med fosfor. Arealerne er hverken drænet eller detailafvandede, og beliggende på hhv. JB7 og JB1 jord.

Det fremgår af oplandsanalysen at ”Fosfor fra landbruget bidrager væsentligt til den samlede fosfortilførsel, og på de arealer der er defineret som fosfor-risikoarealer, vil det have gavnlig effekt på fosfortilførslen til fjorden at mindske fosforoverskuddet”³⁹. Fosforoverskuddet var i 2005 og 2007 i gennemsnit ca. 11 kg P/ha i oplandet til Nissum Fjord i Holstebro Kommune, hvor fosforoverskuddet er mindst i området syd for Nissum Fjord samt nord for Holstebro by⁴⁰.

Husdyrbrugets arealer bidrager i gennemsnit med et fosforoverskud på 11,8 kg P/ha/år og har dermed et større fosforoverskud end gennemsnittet i oplandet til Nissum Fjord.

Der skal i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet indhentes fosfortal for de arealer der er beliggende i oplandet til Natura 2000-området indenfor 2 år. Holstebro Kommune vurderer, at for de udspretningsarealer som er detailafvandede eller beliggende indenfor 50 meter af vandløb (mark 58 og 58-1) og med fosfortal på 4 eller derover stilles vilkår om fosforbalance med henblik på at reducere risikoen for øget udvaskning af fosfor til Nissum Fjord. Fosforbalancen opgøres som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne efter de gældende normer anvendt sædskifte jf. retningsgivende normer for fosfor iht. Plantedirektoratets vejledning om Gødnings- og harmoniregler. Der stilles vilkår om at fosfortal maksimalt må være fem år gamle, for ejede/forpagtede udbringningsarealer i oplandet.

Opland til Venø Sund (P)

Vandmiljøplan III indeholder en målsætning om en halvering af fosforoverskuddet fra landbruget i 2015 i forhold til overskuddet på 32.700 ton P i 2001/2002 på landsplan⁴¹. Landbruget bidrager med ca. 31 % af fosfortilførslen til Limfjorden⁴². Det fremgår af basisanalysen, at der ikke forventes at tilførslen af fosfor kommer ned på et niveau hvor fjordens målsætning kan opfyldes. I denne vurdering er ikke medtaget omlægningen af dyreenhedsberegningen, der vil medvirke til en reduktion på minimum 10 % i oplandet til Limfjorden.

³⁸ Knudsen, L., 1998. ”Pas på fosfor”. Landbrugets Rådgivningscenter, Århus, Danmark.

³⁹ Oplandsanalysen, Nissum Fjord og opland – analyse af miljøtilstand og næringsstoftransport.

⁴⁰ Beregning af P-overskud pr. ha. Pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune.

⁴¹ Vandmiljøplan III – aftale om vandmiljøplan III 2005-2015 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne.

⁴² Miljøministeriet, vandområde, 1.2 Limfjorden.

Tilførslen af fosfor fra oplandet til Limfjorden kan i større eller mindre grad have betydning for miljøtilstanden i Limfjorden som helhed og for delområder af fjorden. Udspretningsarealerne er ikke beliggende indenfor de af statens fosforfølsomme klassificerede oplandsområder.

Nitrat (Limfjord og Nissum Fjord)

Vandmiljøplan III fastlægger, at der skal sikres en reduktion på 13 % af nitratudvaskningen fra landbruget i 2015 i forhold til udvaskningen i 2003 på landsplan. Med vedtagelsen af Grøn Vækst, som erstatter og supplerer den vedtagne vandmiljøplan III, fastsættes nye reduktionskrav for bl.a. tilførsel af nitrat til vandområder, som i perioden 2010-2015 skal reduceres med 19.000 ton nitrat (ca. 1/3 i fht. i dag).

Oplandsanalysen konkluderer, at ca. 50 % af det samlede opland til Nissum Fjord er højrisikoarealer for udvaskning af nitrat til vandmiljøet, hvilket de af staten fastsatte nitratklasser langt fra kan honorere, idet disse arealer udgør 32 % af oplandet. Modelberegninger i oplandsanalysen indikere, at en fremtidig miljøtilstand, hvor vegetationen er udbredt i størstedelen af fjorden, vil kunne opnås med en reduktion af bl.a. nitrattilførslen på ca. 30 % i forhold til 2001, svarende til ca. 700 ton nitrat. I oplandsanalysen vurderes det, at en fuldt implementeret vandmiljøplan III forventes, at medføre en samlet reduktion på mellem 15-20 % i forhold til 2001. For at opnå en reduktion på 30 % vurderes det i oplandsanalysen, at nitrattilførslen til fjorden skal reduceres yderligere med 250-350 ton N. Basisanalysens del II vurderer, at nitrattilførslen til Nissum Fjord ved udgangen af 2015 vil være på 1.952 ton N, hvilket svarer til en reduktion på ca. 18 % i forhold til niveauet i 2001⁴³. Landbruget bidrager med ca. 83 % af tilførslen af nitrat til Nissum Fjord⁴⁴.

Samme basisanalyse citerer Recipientkvalitetsplanen for Limfjorden, hvoraf det fremgår, at tilførslen fra oplandet til Limfjorden skal ned på 9.520 tons kvælstof pr. år fordelt på 1.340 tons fra punktkilder og 8.180 tons kvælstof pr. år fra den diffuse tilførsel. Midtvejsevalueringen af Vandmiljøplan III⁴⁵ viser, at målene i denne ikke nås. Havde de været nået, ville den årlige diffuse kvælstoftilførsel til Limfjorden have været reduceret til ca. 9.700 tons pr. år⁴⁶. Landbruget bidrager med ca. 63 % af tilførslen af nitrat til Limfjorden, som følge af afstrømning. Det atmosfæriske bidrag er vurderet til at udgøre ca. 10 %, hvoraf landbruget er den dominerende kilde⁴⁷. Det fremgår af udregninger⁴⁸ foretaget af Holstebro Kommune at det gennemsnitlige N-overskud i perioden fra 2005 til 2007 er på ca. 58 kg N/ha for de arealer, der er beliggende i oplandet til Venø Bugt og 71 kg N i oplandet til Nissum Fjord i Holstebro Kommune.

⁴³ Heri medregnet mindre korrektioner for tilførsler fra punktkilder. Ovenstående vurdering af N-reduktionen i 2015 er baseret på grove estimater og vurderes at være optimistisk, idet modelberegninger af N-belastning til Ringkøbing Fjord (Oplandsmodel for N-belastning af Ringkøbing Fjord, DHI-rapport juni 2004) har indikeret at flere tiltag i et opland vil have tendens til at "overlappe" hinanden, hvilket med andre ord medfører, at effekten af alle tiltagene ikke slår fuldt igennem.

⁴⁴ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord.

⁴⁵ Se Petersen et al (december 2008) Midtvejsevaluering af Vandmiljøplan III.

⁴⁶ Analyse af udviklingen i husdyrtryk i Limfjordsoplandet, side 13.

⁴⁷ Miljøministeriet, vandområde, 1.2 Limfjorden.

⁴⁸ Baseret på CTtools.

HOLSTEBRO KOMMUNES VURDERING AF PÅVIRKNINGEN AF NISSUM FJORD, VENØ SUND OG SØNDERLEM VIG

Husdyrbrugets individuelle betydning

Husdyrbrugets arealer afvander til to Natura 2000-vandområder, Nissum Fjord og Venø Sund som henholdsvis udgør 0,01 % og 0,01 % af det samlede landbrugsareal i oplandene.

Nitratudvaskningen fra den udbragte husdyrgødning bidrager med ca. 0,03 promille⁴⁹ af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning til Nissum Fjord, 0,03 promille i forhold til Venø Sund.

Det fremgår af Kammeradvokatens notat⁵⁰ til miljøministeriet om Miljøklagenævnets praksis, at et husdyrbrug der maksimalt udgør 0,5 promille af den samlede udvaskning fra samtlige arealer i oplandet, ikke alene på den baggrund, kan siges, i sig selv kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Nitratudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer vurderes på den baggrund ikke at kunne påvirke Natura 2000 vandområdet væsentligt negativt.

BESKRIVELSE AF NATURA 2000 OMRÅDE OMFATTENDE HJELM HEDE, FLYNDERSØ, STUBBERGÅRD SØ, HELLE SØ OG SKALLE SØ (N41) OG UDPEGNINGSGRUNDLAGET

Ejendommen og udspretningsarealerne er delvist beliggende i oplandet til Stubbergård Sø som er udpeget til Natura 2000-område (N41), Habitatområde (H41) og Fuglebeskyttelsesområde (F29)

Natura 2000-områdets samlede areal er på 2.170 ha, bestående af ca. 160 ha sø, mens 2.010 ha er land. Stubbergård Sø og Flyndersø ligger i en tunneldal og er omgivet af et meget kuperet dødislandskab, hvor flere af lavningerne er omdannet til små søer eller højmoser.

Oplandet til Stubbergård Sø er på ca. 7.200 ha, og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 70 %⁵¹, hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 5.100 ha

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området⁵² fremgår af nedenstående tabeller. Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk kvælstofdeposition behandles under tør natur, mens de resterende behandles i det efterfølgende. Fuglearter i udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 2, og andre arter fremgår af tabel 3.

⁴⁹ Første del af udregningen er foretaget i Farm N, her udregnes forskellen i nitratudvaskningen fra henholdsvis brugen af husdyrgødning og udelukkende anvendelse af kunstgødning på de af husdyrbrugets udspretningsarealer. Udspretningsarealernes "merudvaskning" af nitrat sættes herefter i forhold til hele oplandet til Nissum Fjord. Derved fremkommer udbringningsarealernes andel af det samlede nitratudvaskning fra samtlige landbrugsarealer i oplandet til Nissum Fjord.

⁵⁰ Udkast til "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug" af 28.05.09

⁵¹ 70 % landbrugsarealer er i oplandet til Limfjorden jf. Miljøministeriet, Vandområde 1.2 Limfjorden

⁵² Udpegningsgrundlaget for den tørre natur er medtaget under afsnittet "Tør natur" såfremt husdyrbruget eller arealerne vurderes at have en effekt på disse.

Tabel 3. Udpegningsgrundlaget og naturtypernes tålegrænser for habitatområde N41 jf. SNS 2005⁵³ og KGB⁵⁴. De naturtyper og arter der er anført med "*" er de særligt prioriterede.

Nr.	Naturtype
3110	Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3160	Brunvandede søer og vandhuller
7220*	Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand

Tabel 4. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Nr.	Fuglearter	Ynglende	Trækkende
A021	Rørdrum	X	
A094	Fiskeørn	X	
A070	Stor skallesluger		X

Tabel 3. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde. Den art der er anført med "*" er særligt prioriteret

Nr	Art
1166*	Stor vandsalamander
1318*	Damflagermus
1355*	Odder
1393	Blank seglmos

Regionplanens målsætning

Hellesø, Skallesø, Flyndersø og Stubbergård Sø er alle i regionplanen A1//B-målsat. Målsætningen medfører at følgende krav stilles til søerne. Søerne er særligt naturvidenskabeligt interesseområde med beskyttelse af særlige naturelementer. Søerne er tilstræbt friholdt for kulturpåvirkning, og kræver særlig beskyttelse for bevarelse af biologiske, geologiske, kulturhistoriske og landskabelige værdier. Søerne er målsat til at have et naturligt og alsidigt dyre- og planteliv, upåvirket eller svagt påvirket af nærings-, organiske- og miljøfremmede stoffer, okker eller anden kulturpåvirkning, således at søernes økologiske tilstand er upåvirket eller kun svagt påvirket ift. den naturlige baggrundstilstand. For søerne gælder at, fra 1. maj til 30. september skal sigtddybden være større end 1 meter i søer med en gennemsnitsdybde på under 3 meter, og større end 2 meter i søer med en gennemsnitsdybde på over 3 meter. Søvandets indhold af total fosfor må som årgennemsnit ikke overstige 0,075 mg P/l. Stubbergård Sø er herudover A2-målsat som badeområder.

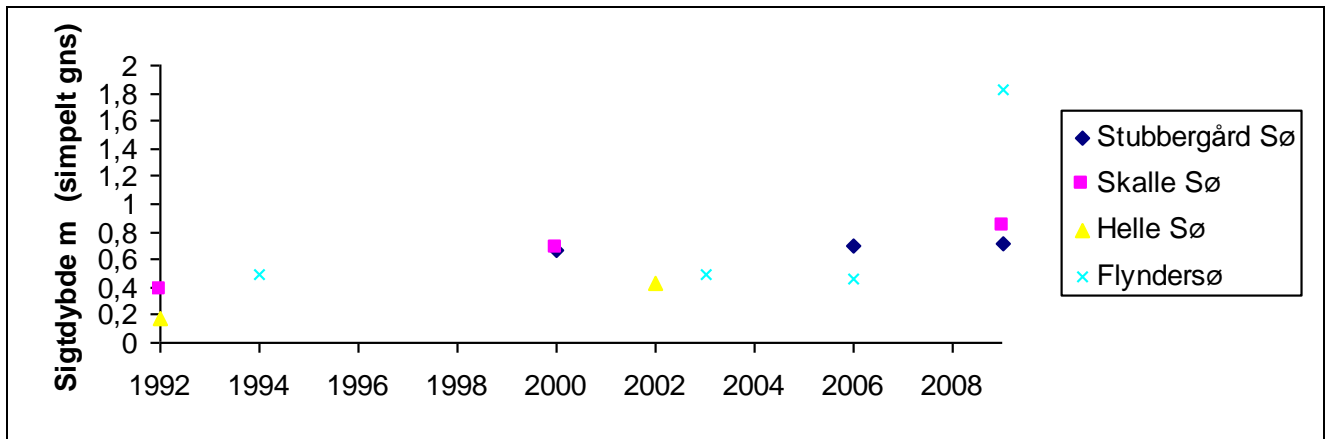
Tilstand

Regionplanens målsætning for de næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks (3150) er ikke opfyldt. Årsagen til den manglende opfyldelse af målsætningen er for alle søerne ekstern næringsstofbelastning og biologisk struktur. Herudover er alle søerne med undtagelse af Skallesø internt belastede med fosfor. Kilderne til den eksterne næringsstofbelastning er for alle søerne i regionplanen angivet som værende det åbne land. Algevæksten i søerne er primært fosforbegrænset, men kvælstof kan i perioder være det begrænsende næringsstof.

⁵³ Harmoniserede tålegrænser, Skov- og Naturstyrelsen 2005

⁵⁴ Kriterier for gunstig bevaringsstatus, DMU 2003

Næringsstofftilledningen medfører en stor algevækst, hvilket reducerer sigtddybden og dermed undervandsplanternes potentielle udbredelsesområde. Dyre- og plantelivet i alle søerne er i regionplanen for Ringkjøbing Amt vurderet som værende utilfredsstillende. I nedenstående figur er de målte sigtddybder for søerne illustreret, det fremgår at sigtddybden er svagt stigende for de fire søer.

Figur 3 Målte sigtddybder m (simpelt gns) for Stubbergård Sø, Skallesø, Hellesø og Flyndersø i perioden 1992-2009.

Naturtyper

Skalles Sø, Flyndersø og Stubbergård Sø er kategoriseret som naturtypen Næringsrig Sø (3150). Søerne lever ikke op til målsætningen opstillet i regionplan 2005. Søernes nuværende miljøtilstand om manglende målopfyldelse skyldes tidligere eller nuværende tilledninger med næringsstoffer som betyder at udbredelsen af karakterarterne for naturtypen ikke har gode vækstbetingelser og derfor kun har en lille udbredelse.

Naturtypen 3110 Lobeliesøer i udpegningsområdet er jf. basisanalysen ikke undersøgt nærmere, derfor kendes udbredelse eller tilstanden, Holstebro Kommune finder derfor ikke grundlag for at kunne foretage en vurdering af udpegningsgrundlaget, tilstanden eller truslerne for naturtyper.

Brunvandet søer (3160) i udpegningsområdet er jf. basisanalysen ikke undersøgt nærmere, derfor kendes udbredelse eller tilstanden, Holstebro Kommune finder derfor ikke grundlag for at kunne foretage en vurdering af udpegningsgrundlaget, tilstanden eller truslerne for naturtyper.

Arter

Blank Seglmos er fundet to steder indenfor udpegningsområder bl.a. i kildeområdet på østsiden af Stubbergård Sø. Arten er primært tilknyttet næringsfattige kilder og rigkær med mineralrige mosdominerende vældmoser samt mosdominerede rigkær. Idet arten forekommer i en god bestand, dog er de to steder truet af tilgroning som følge af næringsstofftilførslen. Yderligere fremgår det af basisanalysen at det forventes at være flere mindre bestande i udpegningsområder, men disse bestande er truet alene på baggrund af populationsstørrelsen.

Damflagermus forventede levesteder indenfor udpegningsområdet omfatter større søer og åer hvor de har mulighed for at jage insekter, hvorfor de forventes at leve omkring Stub-

bergård Sø, omkring Skalle Sø i tillæg til Flyndersø. Da Damflagermusen kun er registreret et sted indenfor udpegningsområder og Holstebro Kommune ikke er i besiddelse af yderligere information, hvorfor tilstanden for Damflagermus ikke lader sig nærmere vurdere.

Der er ingen kendte registreringer af stor vandsalamander fra området. Arten vides dog at forekomme i et område ved Sahl og Sevel vest for habitatområdet, og det er ikke usandsynligt at den forekommer indenfor habitatområdet. De store næringsrige søer i området og de store tørre heder betragtes ikke som potentielle levesteder, men vandhuller og mindre søer forventes at være potentielle levesteder. Bestanden af stor vandsalamander vurderes, grundet manglende oplysninger om artens forekomst indenfor udpegningsområder, som usikker. Stor vandsalamander er på rødlisten vurderet som ikke truet.

Odderen er inden for udpegningsområdet blev der registreret odder ved NOVANA overvågningen på en række stationer både i Flynder Sø og Stubbergård Sø⁵⁵. I basisanalysen vurderes odderen indenfor udpegningsområdet at være stabil til stigende, idet der er fundet spor på flere lokaliteter i område nr. 41 vurderes der ikke umiddelbart at være trusler mod den inden for habitatområdet.

Fugle

Antallet af ynglende Rørdrum indenfor fuglebeskyttelsesområde nr. 29 har altid været lavt. De første ynglefund blev gjort i 2000, herefter er der sket en lille stigning i antallet af ynglepar, og i 2004 og 2005 har der ynglet 3 par, alle i Skallesø området⁵⁶. Basisanalysen vurderer at antallet næppe skal forventes at stige bl.a. grundet begrænset omfang af egnede rørskovslokaliteter, især forholdende omkring Skalle Sø og Flyndersø vurderes at være de mest egnede lokaliteter.

Indenfor fuglebeskyttelsesområde nr. 29 har Fiskeørnen ynglet siden 1994. Fiskeørnen har med skiftende held ynglet i området i årene 1994, 1996, 1998 og 2000 er der kommet flyveværdige unger på vingerne. Forekomst af fiskeørnen er sjældent i Danmark, der er jf. basisanalysen få par som har etableret sig i området omkring Flyndersø. Fiskeørn er helt afhængig af uforstyrrelse omkring ynglelokaliteten samt egnede yngletræer. Det bør derfor sikres, at ynglelokaliteten sikres tilstrækkeligt. Den er også afhængig af rigelige mængder fisk, med den nuværende, om end noget eutrofierede, miljøtilstand af områdets søer vurderes dette, at opfylde denne rovfugls behov⁵⁷.

Antallet af stor skallesluger, der i vinterhalvåret raster og fouragerer i området, har de seneste år været i kraftig tilbagegang. Tilbagegangen kan ikke umiddelbart relateres til ændringer i miljøtilstanden, idet det ikke vil medføre ændringer i fiskebestanden. Det vurderes, at såfremt der sikres fouragerings-, raste- og overnatningslokaliteter, ikke umiddelbart at være trusler mod områdets bestand af rastende og overvintrende stor skallesluger

⁵⁵ Basisanalysen for Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø – N41

⁵⁶ Basisanalysen for Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø – N41

⁵⁷ Basisanalysen for Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø – N41

Næringsstoffer

Fosfor

Vandmiljøplan III indeholder en målsætning om en halvering af fosforoverskuddet fra landbruget i 2015 i forhold til overskuddet på 32.700 ton P i 2001/2002 på landsplan⁵⁸. I denne vurdering er ikke medtaget omlægningen af dyreenhedsberegningen, der vil medvirke til en reduktion på minimum 10 % af den udbragte fosfor i oplandet til Stubbergård Sø.

Fosfor kan tabes til overfladevande som opløst og partikulært bundet organisk eller uorganisk fosfor. Tabet af partikelbundet fosfor fra dyrkede oplande udgør i mange situationer mere end halvdelen af det totale fosfortab. Partikelbundet fosfor tilføres ferske vande via vind-, vand- og brinkerosion og fra kunstigt drænede arealer. Tab af opløst fosfor fra landbrugsjord sker via overfladeafstrømning og udvaskning fra landbrugsjord til dræn og øvre grundvand. Fosfortab fra det dyrkede areal er også præget af meget stor rumlig variation, uanset hvilken tabsproces, der måtte være aktiv. Det er anslået, at omkring 10 % af det dyrkede areal resulterer i omkring 90 % af det fosfortabet til overfladevande. Når jordens infiltrationskapacitet overskrides, begynder vandet at løbe af på jordoverfladen. Det strømmende vand kan rive jord med partikelbundet fosfor løs, som skylles med vandet, hvorefter det deponeres i lavninger, vandløbsbræmmer eller transporteres videre til grøfter, vandløb og søer. Erosion foregår som overfladeerosion, eller vandet kan samle sig i riller på skrånende arealer. Risikoen for overfladeafstrømning stiger som følge af arealet hældning og dennes udstrækning. Konkave skråninger med konkav tværsnitsprofil er mest udsatte for erosion, da den konkave tværsnitsprofil bevirker, at vandet fra et større område samles i en koncentreret strøm. Erosion kan derfor lokalt medføre meget store tilførsler af fosfor til vandmiljøet.

Jordens bindingskapacitet for fosfor stiger i takt med stigende indhold af ler og jern- og aluminiumoxider, og jordens fosforbindingskapacitet varierer meget i Danmark. I mineraljorde findes hovedparten af jordens fosfor bundet i lerfraktionen eller på belægninger af jern- og aluminiumoxider på større partikler. På jorde med højt lerindhold kan der, især i forbindelse med kraftig nedbør, opløses fosfor og løsrives fosforrige partikler fra overjorden, som transporteres ned gennem sprækker og større porer til eventuelle drænrør dybere nede, og via disse blive transporteret ud til vandmiljøet. Der er en principiel sammenhæng mellem jordens fosforstatus og risikoen for fosfortab. Dette er vist ved flere enkeltstående undersøgelser, hvor fosforstatus, målt f.eks. ved fosfortallet, varierede, medens transportbetingelserne var ensartede⁵⁹. Der er imidlertid ikke lavet tilstrækkeligt med undersøgelser til at kvantificere denne sammenhæng under praktiske forhold. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at forsigtighedskriteriet medfører, at der skal foretages en individuel vurdering af bedriftens jorde baseret på tabsrisiko og jordernes fosfortal. Dansk landbrugsrådgivning anbefaler, at der tilføres samme mængde fosfor, som afgrøden bortfører ved fosfortal 2-4⁶⁰. Dette underbygges yderligere af oplandsanalysen, som indikerer at fosforoverskuddet har betydning for den samlede fosfortilførsel til fjorden.

⁵⁸ Vandmiljøplan III – aftale om vandmiljøplan III 2005-2015 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne

⁵⁹ Heckrath, G. et al., 1995. Phosphorus leaching from soils containing different P concentrations in the Broadbalk experiment. J. Environ. Qual. 24, 904-910. & Pote, D.H., et. Al., 1999. Relationship between phosphorus levels in three ultisols and phosphorus concentration in runoff. J. Environ. Qual. 28, 170-175.

⁶⁰ Knudsen, L., 1998. "Pas på fosfor". Landbrugets Rådgivningscenter, Århus, Danmark.

Forholdene i Stubbergård Sø har, på baggrund af en indsats for at reducere den eksterne belastning med næringssalte, hvoraf det vigtigste har været nedlæggelse af renseanlægget i Sevel (1988), afskæring af Herrup renseanlæg (1992) og nedlæggelse af Stampestrømmens dambrug (1997-2002), været i bedring i de sidste år. Ringkjøbing Amts undersøgelser har vist, at årgennemsnittet for totalfosfor i perioden 1976 – 2000 har varieret mellem 0,236 og 0,108 mg P/l. Amtets undersøgelser indikerer, at der er tale om et niveauskifte i fosforindholdet til et lavere niveau i perioden 1997-2002, som følge af reducerede eksterne belastninger med fosfor. Ringkjøbing Amt konkluderede i 2003, at den eksterne næringsstofbelastning bør reduceres yderligere. Ringkjøbing Amt vurderede i 2003, at Stubbergård Sø har en potentiel mobil fosforpulje på ca. 10 tons liggende i de øverste 20 cm. bundsediment, som er specielt mobilt i forbindelse med dårlige iltforhold ved søens bund. Det er således en forudsætning for opnåelse af god vand- og naturkvalitet i søen, at den eksterne belastning samt den biologiske struktur i søerne er af en kvalitet, der sikrer iltede forhold også ved søbunden. I 2005 blev der igangsat en biomanipulation, der havde til formål på sigt at nå målsætningsopfyldelse for Stubbergård Sø. Biomanipulationens mål var at fjerne mindst 80 % af den nuværende fredfiskebestand. Efter afslutningen på en vellykket opfiskning af fredfisk ved årsskiftet 2007/2008 var sigtddybden i søen netop tilfredsstillende i den efterfølgende sommer, men i sommeren 2009 (skrivende stund) er sigtddybden betydeligt mindre end 1 m. og der er atter konstateret blågrønalg i et omfang så badning i søen frarådes. Det er således Holstebro Kommunes vurdering, at det er en forudsætning for opfyldelse af søens målsætning, at den eksterne belastning med fosfor nedsættes. Søen indgår i statens Novana-overvågningsprogram i 2009.

Næringsstofniveauet i Flyndersø afhænger især af belastningen fra de 3 opstrømsliggende søer, Hellesø, Skallesø og Stubbergård Sø, der alle afvander til Flyndersø. Årgennemsnittet for totalfosfor er i regionplanen for Ringkjøbing Amt angivet som værende 0,202 mg P/l i 2003. Sammenlignes fosforniveauet i sommerperioden med de øvrige data fra 1994 – 2003 indikerer disse en øget intern frigivelse af fosfor fra søbunden. Sigtddybden i Flyndersø er meget lav med en sommersigtddybde i 2003 på mellem 0,5- 0,6 meter i både nord- og syd-bassinet, hvilket er på niveau med 1994. Den ringe sigtddybde og de høje fosforkoncentrationer både målt som årgennemsnit og sommergennemsnit i perioden 1994 – 2003 viser, at Flyndersø ikke kan leve op til kravene for målsætningsopfyldelse i henhold til Ringkjøbing og Viborg Amters regionplan.

Ringkjøbing Amts undersøgelser af Skallesø har vist, at årgennemsnittet for totalfosfor i perioden 1992 – 2000 har varieret mellem 0,073 og 0,099 mg P/l. Fosforstigning i perioden kan på grundlag af de nuværende data ikke vurderes. Fremtidige undersøgelser vil kunne belyse dette. Sigtddybden i Skallesø er meget lav med en sommersigtddybde i 2000 på knap 0,5 meter, hvilket er på niveauet med 1992. Årsagen til den dårlige sigtddybde er et for højt næringsstofniveau i Skallesø. Skallesø lever ikke op til kravene for målsætningsopfyldelse i henhold til Amtets regionplan.

Ringkjøbing Amts undersøgelser af Hellesø har vist, at årgennemsnittet for totalfosfor i 2002 var på 0,209 mg P/l, og sigtddybden var meget lav med en sommersigtddybde på 0,4 m.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Generelt vurderes det, at søernes totalfosforkoncentration ikke bør overstige 0,070 mg/l, såfremt søernes målsætning skal kunne opfyldes, og søerne kan vurderes som i god økologisk tilstand. Fosforoverskuddet var i gennemsnit i årene 2005 og 2007 i gennemsnit ca. 13 kg P/ha i oplandet til Stubbergård Sø i Holstebro Kommune.

Husdyrbrugets arealer bidrager i gennemsnit med et fosforoverskud på 11,8 kg P/ha/år, hvilket er over halvdelen af gennemsnitlige fosforoverskud i oplandet til Stubbergård Sø. Der skal i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet indhentes fosfortal for de arealer der er beliggende i oplandet til Natura 2000-området indenfor 2 år. Holstebro Kommune vurderer, at for de udspretningsarealer som er detailafvandede eller beliggende indenfor 50 meter fra vandløb og med fosfortal på 4 eller derover stilles vilkår om fosforbalance med henblik på at reducere risikoen for øget udvaskning af fosfor til Stubbergård Sø. Fosforbalancen opgøres som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne efter de gældende normer anvendt sædskifte jf. retningsgivende normer for fosfor iht. Plantedirektoratets vejledning om Gødnings- og harmoniregler. Der stilles vilkår om at fosfortal maksimalt må være fem år gamle, for ejede/forpagtede udbringningsarealer i oplandet.

Nitrat

Vandmiljøplan III fastlægger, at der skal sikres en reduktion på 13 % af nitratudvaskningen fra landbruget i 2015 i forhold til udvaskningen i 2003 på landsplan. I perioden fra 2005-2007 var det beregnede gennemsnit af nitratoverskud per ha i oplandet til Stubbergård Sø på 71 kg N⁶¹.

Dyreenheder i oplandet til Limfjorden

N 41 afvander til Skive fjord. I perioden fra 2001 til 2007 er der sket stigning i husdyrtryk i oplandet til Skive fjord på 0,02 DE/ha, mens der har været en stigning på 0,02 DE/ha i oplandet til Kaas Bredning på 0,03 DE/ha, jvf. tabel 5.

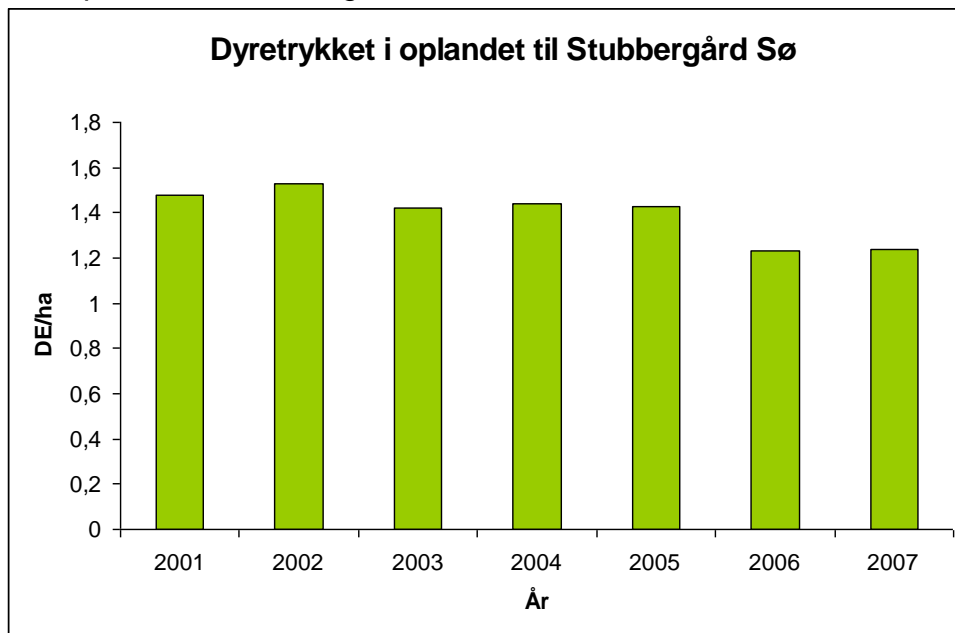
Tabel 4. Ændring i husdyrtryk i Limfjordsoplandet (2001 – 2007) er stort set uændret som forudsat af Miljøstyrelsen ved udarbejdelse af nitratklassekortene. Bemærk at der ved udregningen af det ændrede husdyrtryk er brugt flere end 2 decimaler. (udarbejdet af Conterra for Limfjordsrådet)

Delopland	Totale husdyrtryk (DE/ha)					
	2001	2003	2004	2005	2006	2007
Skive Fjord m.m.	1,08	1,12	1,11	1,13	1,08	1,10
Kaas Bredning m.m.	1,16	1,16	1,13	1,16	1,14	1,19
Nibe-Gjøl Bredning	0,96	0,96	0,94	0,97	0,94	0,94
Løgstør Bredning	1,18	1,17	1,19	1,13	1,11	1,12
Langerak	0,77	0,78	0,81	0,81	0,78	0,78
Vest for Mors	1,20	1,20	1,21	1,18	1,16	1,19
Nissum Bredning	1,28	1,24	1,22	1,22	1,17	1,20
Halkær Bredning	1,28	1,35	1,32	1,13	1,35	1,26
Hjarbæk Fjord	1,08	1,09	1,07	1,11	1,05	1,09

⁶¹ CTtools.

De nye omregningsfaktorer for dyreenheder jf. den nye husdyrgødningsbekendtgørelse⁶², reducerer antallet af kvæg/DE og mink/DE. For kvæg og mink skal der anvendes hhv. 15-20 % og ca. 45 % mere areal. På landsplan forventes det, at medføre et øget arealkrav på ca. 4 % samt en reduktion i det samlede fosforoverskud på ca. 10 % jf. høringsbrev af 19.05.09⁶³. Holstebro Kommune vurderer, at oplandet omkring Skive Fjord og Kaas Bredning har samme reduktion som i resten af landet.

Husdyrtrykket i oplandet til Stubbergård Sø

Figur 4 DE/ha i oplandet til Stubbergård Sø i Holstebro Kommune i årene 2001-2007⁶⁴

Udviklingen i DE/ha fremgår af figur 1 for den del af oplandet der er beliggende i Holstebro Kommune. Antallet af DE/ha er i perioden fra 2001 frem til 2007 reduceret med 0,24 DE/ha, det kan derfor konkluderes at der overordnet for oplandet til Stubbergård Sø ikke sker nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Det betyder generelt, at en etablering/udvidelsen i oplandet til Stubbergård Sø i væsentligt omfang vil blive modregnet ved, at der sker en nedlæggelse.

De nye omregningsfaktorer for dyreenheder jf. den nye husdyrgødningsbekendtgørelse⁶⁵, reducerer antallet af kvæg/DE og mink/DE. For kvæg og mink skal der anvendes hhv. 15-20 % og ca. 45 % mere areal. På landsplan forventes det, at medføre et øget arealkrav på ca. 4 %, samt en reduktion i det samlede fosforoverskud på ca. 10 % jf. høringsbrev af 19.05.09⁶⁶. Holstebro kommune vurderer, at oplandet omkring Stubbergård Sø som minimum har samme reduktion som i resten af landet.

⁶² Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v af 10.07.09

⁶³ Høringsbrev, Høring over udkast til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen

⁶⁴ CTtools i GIS.

⁶⁵ Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v af 10.07.09.

⁶⁶ Høringsbrev, Høring over udkast til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

HOLSTEBRO KOMMUNES VURDERING AF PÅVIRKNINGEN PÅ SKALLESØ, HELLESØ, FLYNDERSØ, STUBBERGÅRD SØ

Husdyrbrugets individuelle betydning

Udspretningsarealerne i nærværende godkendelse afvander til Stubbergård Sø og Skive Fjord. Udspretningsarealerne udgør 92,24ha i oplandet til Stubbergård Sø, hvilket svarer til 33 promille af det samlede landbrugsareal i oplandet til Stubbergård Sø.

Nitratudvaskningen fra den udbragte husdyrgødning bidrager med ca. 4,8 promille⁶⁷ af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning til oplandet til Stubbergård Sø. Det fremgår af Kammeradvokatens notat⁶⁸ til miljøministeriet om Miljøklagenævnets praksis, at et husdyrbrug der maksimalt udgør 0,5 promille af den samlede udvaskning fra samtlige arealer i oplandet, ikke alene på den baggrund, kan siges, i sig selv kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Nitratudvaskningsbidraget på 4,8 promille ligger en del over 0,5 promille. Primærproduktionen i Stubbergård sø er dog primært fosforbegrænset og er ikke så påvirket af kvælstoftilførsel. Kvælstof der udvaskes til Stubbergård Sø vil inden de når Skive Fjord reduceres yderligere ikke mindst ved passagen gennem de nedstrøms beliggende søer. Det vurderes på den baggrund, at nitratudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer ikke påvirker Natura 2000 vandområder væsentligt negativt.

Udvidelsens kumulative effekt

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at strukturudviklingen i landbruget i oplandet til Nissum Fjord, Venø Sund, implementeringen af de nye omregningsfaktorer ved beregning af dyreenheder, VMP III, Grøn Vækst samt kommunens individuelle vurdering af husdyrgodkendelser i oplandet til Natura 2000-vandområderne samlet virker for en forbedret miljøtilstand for udpegningsgrundlaget. Holstebro Kommune vurderer at nærværende udtalelse med de opstillede vilkår er tilstrækkeligt til at fremme miljøtilstanden for udpegningsgrundlaget. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrlovens beskyttelsesniveau generelt er tilstrækkeligt til at fremme miljøtilstanden for Stubbergård Sø

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbrugets arealdrift er forenelig med naturområdets sårbarhed og kvalitet, sammenfattende vurderes det, at områdets integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets arealdrift.

Samlet vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbrugets samlede drift med de stillede vilkår ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området Stubbergård Sø væsentligt negativt.

⁶⁷ Første del af udregningen er foretaget i Farm N, her udregnes forskellen i nitratudvaskningen fra henholdsvis brugen af husdyrgødning og udelukkende anvendelse af kunstgødning på de af husdyrbrugets udspretningsarealer. Udspretningsarealernes "merudvaskning" af nitrat sættes herefter i forhold til hele oplandet til Nissum Fjord. Derved fremkommer udbringningsarealernes andel af det samlede nitratudvaskning fra samtlige landbrugsarealer i oplandet til Nissum Fjord.

⁶⁸ Udkast til "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug" af 28.05.09

Grundlaget for forhåndsvurderingen

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af bl.a. kommunens oplysninger om områdets natur og miljøforhold, områdets sårbarhed over for påvirkninger fra landbruget, målsætninger og retningslinier fra Regionplan 2005, CTtools, basisanalyse for N 65 og N62 og N41, samt miljødata fra STOQ STOQ og Ringkjøbing Amt rapport om miljøtilstanden i Stubbergård Sø og Flyndersø (2003).

Holstebro Kommune er i gang med, at udarbejde og operationalisere oplysninger, som kan tilvejebringe de oplysninger, der skal anvendes i fremtidige vurderinger af husdyrbrugenes betydning i forhold til de kumulative effekter (på husdyrbrugsniveau) i oplandet til Nissum Fjord. Holstebro Kommune er opmærksom på, at nærværende vurdering af husdyrbrugets eget bidrag og andel til de kumulative effekter på natur om miljø, er baseret på dels data-materiale, hvor der kan forekomme tidsforskydninger og deraf følgende unøjagtigheder, dels foretaget på skøn på baggrund af de oplysninger kommunen har til rådighed.

Holstebro Kommune foretager løbende undersøgelser i f.eks. Stubbergård Sø som opfølgning af biomanipulationsprojektet Holstebro Kommune foretager løbende evaluering af kommunens forudsætninger for udarbejdelsen af fremtidige forhåndsvurdering af natur og miljøeffekten af miljøgodkendelser af landbrug, således at afgørende og nyeste tilgængelige viden inddrages i vurderingerne.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

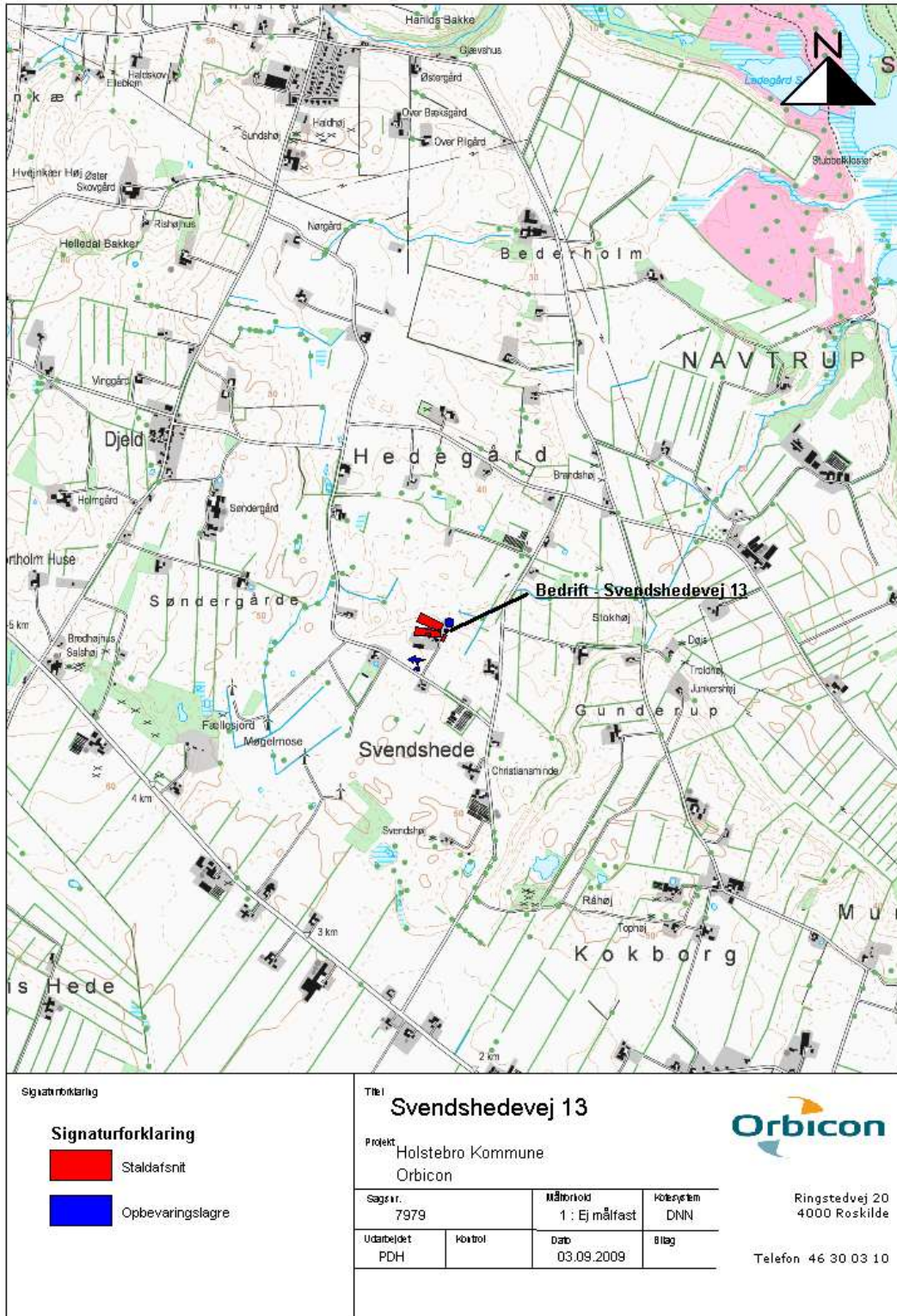
Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Bilag

Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 2 – Husdyrbrugets indretning

Ovenstående er kopieret fra ansøgningen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 2 – Husdyrbrugets indretning - fortsat

Bygning	Type	Grundplan m ²	Bygningshøjde (m) til tagryg	Taghældning	Bygningsmaterialer og farve på facade	Bygningernes fremtidige an- vendelse
A	Stuehus	103	7	30	Røde sten	Stuehus
B	Minkhal	1460	10	15	Røde trapez plader	Minkhal
C	Minkhaller	~ 965	3	20	Åbne minkhaller	Minkhaller
D	Maskinhus	552	12	15	Røde trapesplader	Maskinhus
E	Eksisterende køresilo	750	-	-	Grå betonelementer	Køresilo
F	Ny køresilo	660	-	-	Grå betonelementer	Køresilo
G	Kostald	3000	12	15	Røde trapezplader	Kostald
H	Minkhal	1080	10	15	Røde trapezplader	Minkhal

Gylletank 1

Gylletank 2

Bilag 2 – Husdyrbrugets indretning - fortsat

Signaturforklaring:

	= Dieseltank
	= Hovedhøne til vand
	= El-tavle
	= Brændstulckere
	= Belysning
	= Malkestald
	= Befæstede arealer inkl. afløb
	= Afhentningsplads for DAKA

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 3 – Transportruter til og fra udspretningsarealer

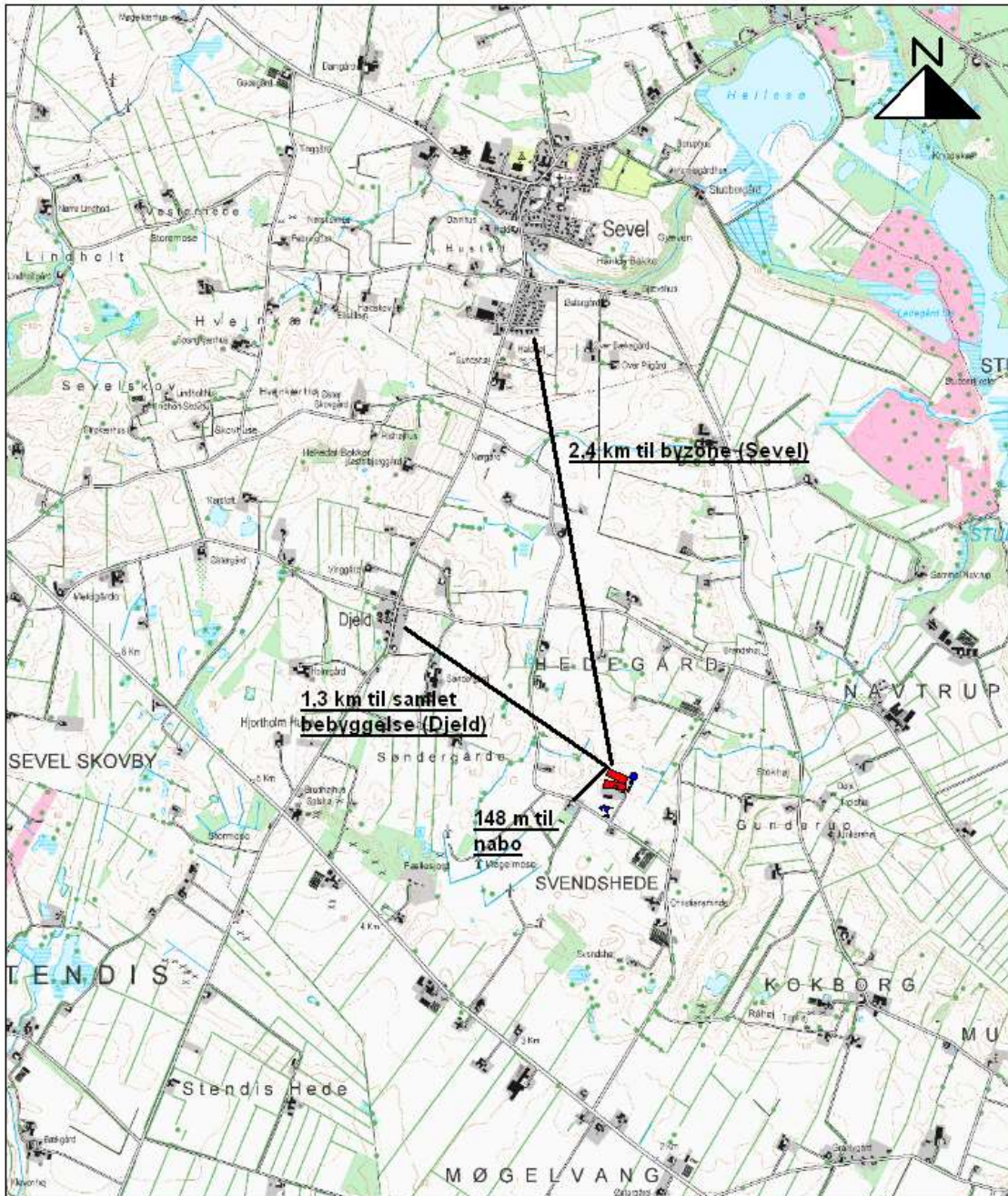

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 4 – Lugtgeneafstande

Signaturforklaring

Tegnforklaring til opbevaringslagre

Tegnforklaring til staldafsnit

Gasværksvej
9000 Aalborg

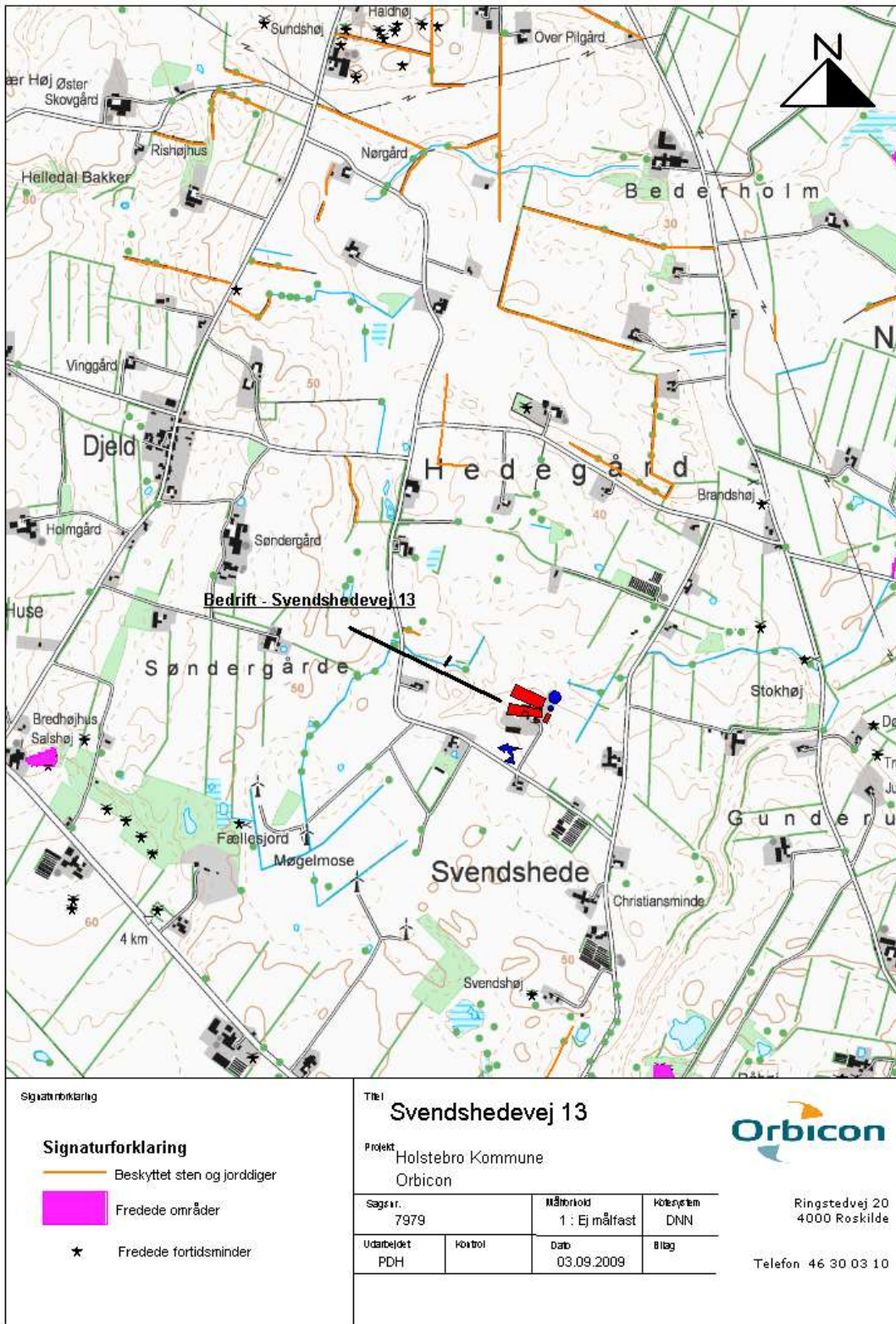
Telefon 99 30 12 00

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 5 – Fredede områder mv.

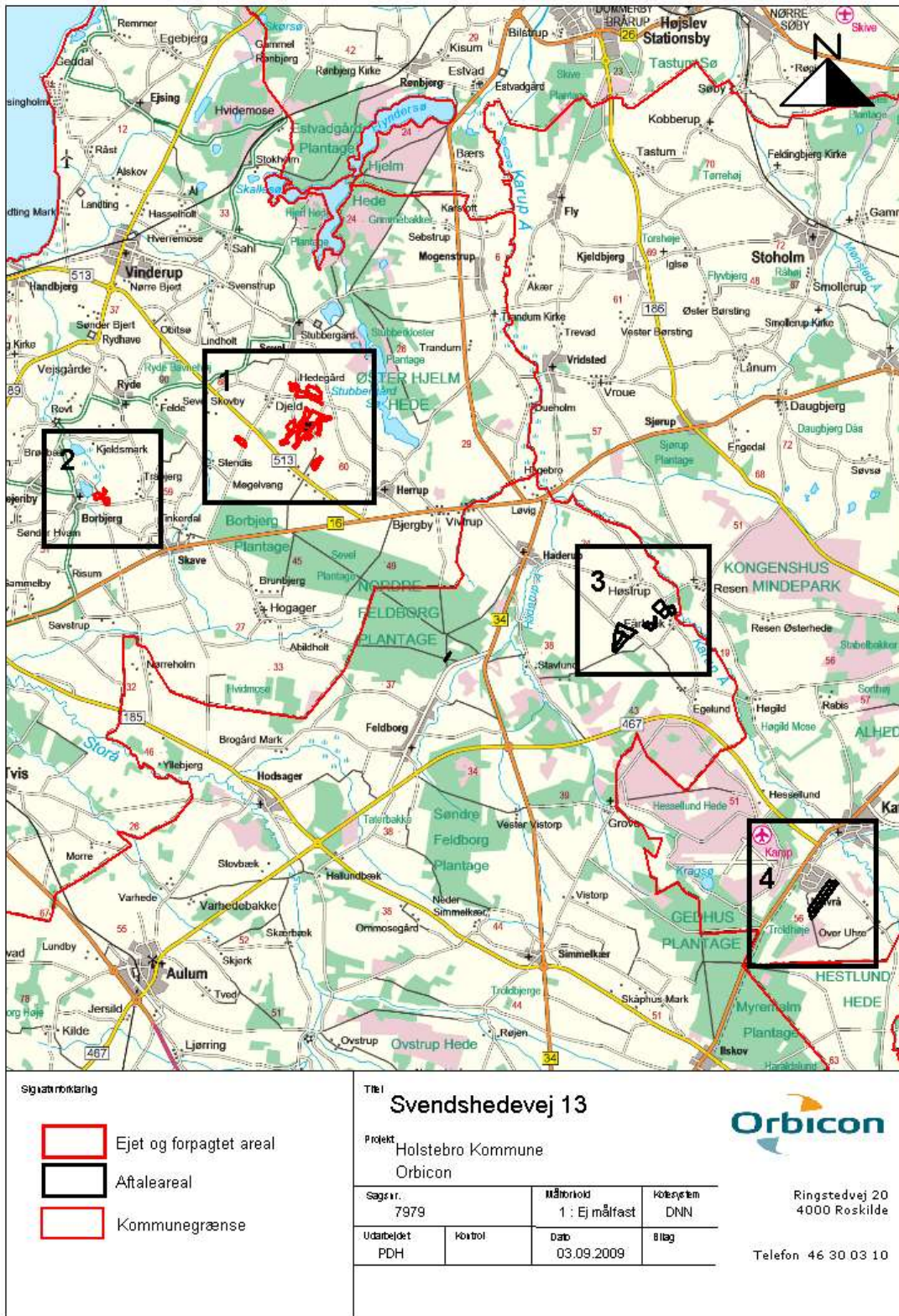

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 6 – Oversigtskort over udspretningsarealer

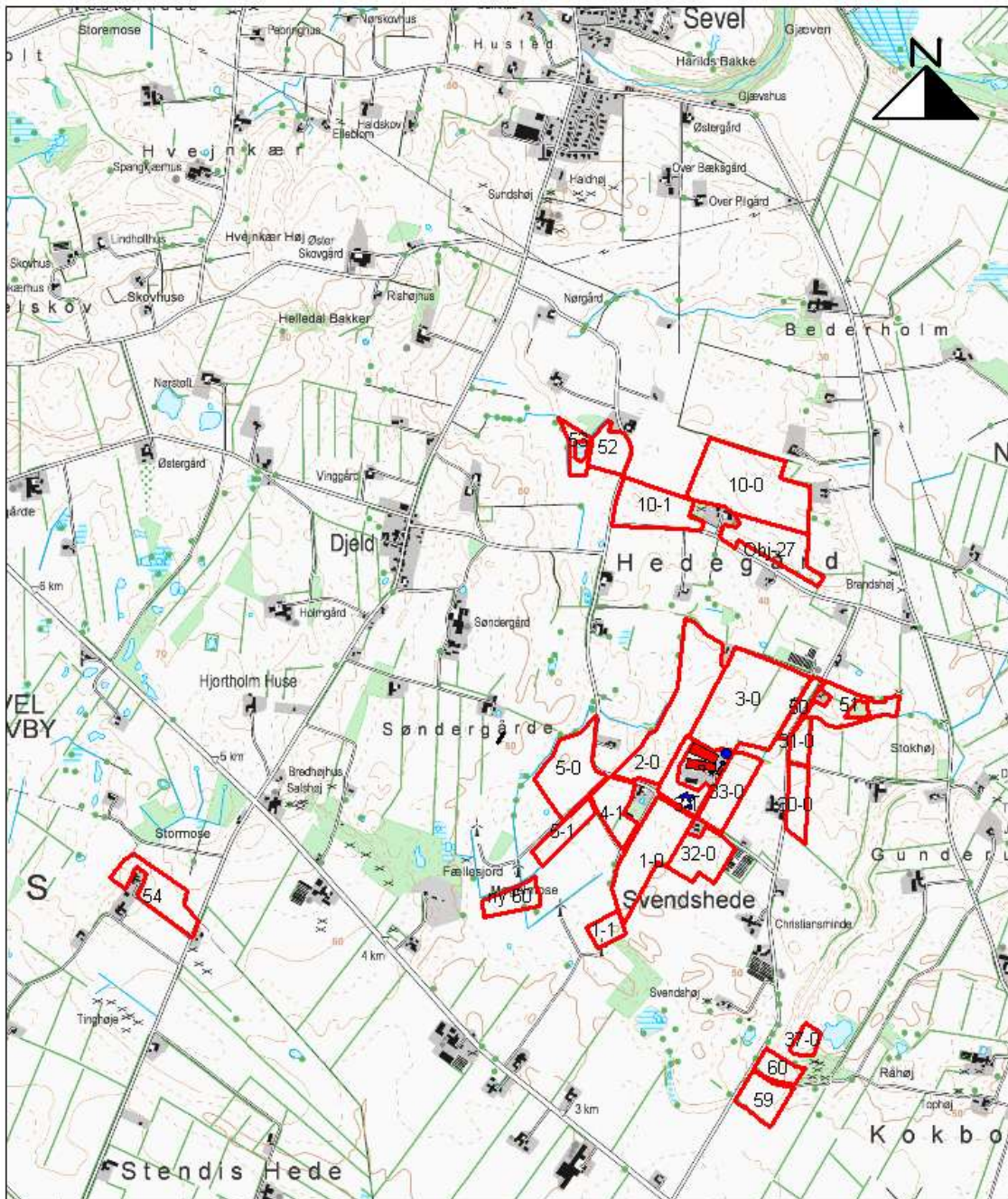
(Indramning omfatter relevante områder som er medtaget nedenfor.)

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 6 – Arealerne del 1/5

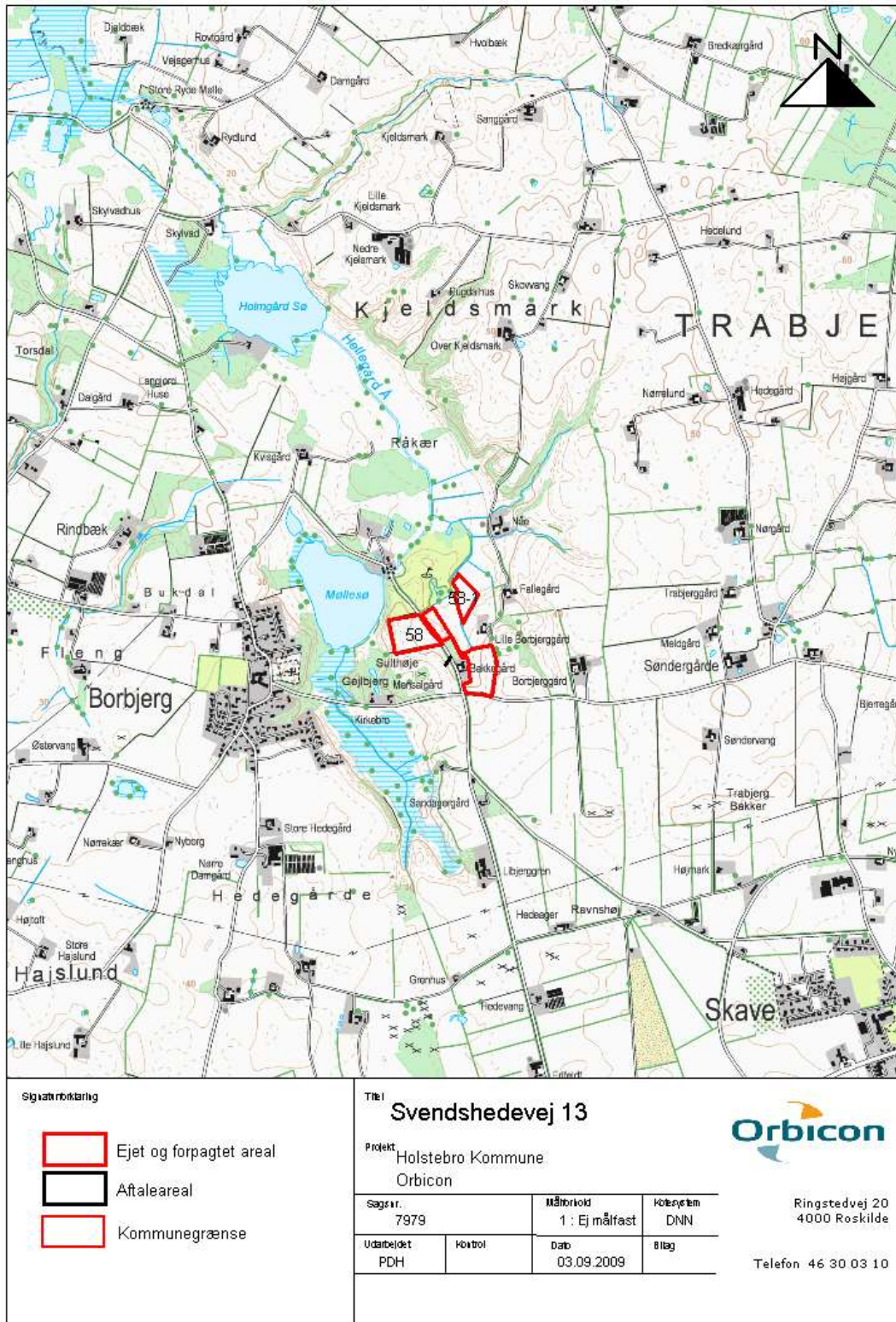
<p>Sigtteplanlægning</p> <p> Ejet og forpagtet areal</p> <p> Aftaleareal</p> <p> Kommunegrænse</p>		<p>Titel Svendshedevej 13</p> <p>Projekt Holstebro Kommune Orbicon</p>			
<p>Sags nr. 7979</p>		<p>Målestok 1 : Ej målfast</p>		<p>Kortsystem DNN</p>	
<p>Udarbejdet PDH</p>		<p>Kontrol</p>		<p>Dato 03.09.2009</p>	
				<p>Ringstedvej 20 4000 Roskilde</p> <p>Telefon 46 30 03 10</p>	

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 6 – Arealerne del 2/5

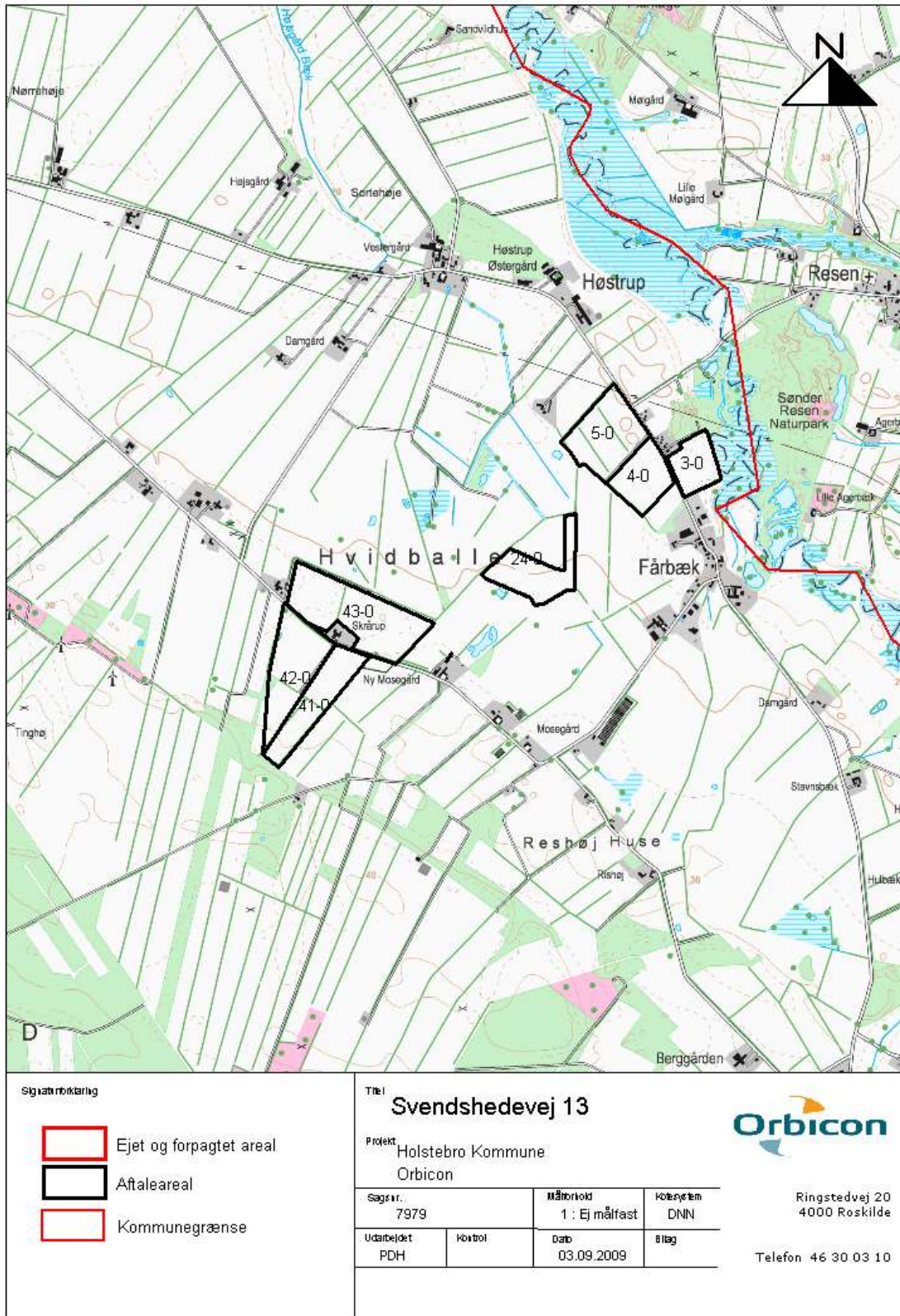

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 6 – Arealerne del 3/5 – beliggende i Herning Kommune

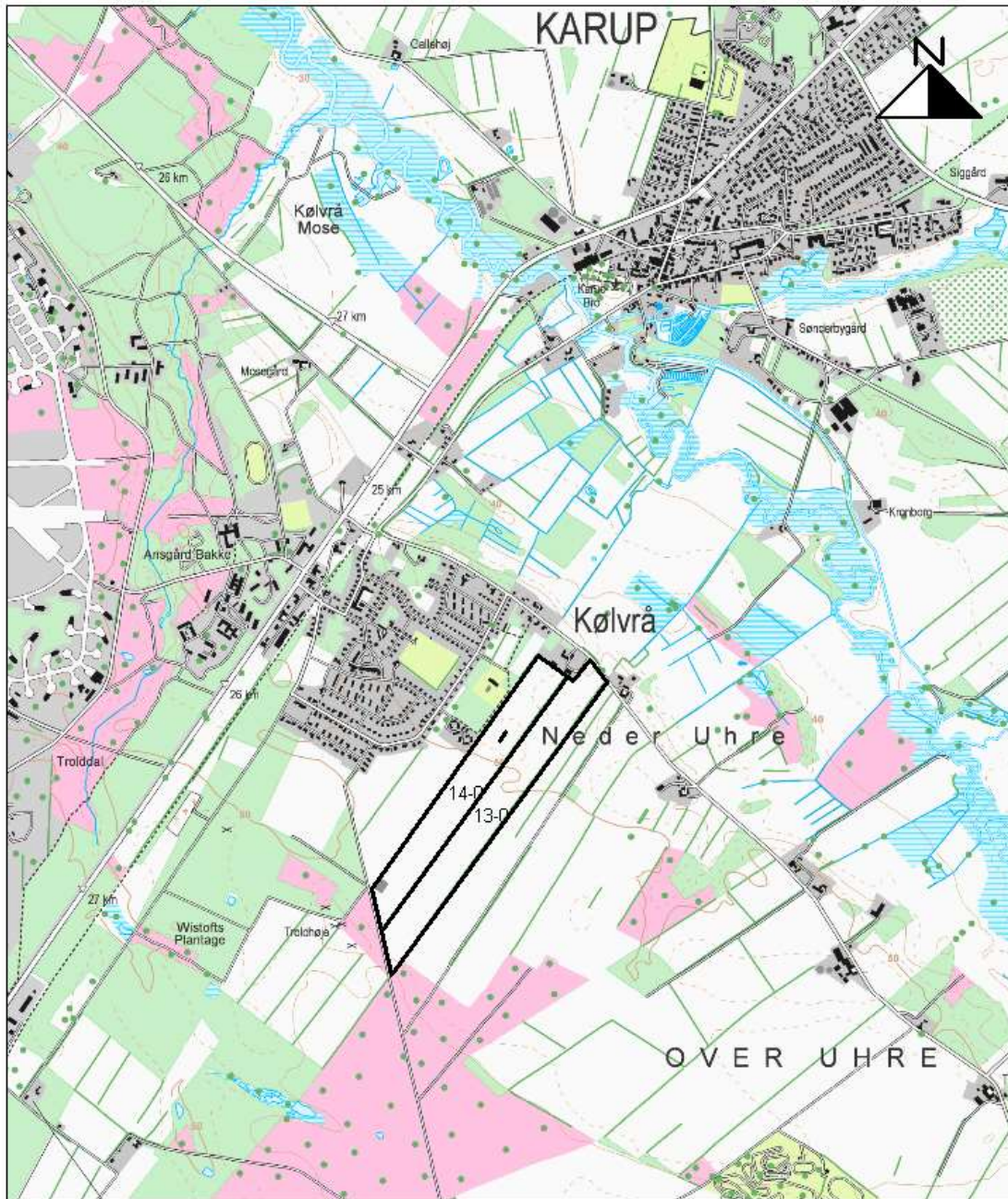

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 6 – Arealerne del 4/5 – beliggende i Viborg Kommune

Stikordsforklaring

- Ejet og forpagtet areal
- Aftaleareal
- Kommunegrænse

Titel
Svendshedevej 13

Projekt
Holstebro Kommune
Orbicon

Sagsnr. 7979	Målestok 1 : Ej målfast	Købesystem DNN
Udarbejdet PDH	Kontrol	Dato 03.09.2009
		Bilag

Ringstedvej 20
4000 Roskilde

Telefon 46 30 03 10

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

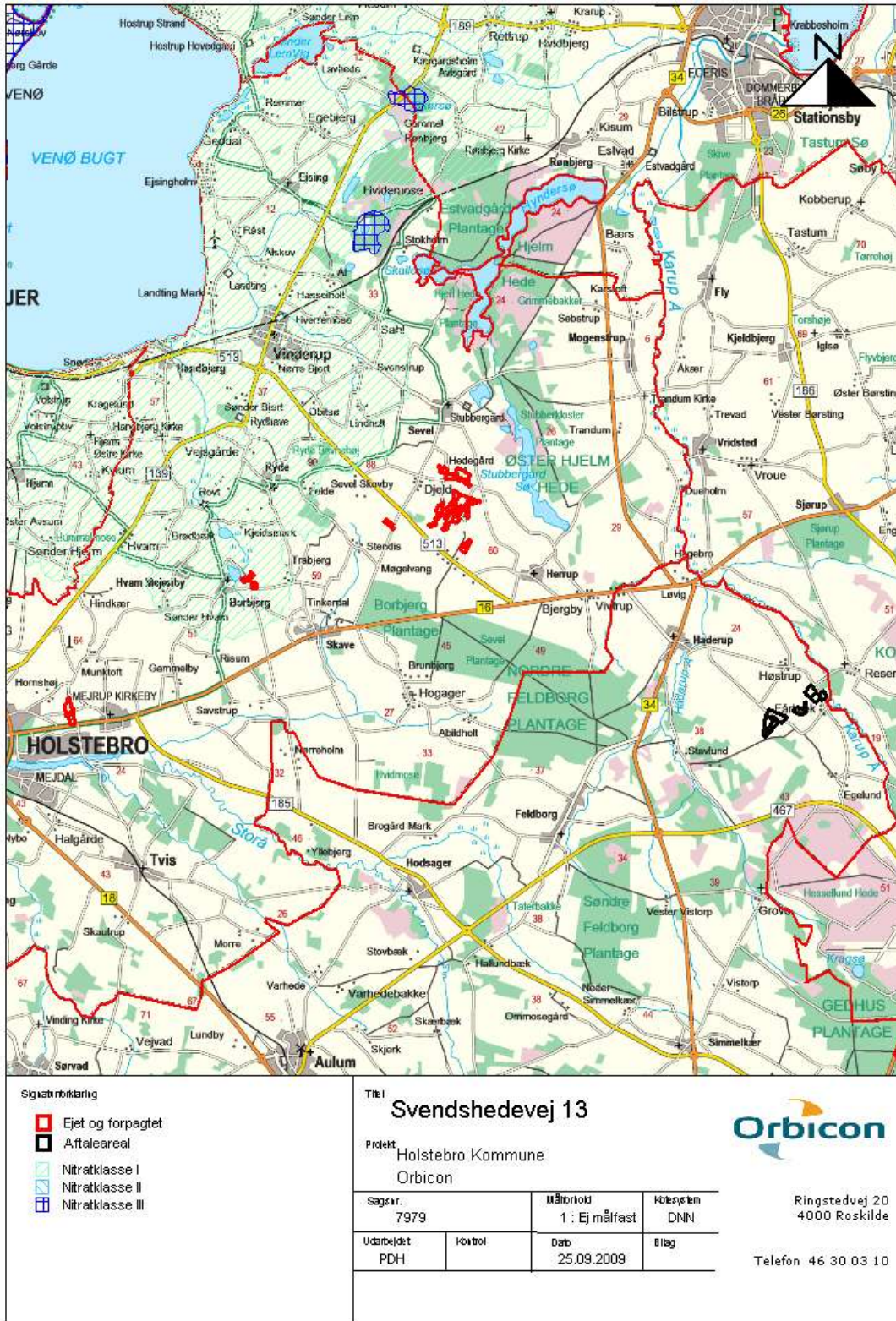
Bilag 6 – Arealerne del 5/5 – oversigt over ejerforhold

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Bilag 7 – Udspretningsarealer og nitratudvasknings risikoområder

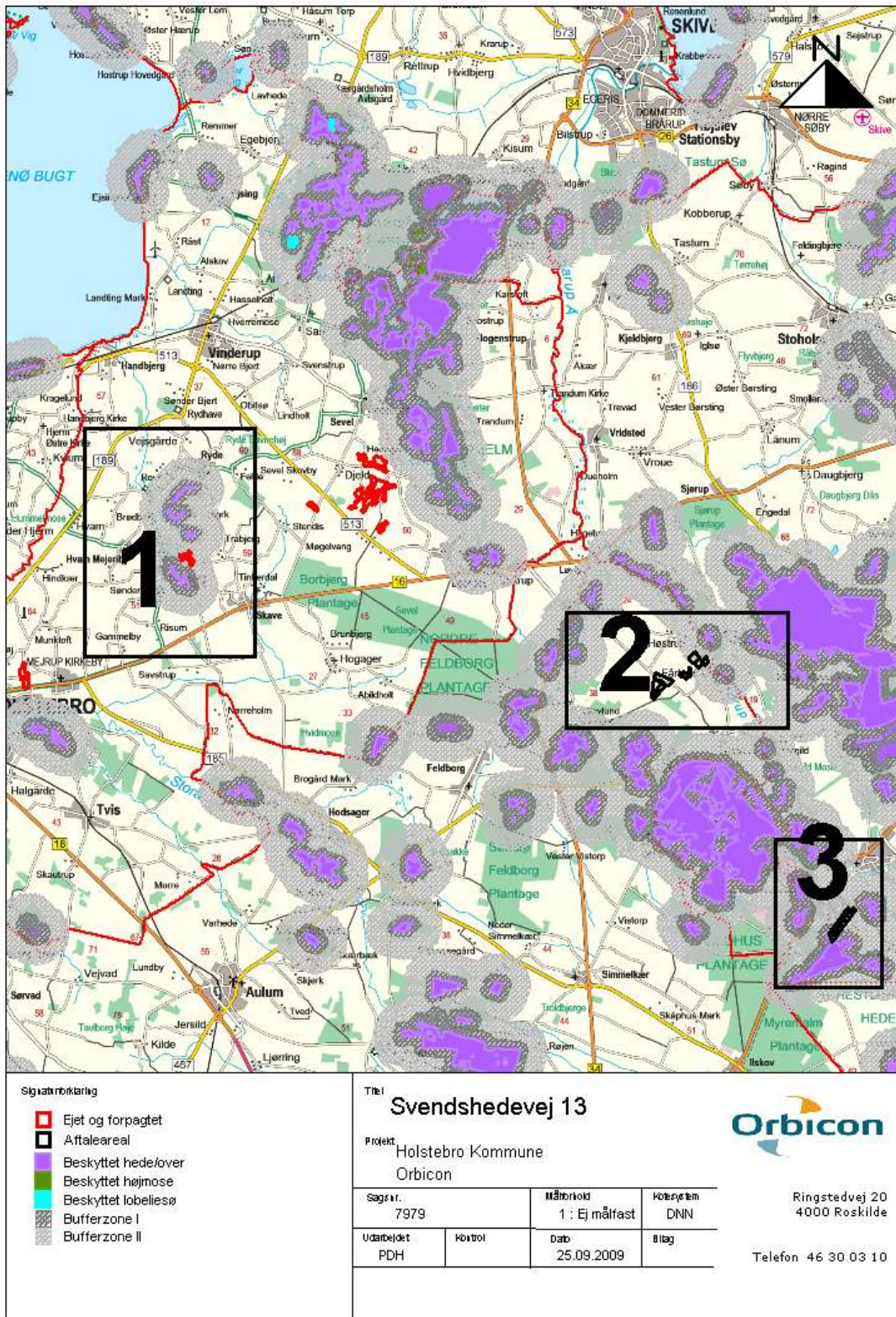

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 8 – Arealer beliggende i bufferzone I og II - oversigt

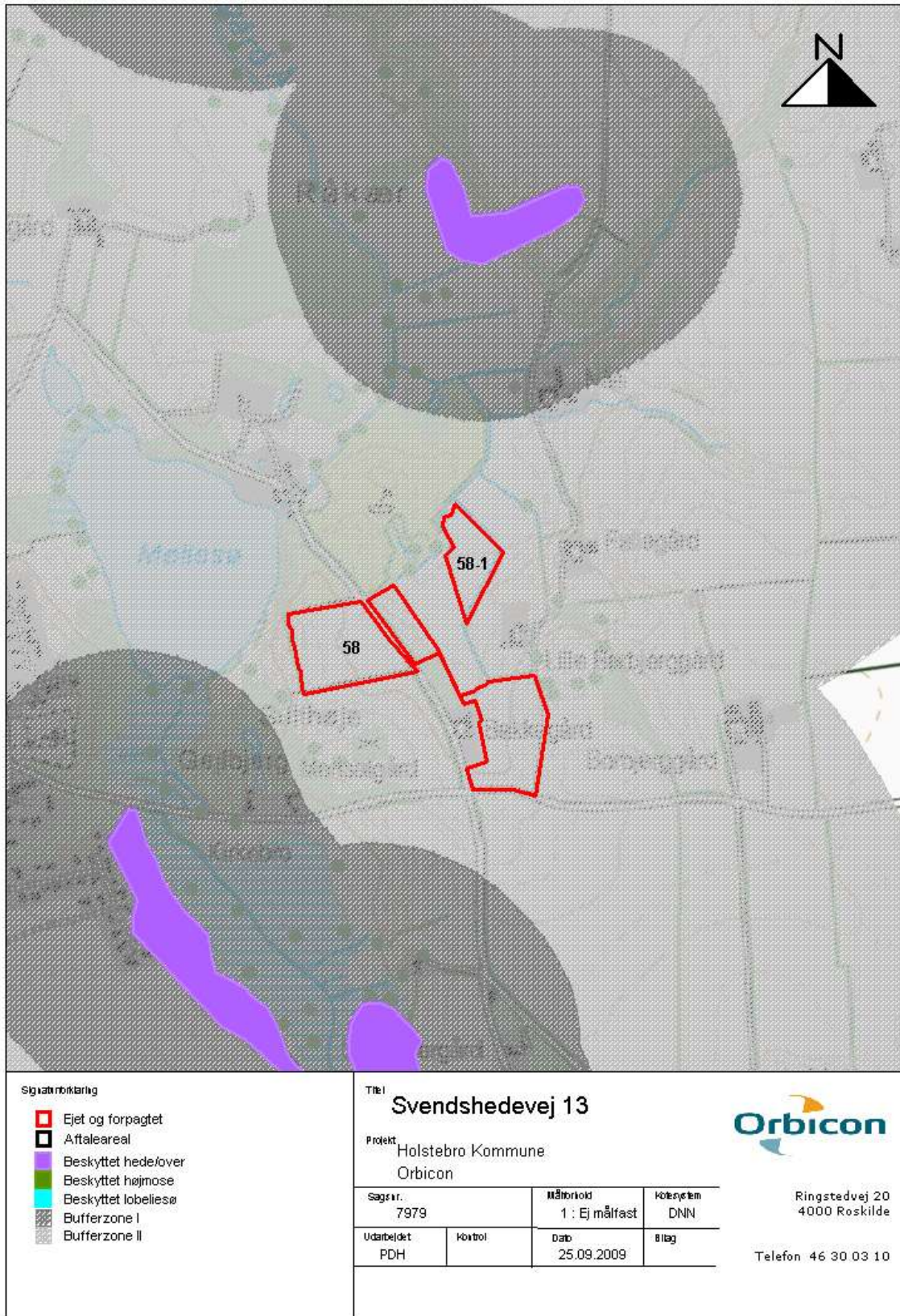
(Indramning omfatter relevante områder som er medtaget nedenfor.)

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 8 – Arealer beliggende i bufferzone I og II del 1/3

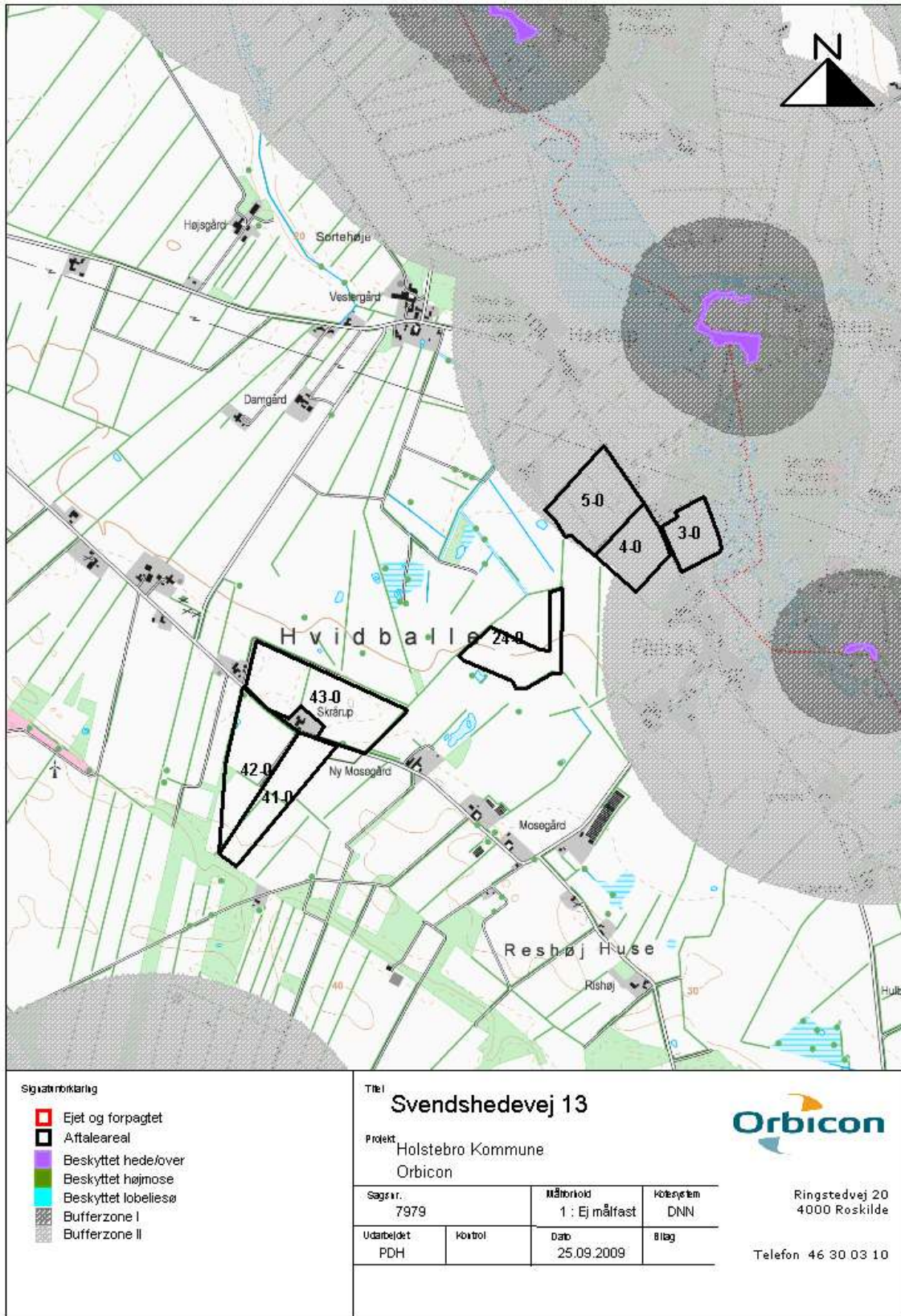

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 8 – Arealer beliggende i bufferzone I og II del 2/3

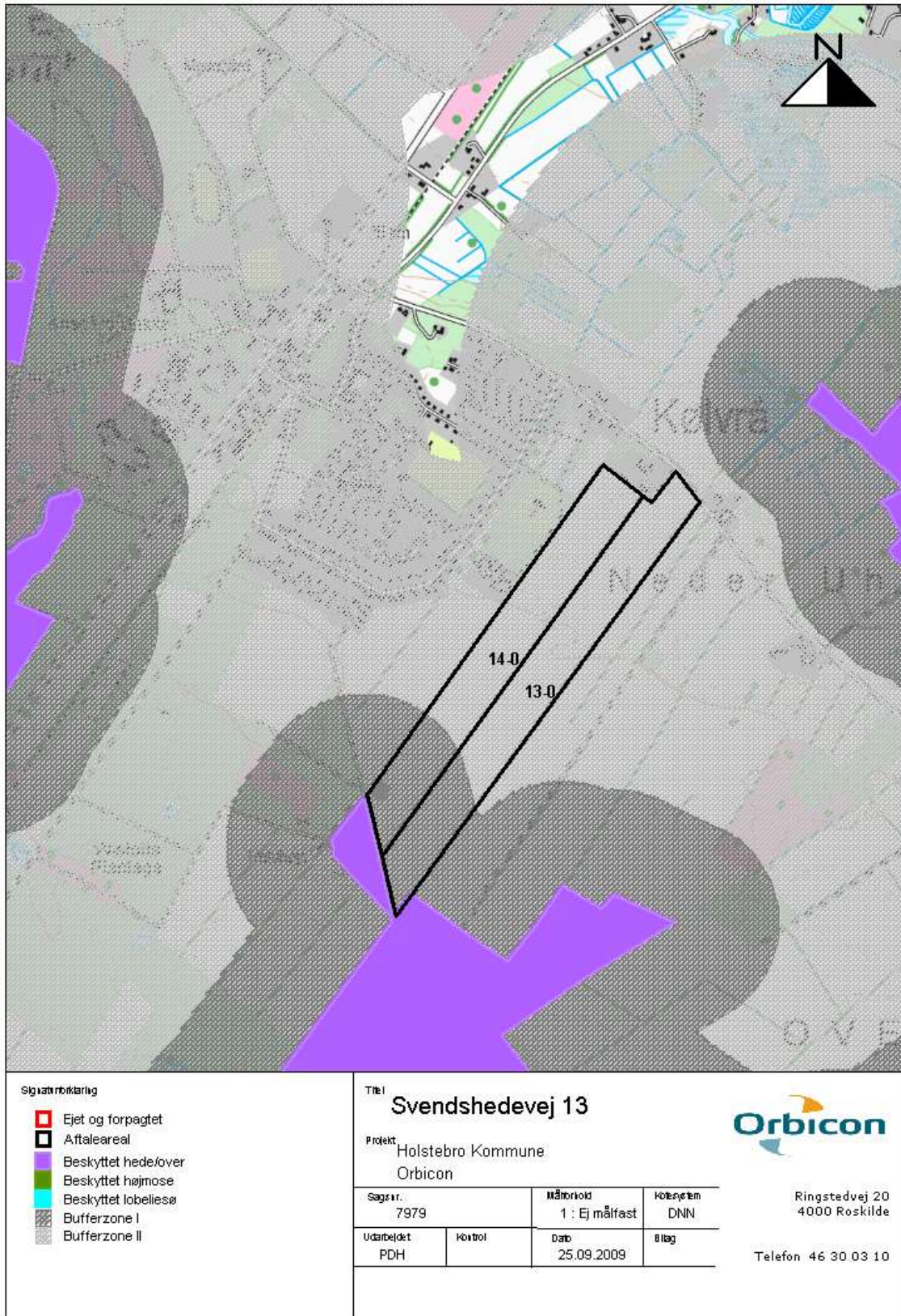

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 8 – Arealer beliggende i bufferzone I og II del 3/3

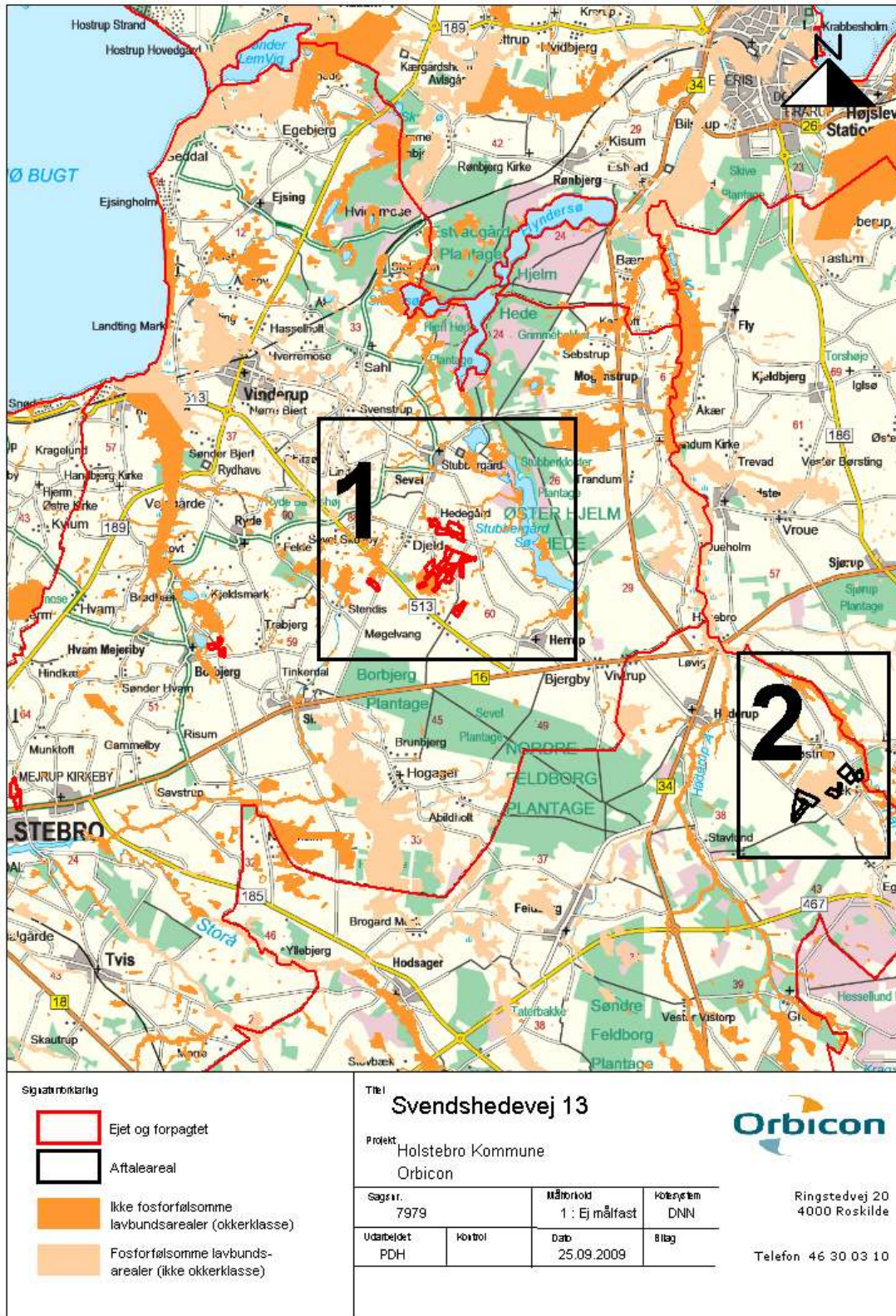

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 9 – Lavbundsområder- oversigt

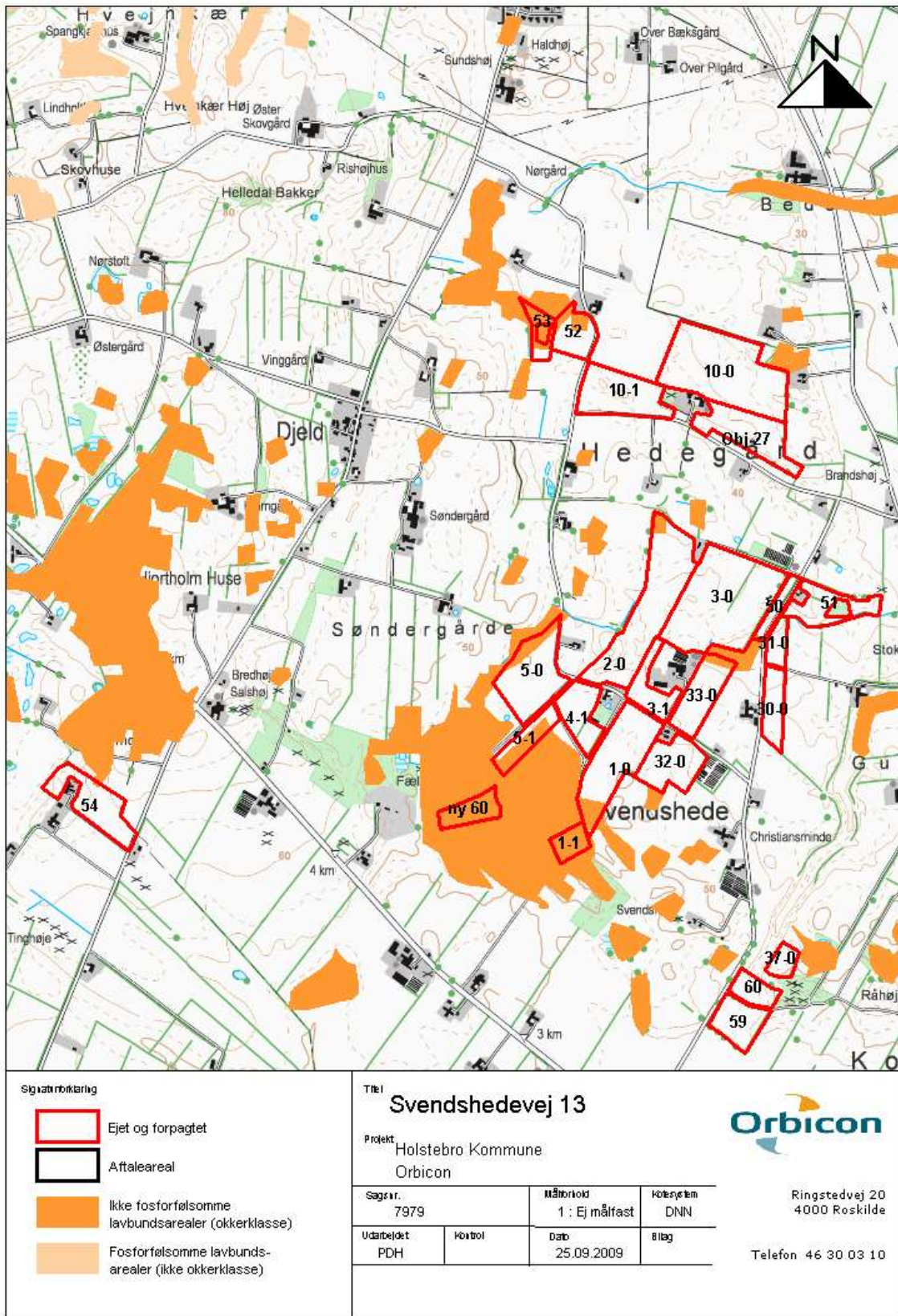
(Inddrømning omfatter relevante områder som er medtaget nedenfor.)

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 9 – Lavbundsområder del 1/2

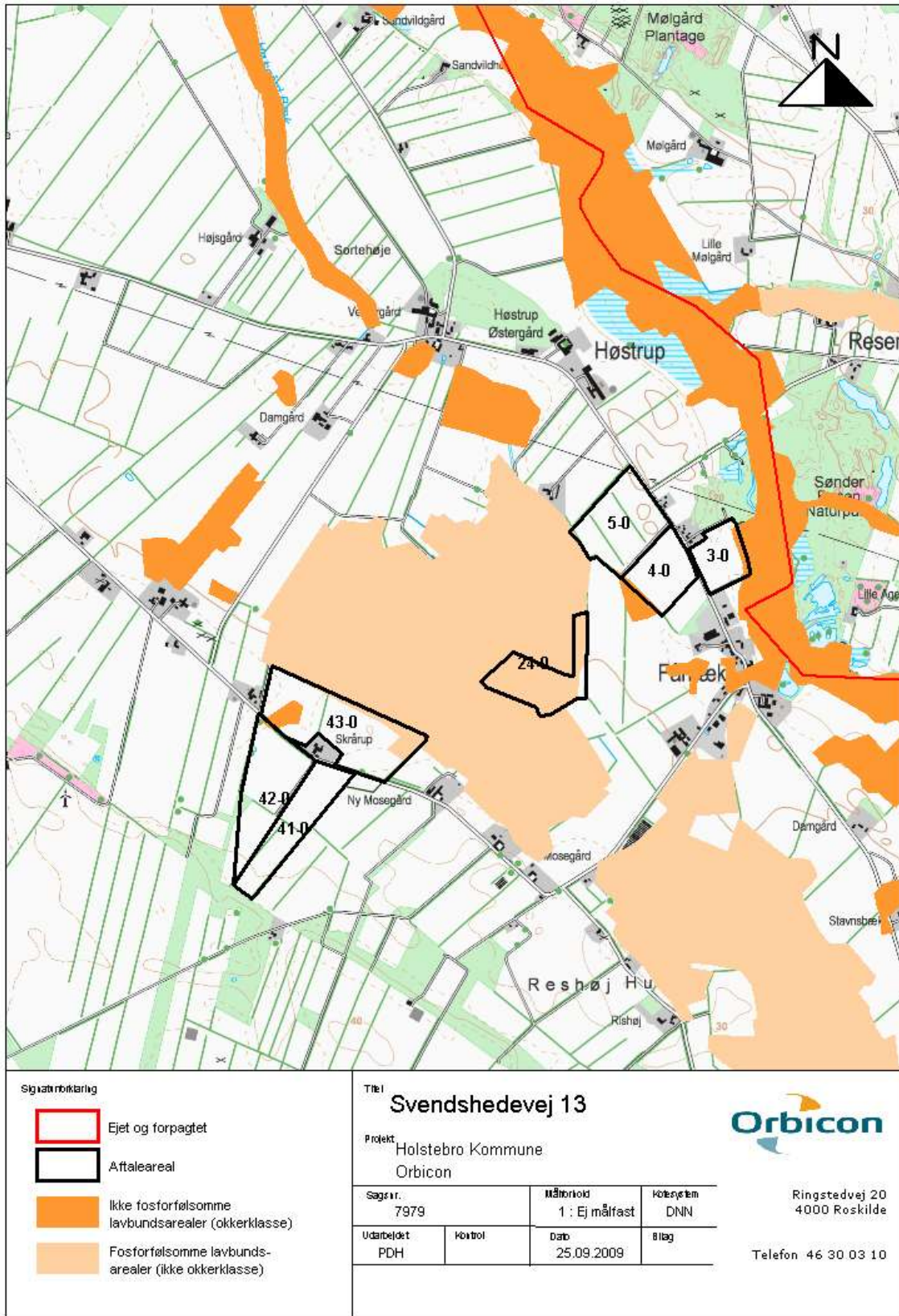

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 9 – Lavbundsområder del 2/2

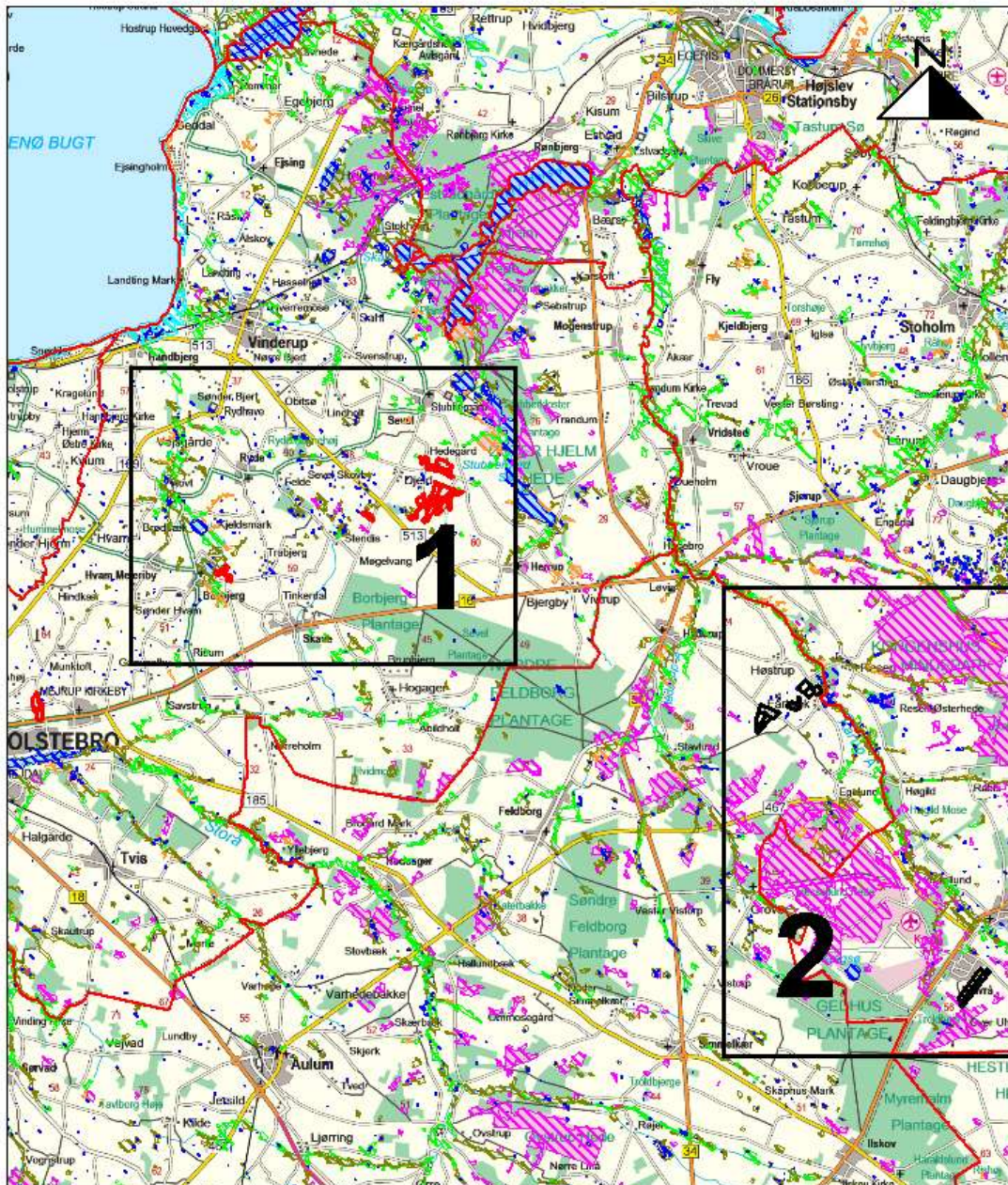

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 10 – Lokalisering af beskyttet natur - oversigt

- Sigtbarhedsplan
- Ejet og forpagtet
 - Aftaleareal
 - Beskyttede naturtyper : Eng
 - Beskyttede naturtyper : Hede
 - Beskyttede naturtyper : Mose
 - Beskyttede naturtyper : Overdrev
 - Beskyttede naturtyper : Strandeng
 - Beskyttede naturtyper : Sø

Titel		Svendshedevej 13	
Projekt		Holstebro Kommune Orbicon	
Sagsnr.	Målestok	Kontaktperson	
7979	1 : Ej målfast	DNN	
Udarbejdet	Revideret	Dato	Bilag
PDH		25.09.2009	

Ringstedvej 20
4000 Roskilde

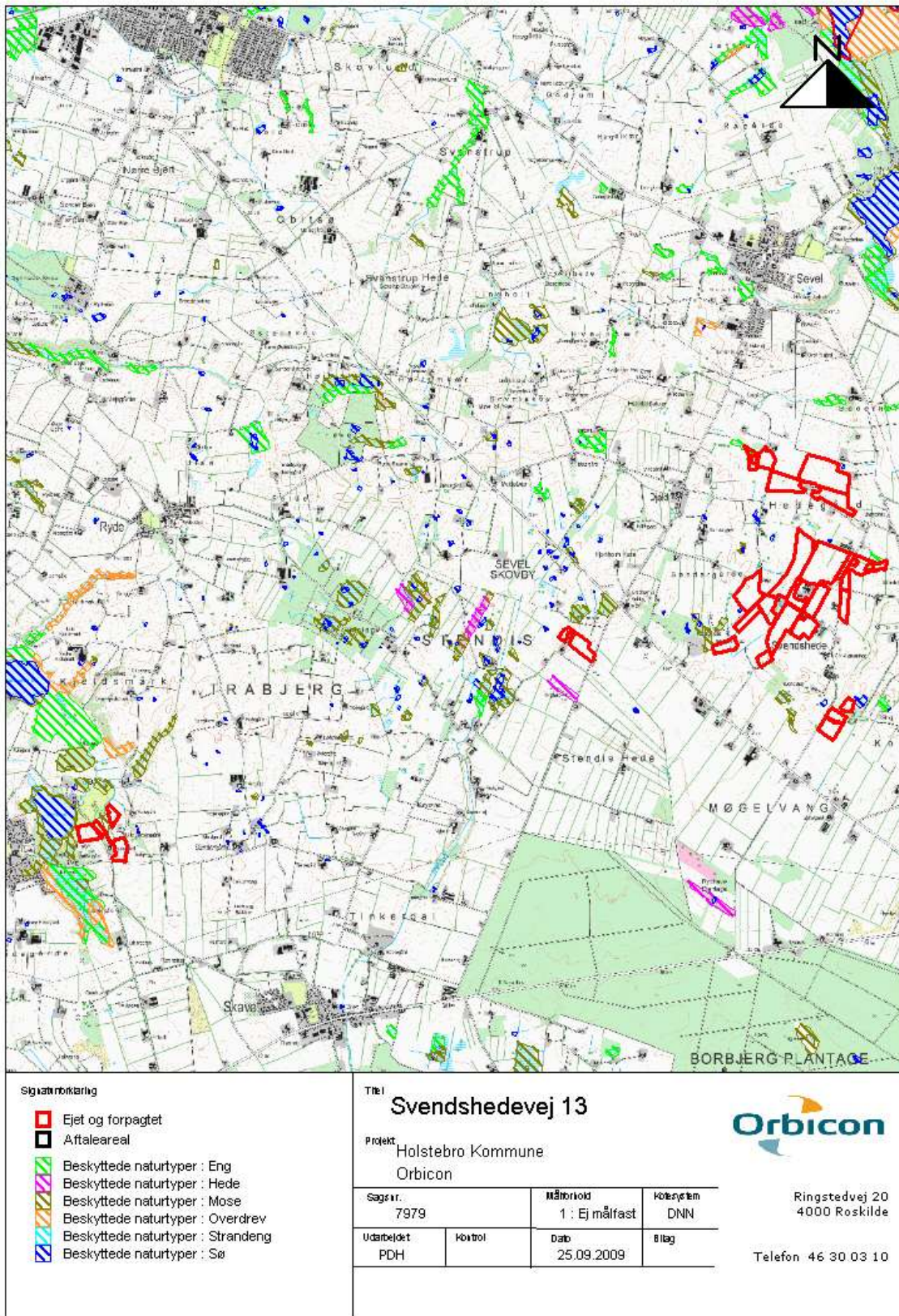
Telefon 46 30 03 10

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 10 – Lokalisering af beskyttet natur del 1/2

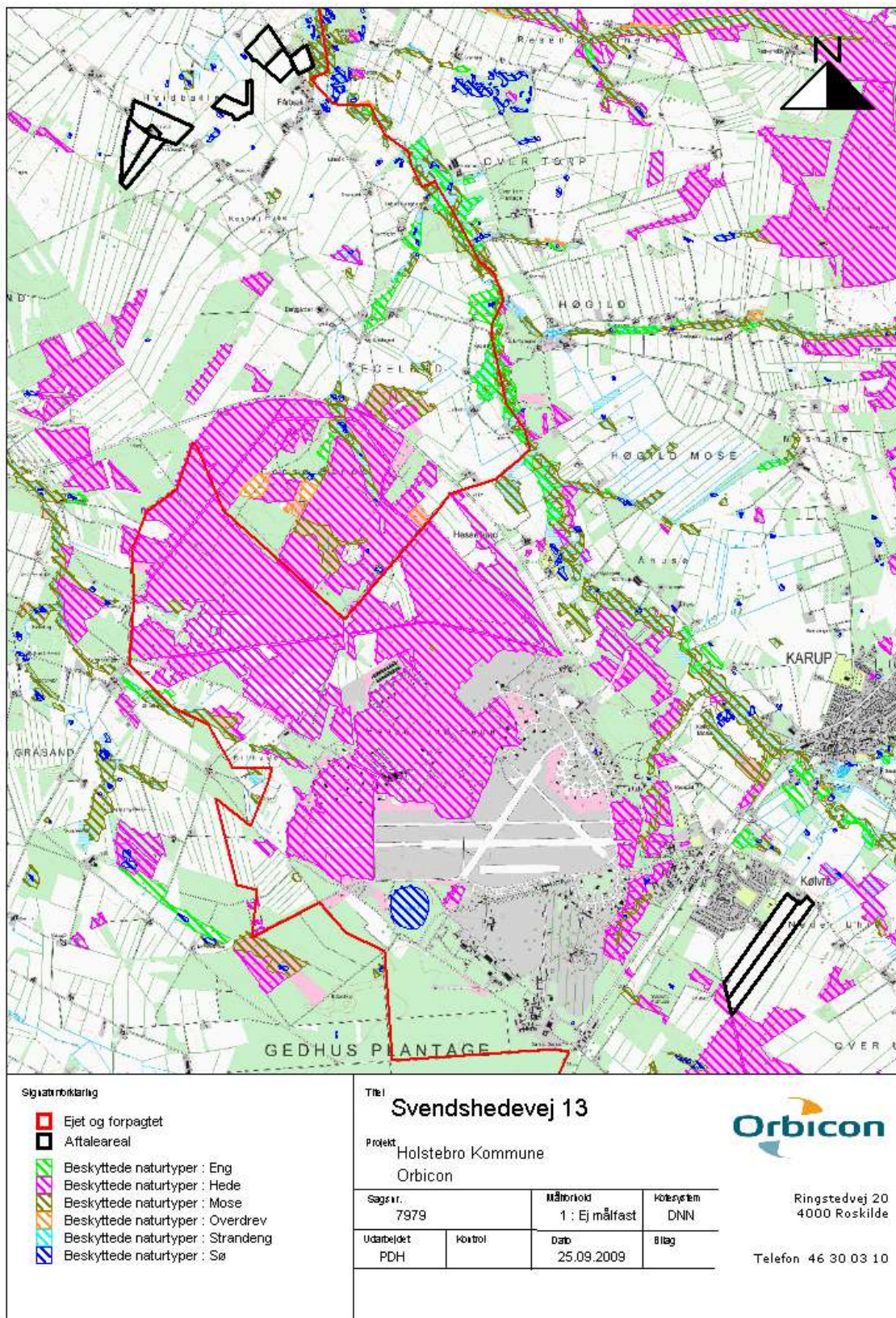

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 10 – Lokalisering af beskyttet natur del 2/2

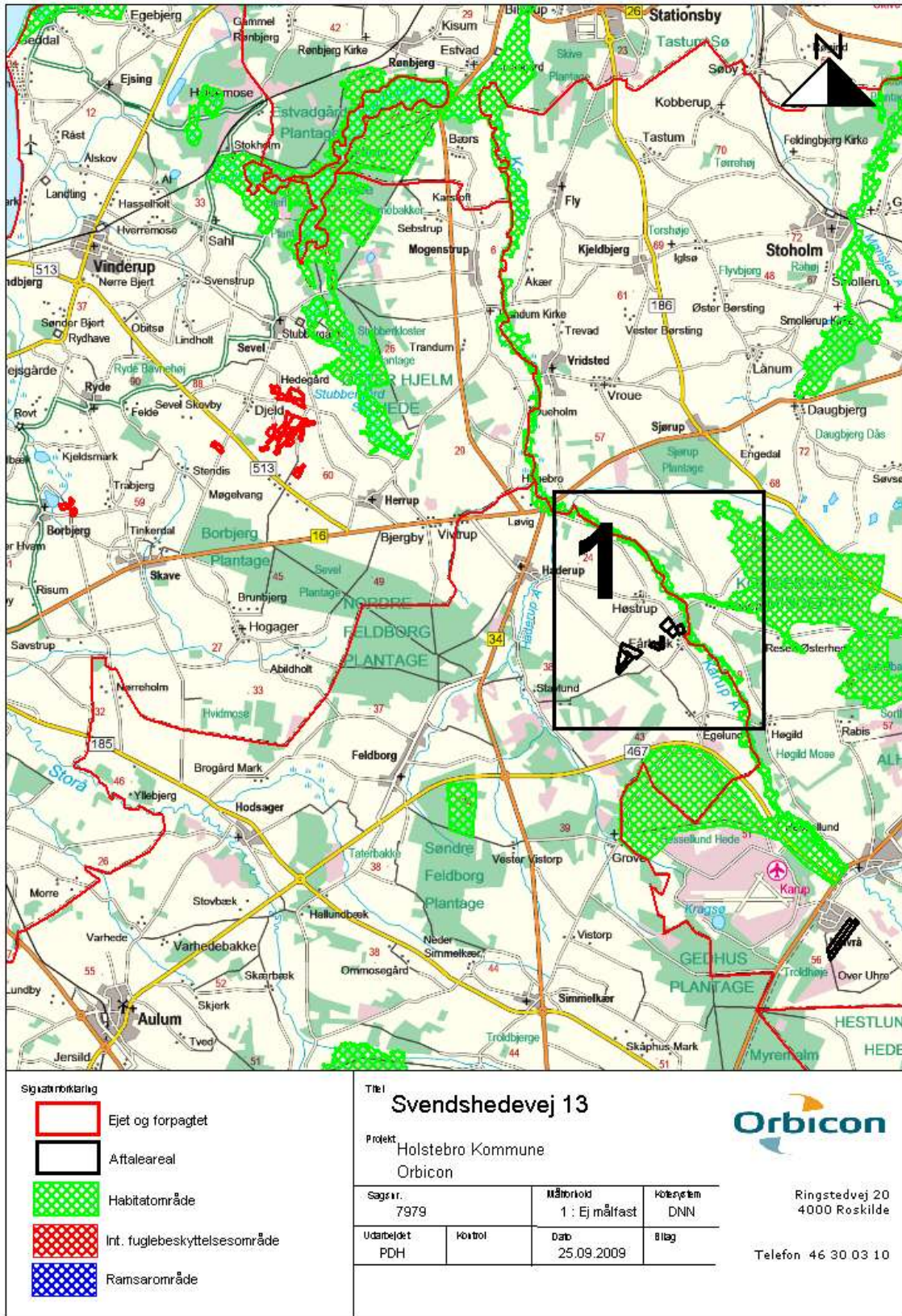

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 11 – Lokalisering af internationalt beskyttet natur - oversigt

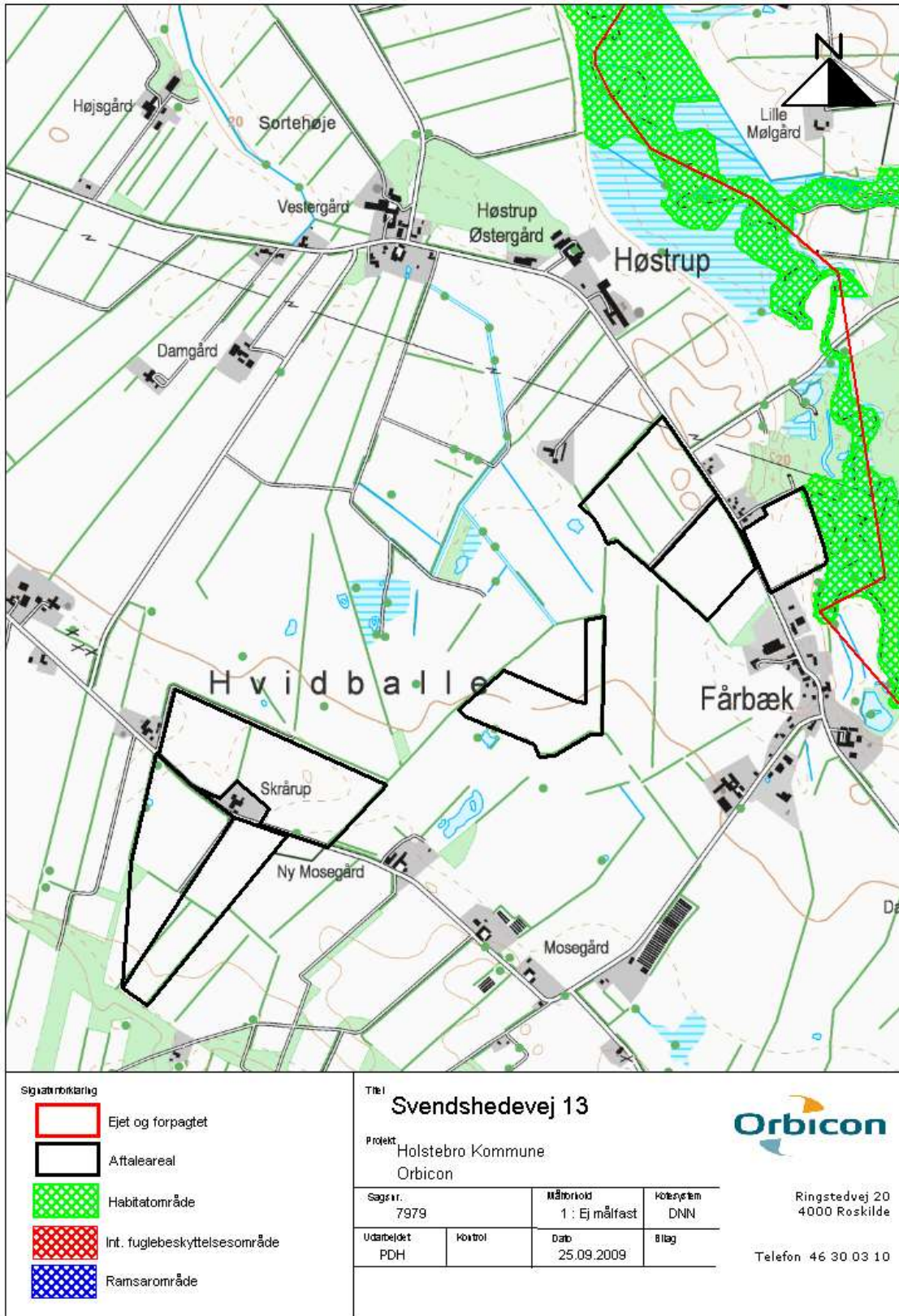

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 11 – Lokalisering af internationalt beskyttet natur del 1/1

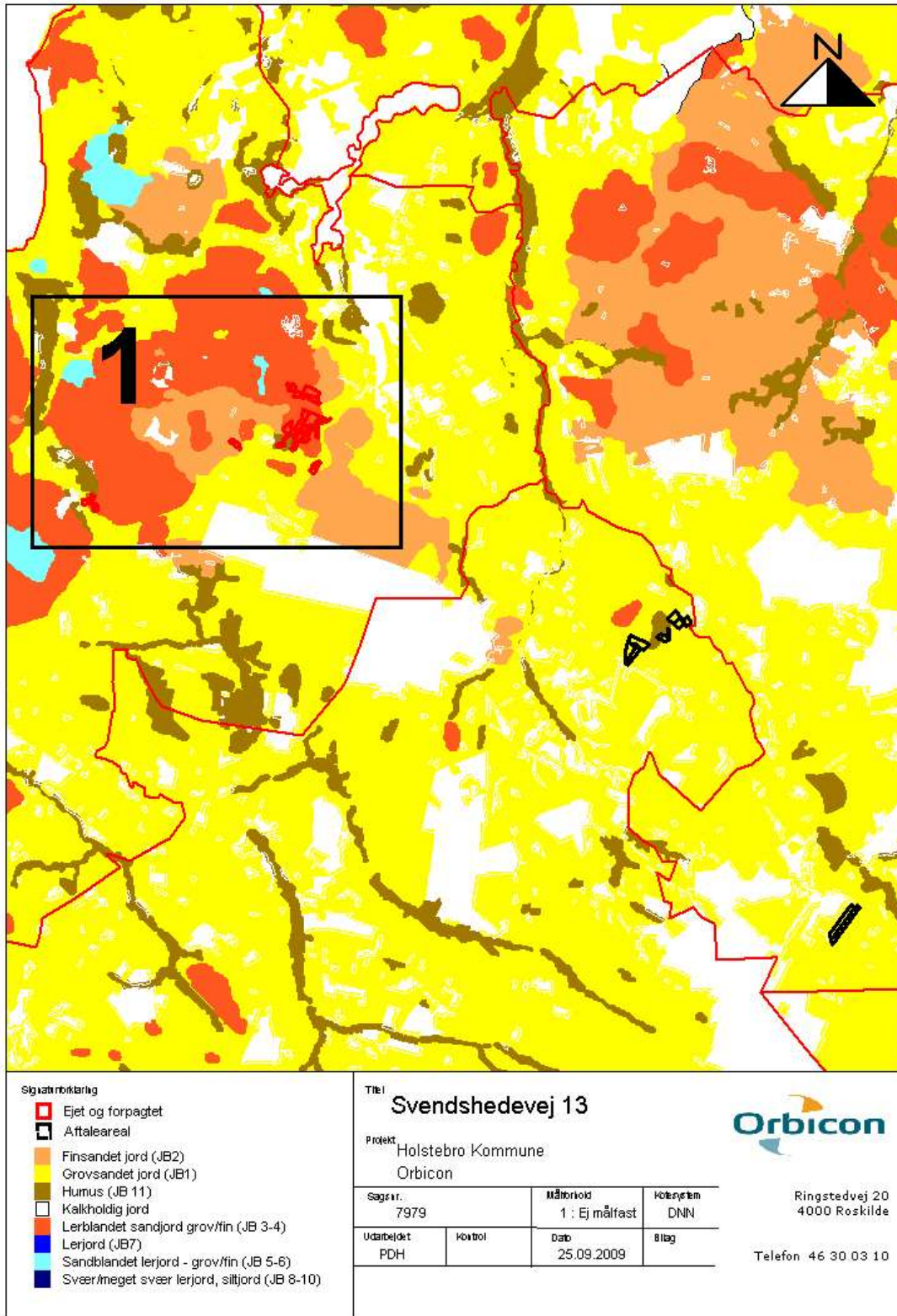

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 12 – Bonitetskort og jordbundstyper – oversigt

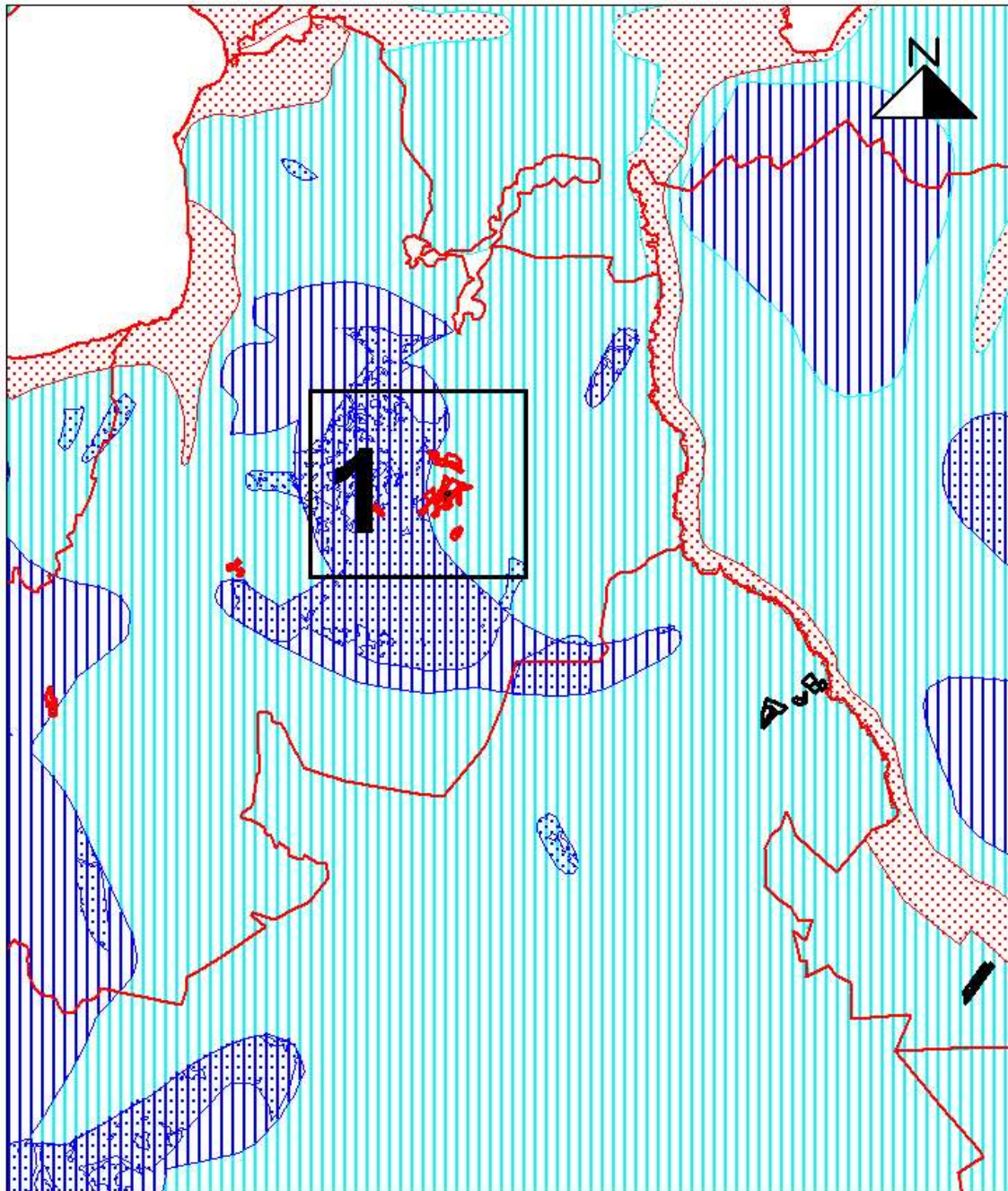
(Indramning omfatter relevante områder som er medtaget nedenfor.)

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 13 – Drikkevandsinteresser

Sigtningsskema

	Nitrattfølsomme indvindingsområder
	Almindelige drikkevandsinteresser
	Begrænsede drikkevandsinteresser
	Særlige drikkevandsinteresser

Titel Svendshedevej 13			
Projekt Holstebro Kommune Orbicon			
Sagsnr. 7979	Målestok 1 : Ej målfast	Kortsystem DNN	
Udarbejdet PDH	Kontrol	Dato 25.09.2009	Bilag

Ringstedvej 20
4000 Roskilde

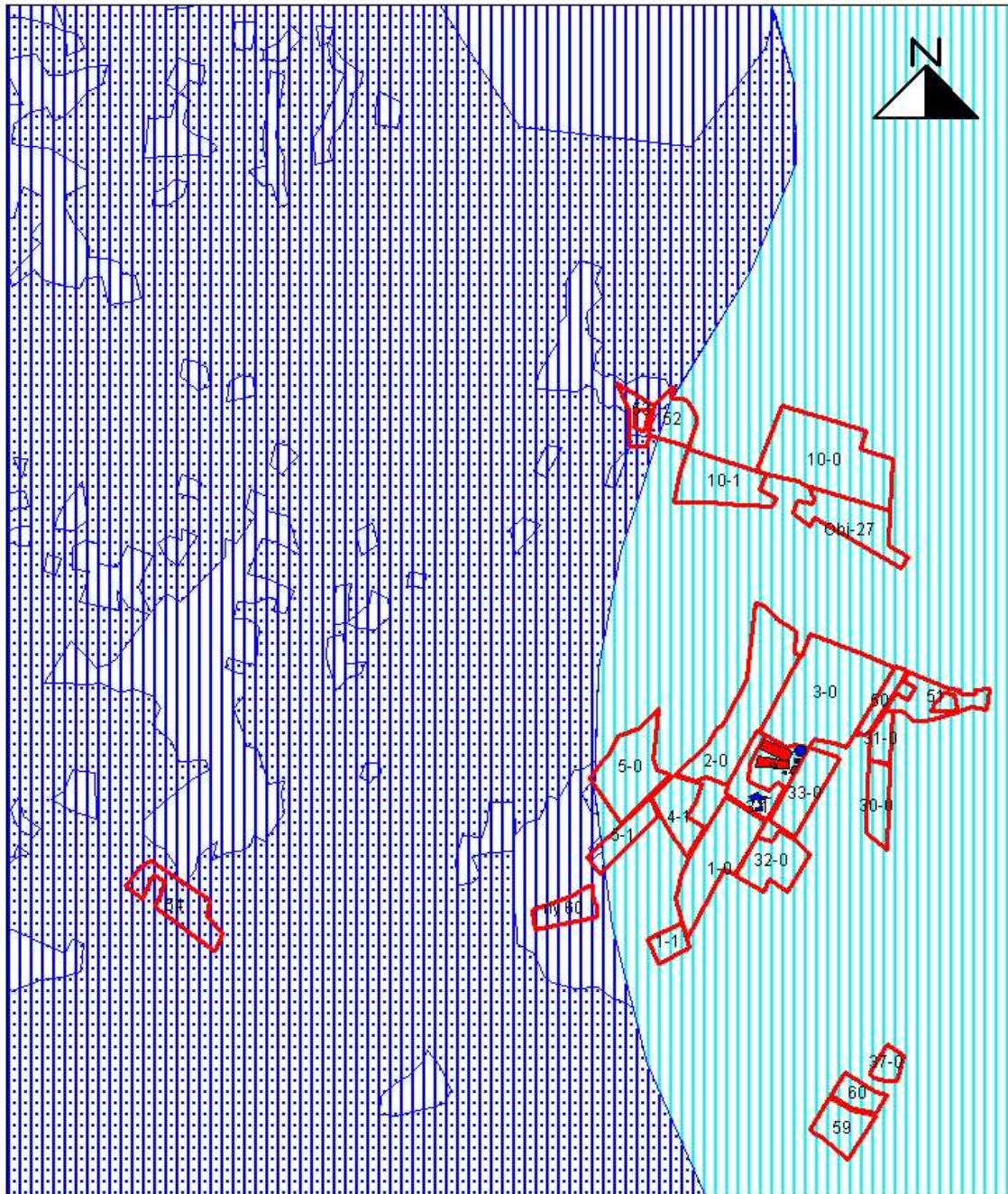
Telefon 46 30 03 10

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 13 – Drikkevandsinteresser – del 1/1

Sigtetegnforklaring

	Nitrattfølsomme indvindingsområder
	Almindelige drikkevandsinteresser
	Begrænsede drikkevandsinteresser
	Særlige drikkevandsinteresser

Titel
Svendshedevej 13

Projekt
Holstebro Kommune
Orbicon

Sags nr. 7979	Målestok 1 : Ej målfast	Kortsystem DNN
Udarbejdet PDH	Kontrol	Dato 25.09.2009
		Bilag

Ringstedvej 20
4000 Roskilde

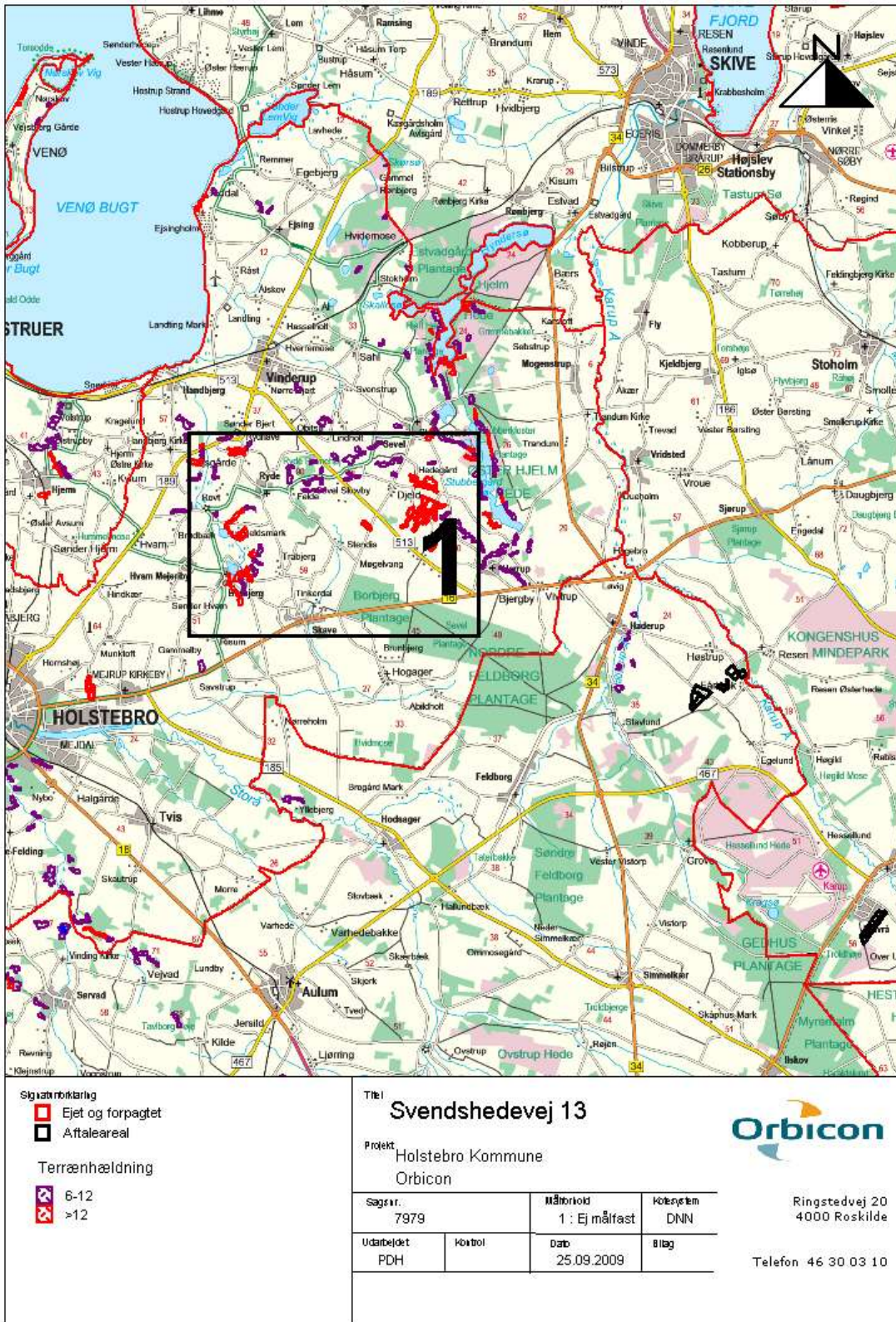
Telefon 46 30 03 10

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 14 – Terrænhældninger - oversigt

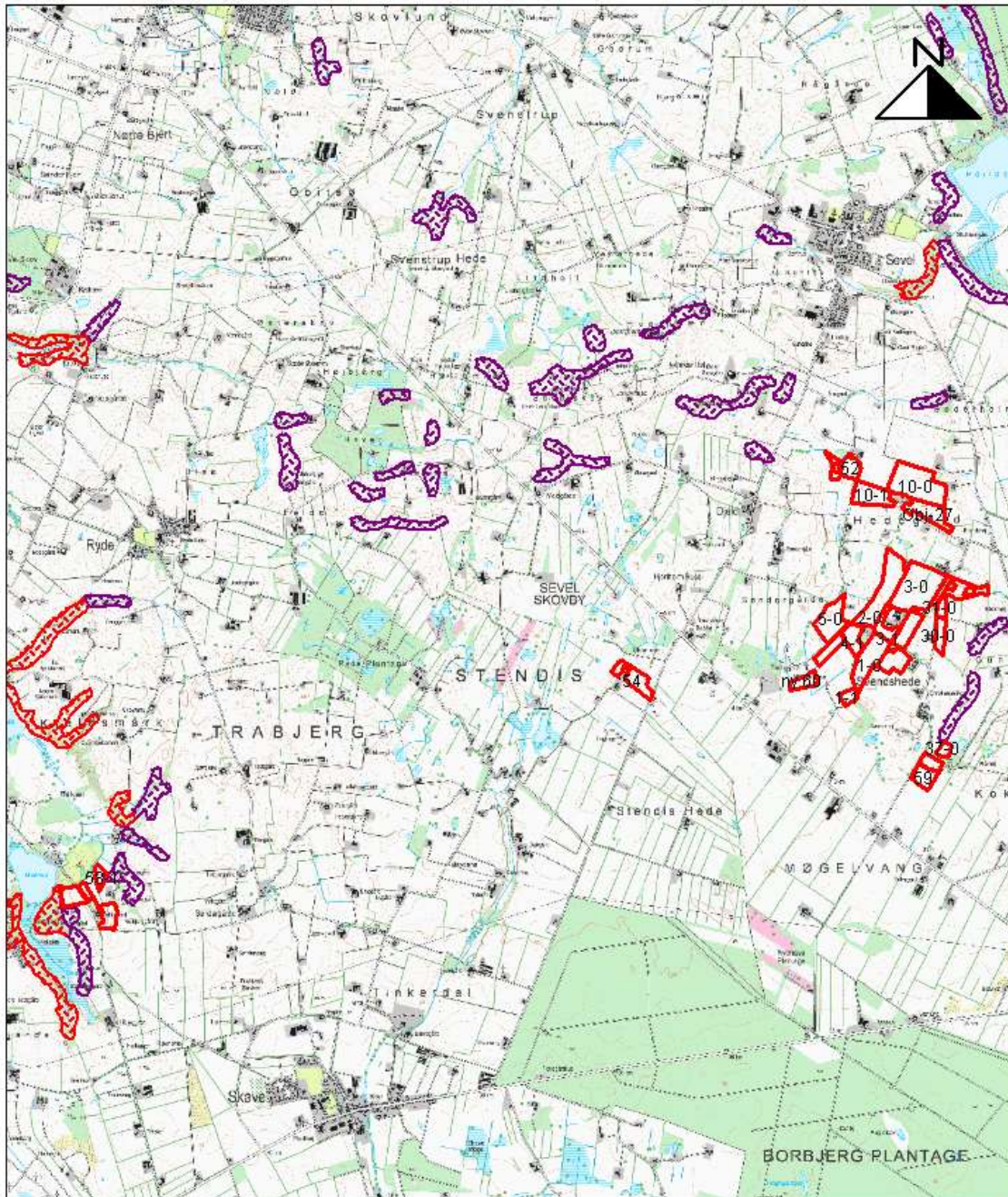
(Indramning omfatter relevante områder som er medtaget nedenfor.)

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 14 – Terrænhældninger del 1/1

- Stigningsforklaring**
- Ejet og forpagtet
 - Aftaleareal
- Terrænhældning**
- 6-12
 - >12

Titel **Svendshedevej 13**

Projekt Holstebro Kommune
Orbicon

Sagsnr. 7979	Målestok 1 : Ej målfast	Kølesystem DNN
Udarbejdet PDH	Kontrol	Dato 25.09.2009
		Bilag

Ringstedvej 20
4000 Roskilde

Telefon 46 30 03 10

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 15 – Sædskeer

Tablet fra side 3 i notat fra Skov- og Naturstyrelsen af 27-06-2007 om standardseædskeer og referenceseædskeer.

Svine- og plante-seædskeer:			Vinterkom	Lowpligtige efterafgrøder	Vårkom	A/Erter (0 - 10%)	Vinterraps	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	I alt	Udvaskningsindeks	Efterafgrødegrundareal	Maksimalt areal med efterafgrøder
S1	6% efterafgr.	Typisk lerjord (> JB4)	54	6	15	5	20				100	96	100	20
S2	10% efterafgr.		50	10	15	5	20				100	93	100	20
S3	6% efterafgr.	Typisk sandjord (JB1-4)	44	6	35	5	10				100	100	100	40
S4	10% efterafgr.		40	10	35	5	10				100	98	100	40
S5	6% efterafgr.	Med frøavl	40	5	25	5	10	15			100	89	85	30
S6	10% efterafgr.		36	9	25	5	10	15			100	86	85	30
S7	6% efterafgr.	Med roer	35	5	35	5			20		100	90	80	40
S8	10% efterafgr.		32	8	35	5			20		100	88	80	40
S9	6% efterafgr.	Med frøavl og roer	35	5	35	5		10	10		100	89	80	40
S10	10% efterafgr.		32	8	35	5		10	10		100	88	80	40
S11	6% efterafgr.	Med kartofler	20	5	35	5	10			25	100	97	75	40
S12	10% efterafgr.		17	8	35	5	10			25	100	96	75	40
S13	100% vinterafgrøder		85				15				100	102		
S14			80				20				100	100		
S15			75				25				100	99		
S16			70				30				100	97		

Bilag 16 – Driftsjournal - del 1 / 2

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL					
Egenkontrol 01/08-31/07 år:					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	antal/de	DE	+ - DE

Husk at gemme bilag til dokumentation af ovenstående

INSPEKTION AF fortanke							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1							
Gyllebeholder nr. 2							
....							

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

 Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 16 – Driftsjournal - del 2 / 2

VENTILATIONSANLÆG		
Handling	Dato for vedligeholdelse	Dato for kontrol
Kontrol eller vedligeholdelse		
...		
...		

Husk at gemme kopi af kontrolrapporter.

ENERGIGENNEMGANG AF EJENDOMMEN			
	Dato	Tiltag	Tiltag
Gennemgang af ejendommen af en energifaglig person			

Skal gennemføres minimum hvert 3. år.
Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

EL, VAND og VARME	Januar Kvartal			April kvartal			Juli Kvartal			Oktober Kvartal		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	Forbrug	start	slut	forbrug
El [kWh]												
Vand [m ³]												
andet												
andet												
andet												

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Natur og Miljø
...				

Beredskabsplan	Dato
Revideret den	
...	

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 17 – § 21 udtalelse fra Viborg Kommune

Fra: Finn Larsen [fil@viborg.dk]
Sendt: 6. august 2009 13:45
Til: PDH - Peter Dorff Hansen
Emne: Udtalelse, Svendshedevej 13.

Hej Peter..

Du har anmodet Viborg Kommune om en udtalelse i henhold til § 21 i *Bek. om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* vedrørende udvidelse af husdyrproduktionen på ejendommen Svendshedevej 13, 7830 Vinderup.

Dele af bedriftens udbringningsarealer ligger i Viborg Kommune.

Vedrørende de pågældende udbringningsarealer i Viborg Kommune bemærkes følgende:

De pågældende udbringningsarealer ligger tæt på Kølvrå og afvandes til Skive Fjord via Karup å-systemet. Skive Fjord er ikke Natura 2000-område. Afvandingen sker direkte til Karup å.

Nitrat overfladevand:

Arealerne ligger uden for nitratklasserne 1, 2 og 3, og der er ikke efter Viborg Kommunes vurdering konkrete forhold, der giver grundlag for at stille særlige vilkår til nitratudvaskningen til overfladevand for arealerne i Viborg Kommune.

Nitrat grundvand:

Arealerne ligger uden for nitratfølsomme indvindingsområder og andre områder, der kan kræve en særlig beskyttelse af hensyn til grundvandet.

Fosfor:

Udbringningsarealerne afvandes ikke til fosforfølsomt Natura 2000-område. Viborg Kommune vurderer, at der ikke er konkrete forhold ved projektet, der udløser krav til fosforbalancen for de dele af arealerne, der ligger i Viborg Kommune.

Natur:

Alle udbringningsarealerne ligger uden for § 3 områder.

Alle udbringningsarealerne ligger inden for 1000 m fra § 7 arealer, og dele af arealet ligger inden for 200 m fra byzone. Udbringningen af husdyrgødning skal følge de særlige regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen for arealer tæt på § 7 arealer og byzone..

Alle arealerne ligger uden for Natura 2000 områder.

Samlet vurderer vi, at udbringningsarealerne kan anvendes under overholdelse af de generelle krav, idet vi forudsætter, at du foretager en vurdering i forhold til kumulative effekter o.l.

Har du brug for supplerende oplysninger, er du velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Finn Larsen
Civilingeniør

VIBORG
KOMMUNE

Viborg Kommune
Teknik & Miljø
Virksomhedsmiljø
Søvej 2
8800 Viborg
Direkte tlf : 87 87 56 19

Sikker e-mail sikkerpost@viborg.dk
<http://www.viborg.dk>

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 18 – § 21 udtalelse fra Herning Kommune

TEKNIK OG MILJØ

Henrik Grønne
Svendshedevej 13
7830 Vinderup

Land og Natur
Rådhuset • Torvet • 7400 Herning
Tlf: 96282828 • Fax 96288019 •
teknik@herning.dk, www.herning.dk

Dato: 1. september 2009

Udtalelse om arealer beliggende i Herning Kommune

Sagsbehandler: Christina Thorslev Petersen

Sagsnr.: 2007090216E
(ledes anvendt ved henvendelse)

Udtalelsen vedrører aftalearealer for husdyrbruget på Svendshedevej 13, 7830 Vinderup, der er beliggende i Herning Kommune.

Det oplyste:

1. Det er en § 12 godkendelse på Svendshedevej 13, 7830 Vinderup.
2. Arealerne beliggende i Herning Kommune er aftalearealer og udgør 57,95 ha og betegnes mark nr. 3-0, 4-0, 5-0, 24-0, 41-0, 42-0 og 43-0.

Vilkår stillet på arealer beliggende i Herning Kommune

- Markstakke må ikke placeres på mark 3-0, 4-0, 5-0, 24-0, 41-0, 42-0 og 43-0.

Herning Kommune behandler og gemmer alle dokumenter i alle sager elektronisk. Hvis du vil se de oplysninger, vi har registreret om dig, så kontakt sagsbehandleren af denne sag, som vil hjælpe dig videre. Du kan også læse mere om dine rettigheder på www.dataatilsynet.dk

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Herning Kommunes vurdering:

Nitrat, overfladevand:

Alle aftalearealerne ligger udenfor nitratklasse 1-3, hvilket betyder at mellem 75-100 % af kvælstoffet tilbageholdes. Som følge heraf vurderes arealerne til at være robuste.

Herning Kommune vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt, til at sikre mod nitratudvaskning fra aftalearealerne.

Nitrat, grundvand:

Alle udbringningsarealerne ligger udenfor nitratfølsomt indvindingsopland, nitratfølsomt indsatsplanområde og nitratfølsomme områder med særlige drikkevandsinteresser. For arealer i områder med almindelige drikkevandsinteresser, vurderes de generelle landbrugsregler at være tilstrækkelige til at sikre grundvandet i disse områder.

Herning Kommune vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt til at sikre mod nitrat-udvaskning til grundvandet.

Fosfor, overfladevand:

Mark nr. 3-0 ligger cirka 50 meter fra Karup Å. Jævnfør Herning Kommuneplan 2009-2020 må vandløb ikke anvendes til formål, der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger. Indtil vandplanerne i Herning Kommune træder i kraft gælder dog gældende bekendtgørelser samt retningslinjerne for vandløb mm. i Regionsplan 2005 for Ringkøbing Amt.

Karup Å ligger lige på kommunegrænsen mellem Herning Kommune og Viborg Kommune.

Ingen af aftalearealerne hælder over seks grader og arealerne ligger heller ikke i opland til et Natura 2000 område overbelastet med fosfor.

Alle aftalearealer i Herning kommune ligger i opland til Limfjorden. Limfjorden er i Regionsplan 2005 målsat med en skærpet målsætning, da det er et Natura 2000-område. En risikoanalyse af Limfjorden fra Miljøministeriet¹ har vist, at fjorden er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Årsagen hertil er en for stor tilførsel af næringsstoffer fra oplandet. I dag er 70 procent af arealanvendelsen i oplandet landbrugsjord, hvilket er over landsgennemsnittet. Hertil kommer den direkte påvirkning af dyr, planter og sten fra muslingefiskeri og -produktion, fiskeri, uddybning og oprensning af sejlrender, indvinding af råstoffer mv. Miljømålene i fjorden er opfyldt, når dyre- og plantelivet kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. Det vil sige, at kun med en lavere næringsstofftilførsel og mindsket direkte påvirkning af plante- og dyrelivet kan miljømålene nås i Limfjorden.

For at undgå yderligere belastning af fosfor til Limfjorden stiller Herning Kommune det vilkår, at der ikke må lægges markstakke på mark nr. 3-0, 4-0, 5-0, 24-0, 41-0, 42-0 og 43-0.

Kulturmiljø:

På markerne er der ingen fund eller fortidsminder. Den nordøstligste del af mark nr. 3-0 overlapper med et område hvorpå der er arealfredning. I det østlige skel på mark nr. 41-0 ligger et beskyttet dige. Ifølge Museumslovens § 29f må der ikke foretages jordbehandling, gødes og plantes inden for en afstand af to meter fra fortidsminder og diger er beskyttet som fortidsminder.

Natura 2000 områder:

Aftalearealerne ligger ikke indenfor et Natura 2000-område, men som tidligere nævnt grænser mark 3-0 op til EF habitatområde nr. 40, Karup Å. Derudover ligger aftale-arealerne i opland til Limfjorden, der er et Natura 2000-område. Limfjordens kystvande omfatter Vestlige Limfjord (Nissum Bredning, Venø Bugt og Kås Bredning), Centrale Limfjord (Løgstør Bredning), Farvandet vest om Mors,

¹ Som en del af arbejdet med at færdiggøre Vand- og naturplaner for Danmark har Miljøministeriet lavet en risikovurdering af fjorde, søer mm. i Danmark. Analysen kan ses på http://www.vandognatur.dk/Emner/Vandplaner/Vandomraaderne/1_2_Limfjorden.htm#6

Østlige Limfjord (Langerak, Nibe-Gjøl Bredning) samt den indre fjord, bestående af Skive Fjord, Hjarbæk Fjord, Lovns- og Risgårde Bredning. Heraf er godt 57 procent udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, Natura 2000-område.

Det er **EF-fuglebeskyttelsesområderne**: F12: Løgstør Bredning, Livø, Feggesund og Skarrehage, F14: Lovns Bredning, F28: Nissum Bredning, F39: Harboøre Tange, Plet Enge og Gjeller Sø, F26: Dråby Vig, F19: Lønnerup Fjord.

Ramsarområderne: R6: Vejlerne og Løgstør Bredning, R7: Ulvedybet og Nibe Bredning

EF-habitatområderne: H28: Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø, H55: Venø, Venø Sund, H177: Mågerodde og Karby Odde, H16: Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg, H15: Nibe Bredning, Halkær Ådal og Sønderup Ådal.

- EF-fuglebeskyttelsesområderne er områder, der har til formål at beskytte og forbedre levevilkårene for de vilde fuglearter i EU.
- Ramsarområder er vådområder med rigt fugleliv og så mange vandfugle, at de har international betydning. Områderne er indeholdt i EF-fuglebeskyttelsesområderne.
- EF-habitatområder er områder, der er udpeget på baggrund af naturtyper og arter, som er af betydning for EU.

Udpegningen af et internationalt beskyttelsesområde betyder, at alle tilladelser til aktiviteter i eller udenfor området ikke må kunne forringe områdets naturtyper og levestederne for arterne eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for. I Ramsarområder skal beskyttelsen af områderne tillige fremmes.

Mark 3-0 grænser op til Karup Å EF-habitatområde nr. 40, der ligger umiddelbart øst for marken. Karup Å er A-målsat i Regionplan 2005. For A-målsatte områder er målet, at de bevares med deres sjældne plante- og dyreliv intakt, og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne.

Karup Å er udpeget som EF-habitatområde på baggrund af blandt andet Grøn kølleguldsmed, Bæklampret, Flodlampret og Odder. Også naturtyperne vandløb, tør hede, surt overdrev og rigkær er en del af udpegningsgrundlaget. Grøn Kølleguldsmed er medtaget på Habitatsdirektivets bilag 4 og er udpeget som en af de arter Herning Kommune er særlig forpligtet til at passe på. Ifølge Den Danske Rødliste blev guldsmeden tidligere negativ påvirket af eutrofiering, udretning af vandløb og hårdhændet vandløbsvedligeholdelse. Da tilstanden i vandløbene er i bedring, er det nu formentlig udelukkende hård vandløbsvedligeholdelse, som kan påvirke arten negativt.

Målsætningen for vandløbet var opfyldt i 2005 jævnfør Regionsplan 2005. Herning Kommune vurderer, at landbrugsdrift på aftalearealerne ikke vil påvirke Karup Å eller Limfjorden væsentligt, idet det nærmeste udbringningsareal er placeret ca. 50 m fra Karup Å.

Beskyttede naturtyper § 7:

Nærmeste § 7-beskyttet naturområde er et hedeareal med overdrev cirka 590 m nordøst for aftalearealerne (mark 3-0). Mark nummer 3-0, 4-0 og 5-0 er placeret i bufferzone II til de § 7-beskyttede naturområder, hvilket medfører, at husdyrgødning der udbringes på de omtalte udbringningsarealer skal nedfældes på sort jord eller i græs jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Herning Kommune vurderer, at § 7 hedearealet ikke påvirkes, idet husdyrgødningen nedfældes og randpåvirkningen derved ikke overstiger 1kgN/ha.

Spredningskorridorer:

Ingen af udbringningsarealerne ligger indenfor et område, der i den nye Herning Kommuneplan 2009 – 2020 er udpeget som spredningskorridor.

Beskyttede naturtyper § 3:

Mark nr. 3-0 ligger op ad en § 3-beskyttet mose, hvor Karup Å løber igennem. Mosearealet ind mod mark nr. 3-0 er B-målsat natur.

Herning Kommune vurderer, at udbringning af husdyrgødning på udbringningsarealerne ikke vil påvirke de øvrige beskyttede naturtyper væsentligt, idet udbringningen af husdyrgødning sker ved nedfældning og der ikke placeres markstakke på arealerne.

Med venlig hilsen
Christina Thorslev Petersen
Biolog
Miljømedarbejder, Herning Kommune
Direkte tlf. nr.: 9628 8032
Mail: myncp@herning.dk

Bilag 19 – bemærkninger til forslag til miljøgodkendelse fra Det Økologiske Råd

DET ØKOLOGISKE RÅD
FREMTIDENS MILJØ SKABES I DAG

Holstebro Kommune
Natur og Miljø
Nupark 51
7500 Holstebro

21. december 2009.

Bemærkninger til forslag til miljøgodkendelse af kvægbrug og minkbrug på Svendshedevej 13, 7830 Vinderup.

Miljøgodkendelsen indebærer en udvidelse af kvægproduktionen fra 175 malkekøer og 7 småkalve til (0-1 mdr.) til 229 malkekøer, 9 kvier (6-26 mdr.), 115 tyrekalve (40-50 kg) og 6 heste under 300 kg.

Det svarer til en udvidelse fra 207,09 dyreenheder (DE) til 279,91 DE. Minkproduktionen er uændret på 1.850 årstæver svarende til 42,05 DE.

Det Økologiske Råd bemærker, at der ifølge CHR-registeret er en produktion på 211 køer, 67 kvier og 7 handyr. Der er således tilsyneladende en betydelig ulovlig produktion på ejendommen.

Ammoniaktabet fra den samlede produktion er på 5.735 kg N i ansøgt drift.

Gyllerenderne i minkbruget er på 35 cm bredde og tomme 2 gange ugentligt, og Det Økologiske Råd vurderer på den baggrund ammoniaktabet til at være på 1,5 kg N/årstæve. Det samlede ammoniaktab fra minkbruget bliver således på 2.775 kg N/år.

Ammoniaktabet fra kvægbruget bliver således på 2.960 kg N/år svarende til 10,6 kg N/DE.

Det Økologiske Råd finder, at dette ammoniaktab i ansøgt drift på kvægbruget er uacceptabelt. Ammoniaktabet for bedriften øges med 342 kg N/år svarende til 5,5 kg N/DE, selv om der kun er indtastet en effekt på 13% af skraberanlægget.

Det Økologiske Råd finder ikke, at der er angivet nogen virkemidler til reduktion af ammoniaktabet i udvidelsen af kvægbruget, hvor der udvides med spaltegulv og dybstroelse udover 2 ugentlige tomninger af gyllerenderne i minkbruget. For udvidelse med spaltegulv skal også BAT-kravet om 4% ammoniakreduktion opfyldes.

Det Økologiske Råd finder, at der skal stilles krav om BAT i den eksisterende stald med spalteskrabere, og at effekten heraf ikke kan anvendes til at opfylde BAT-kravet i udvidelsen.

Det Økologiske Råd finder på den baggrund ikke, at BAT-kravet i udvidelsen er opfyldt.

Med venlig hilsen

Blegåmsvej 4 B, DK 2200 København N. Tlf: 33 15 09 77 - www.ecocouncil.dk E-mail: info@ecocouncil.dk
Hans Nielsen, cand. scient., projektmedarbejder, direkte tlf: 33 18 18 44 E-mail: hans@ecocouncil.dk
Det Økologiske Råd er en forening, som arbejder for en bæredygtig udvikling i Danmark og globalt,
og udgiver tidskriftet Global Økologi.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Holstebro Kommunes bemærkninger til ovenstående bemærkninger:

Holstebro Kommune vil lave opfølgning på evt. overproduktion på ejendommen.

Husdyrbrugets staldafsnit er i godkendelsen vurderet i forhold til BAT. I kostalden er der sengestald med spalter og ringkanal. Der er tale om en eksisterende stald, hvor der udvides pga. ekstra kapacitet.. Der er altså ikke tale om en stald, hvor der ikke er dyr i nudrift.

DØR angiver at der skal etableres spalteskrabere i den eksisterende stald og at effekten heraf ikke kan anvendes til at opfylde kravet om BAT-stald (4 %). Holstebro Kommune er enig med DØR i denne betragtning. Såfremt det er proportionalt at indføre BAT i en eksisterende stald skal BAT indføres, idet BAT er en branchenorm uagtet lokale eller nationale beskyttelseshensyn.

Sengestald med spalter og skrabe anlæg (robot) er ikke en BAT-stald med 4 % ammoniakemission). Der henvises til afsnit omkring stalde, hvor BAT i staldanlæggene er behandlet yderligere og hvor der er argumenteret for fravalg af forsøringsanlæg og for fravalg af faste drænedegulve. I dette afsnit er det desuden angivet, hvornår staldanlægget forventes at være nedslidt og hvornår man kan forvente at stalden overholder samme krav til BAT som en nyetableret stald.

I stalden etableres der spalteskrabere over hele spaltearealet. Der er stillet vilkår om, at hele spaltearealet i kostalden skal skrubes med skraberobot minimum hver 2. time, således at der opnås en ammoniakreducerede effekt på 20 %. I ansøgningen er effekten angivet til 13 % og ammoniakemissionen er således en smule overestimeret.

I godkendelsen anvendes følgende virkemidler til reduktion af ammoniaktabet:

- 1) der etableres skrabere over hele spaltearealet i kostalden. (skrab min. hver 2. time)
- 2) I dybstrøelsesstalder skal der strøs tørstof i rigelig mængde således at overfladen på dybstrøelsesmåtten altid er tør.
- 3) Gyllerenderne på alle gyllerenderne er på 35 cm.
- 4) Gyllerenderne tømmes 2 gange ugentligt.

I godkendelsen er det desuden angivet, at dybstrøelsesstalderne anses som værende BAT i visse situationer. En forudsætning for at dybstrøelse har en forholdsvis lav ammoniakfordampning er dog at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen. På baggrund er det vurderet at være hensigtsmæssigt at stille vilkår om at dybstrøelsesmåtten skal holdes tør ved at strø rigelig mængde halm eller andet tørstof over måtten, jf. vilkår 20.

Alt andet lige vurderer Holstebro Kommune, at der kan meddeles godkendelse, da staldanlæggene er vurderet i forhold til indførelse af BAT og da beskyttelseshensynene mht. generelle og individuelle krav er overholdt.